

RIZGARIYA

KURDISTAN

Kovara siyasi/çandi

RIZGARI * DEMOKRASİ * SOSYALİZM

BIMRE DIKTATORYA MILİTER !

MIJDAR/KANÛN 1980 10/11

İçindekiler:

Sal / Yıl / Year: 2
Hejmar / Sayı / Number: 7
Avdar / Mart / March 1980

Berpırsiyar / Yönetmen / Editor:
M. F. Baran

Navnişan / Adres / Address:
Rızgariya Kurdistan
Box 9144
S - 102 72 Stockholm
Sweden

Banka hesap No / Bankgiro:
Rızgariya Kurdistan
S-E banken 619 - 1118

Postgirokonto / Postscheckkonto:
Rızgariya Kurdistan
pg 43 89 222 - 3

Abone / Subscription:
1 sal / yıl / year: 100 Skr / 50 DM
6 meh / ay / month: 50 Skr / 25 DM

Buha / Fiyatı / Price:

Almanya	3 DM
Avusturya	30 S
Belçika	60 FB
Danimarka	10 Dkr
Fransa	8 FF
Hollanda	5 Fl
Norveç	10 Nkr
İsveç	10 Skr
İsviçre	3 Sfr
İngiltere	£1
USA	\$2
Türkiye	40 TL

Utgivare:

Kurdiska Demokratiska
Kulturföreningen i Stockholm
Kurdiska Demokratiska
Kulturföreningen i Huddinge
Kurdiska Demokratiska
Kulturföreningen i Botkyrka

İNCELEME, ARAŞTIRMA, YORUM:

Geç Kalmış Bir Özeleştiri
ve Devrimci Demokratlar Üzerine.....5

OLAYLAR, HABERLER, YORUMLAR:

Cunta ve Sonrası.....30

Olof Palme ile Görüşme.....32

Kürdistan Sorunu Yine
İsveç Parlamentosunda(1).....33

Uluslararası sermaye güçlerinin seyircisi olduğu Türkiye sahnesinde 12 Eylül'de oyunun yeni bir bölümü oynanmaya başlandı. İsmi "kapitalist düzeni yaşatma" olan bu oyunun yeni bölümündeki aktörler, ağırlıklı askeri generallerdir. 5 askeri general şimdilerde oyunun baş aktörü durumuna geldiler. Oyunun bu bölümünde, parlamento, siyasi partiler, dernekler, sendikalar v.b'ler yok. Bu kalabalıkların tasfiyesinden sonra sahne iyice genişlemiş. M.Kemal'in büyük boy portresi gerilerden alınarak sahnenin ön tarafına getirilmiş. Herkesin dikkatlerini çekebilecek bir yere iştirilmiş M.Kemal'in portresi. Devlet ideolojisini güçlendirmek isteyen generaller için M.Kemal'in portresi oldukça önemli. Gericici, faşist uygulamaları için gerekli "hız ve ilhamı" M.Kemal'in görüşlerinden alacaklar.

Uluslararası sermaye büyük bir hızla oyunun bu bölümünü seyretmeye koyulmuş. Oyunu daha da zevkli hale getirmek için habire generallere, generallerin sözcülüğünü ettiği tekelci Türk sermayesine ve Türk devletine yardımları artırmakta. Generallerin uygulamalarına ilişkin memnuniyetini de kendi basın-yayın organları aracılığıyla dünyaya ilan etmekte.

-TİME'nin deyimiyle- generallerin gecesi sürüyor. Oyunun aktörü generaller, seyircilere tebesümlerini sunarak rollerini yerine getiriyorlar. İlk inktidara geldiler. Ardından, siyasi faaliyetleri yasakladılar. Siyasi partilerin tümünü kapattılar. Sendika ve derneklerin kapılarına mühür vurdular. Tabii sözcülüğünü yaptıkları işverenlerin sendika ve kuruluşlarını bu yasak kapsamının dışında tutarak, CIA patentli TÜRK-İŞ de yasak kapsamının dışında. Sekreterleride generallerin hükümetine bakan oldu. İlerici, devrimci (yasaklardan sonra arta kalan) yayın organlarının tümü de kapatıldı. Tutuklamalar kitlesel hale geldi " Kıyısından, köşesinden bu işlere bulaşmış" insanlar da dahil olmak üzere tüm ilerici, demokrat, sosyalistleri tutuklamaya başladı.

Sahnede Bethoven'in senfonileriyle sürdürülen oyun, kuralları gereği öyle olmalı. Ancak generallerin sahnelediği oyunların kuralları sadece senfonilerin eşliğinde devlet başkanı olduklarını ilan etmek, alanlara zorla toplatılmış halka gülücükler dağıtmak, sivil elbiselerle tiyatrolara gitmek, gazetecileri ziyaret etmek, seyircilere tebesümlerini sunmak değildir. Başka kuralları da var generallerin. Sahnenin ön perspektifinde görülmeyen kurallar da var; Zulum, işkence, katliam, hapis, yıldırma...

Sahnenin ön taraflarında çalınan senfonilerden zorla düzenlenen toplantılardan ziyade sahnenin gerisine dikkat etmek gerekiyor. Oraları arlamak gerekiyor. Olup bitenler orada.

Sahnenin gerisine dikkat; Sahnenin gerisini aralıyalım. İşkence odaklarını, işkencece ölenleri, kör olanları, topal olanları, felç olanları evleri yakılıp yıkılanları, toplu olarak katledilenleri, kitlesel olarak tutuklanıp işkenceden geçirilenleri ön plana çıkarmak gerekiyor.

Türkiye'nin gerçeği bunlardır. İdam edilen Necdet Adalı, Serdar Soyergin, Erdal Eren'dir. Türkiye'nin gerçeği Mardin Kızıltepe yakınlarındaki bir mağarada uçak ve helikopter bombardımanı ile katledilen 8 Kürt yurtseverdir. Karadeniz kıyı şeridinde sürdürülen operasyonlarla şehid edilen 15'e yakın Türk devrimcisidir. Aylarca işkence gören ve işkencece bir gözünü kaybeden Diyarbakır Belediye başkanı yurtsever Mehdi Zana'dır. İşkence odalarında hayatlarını kaybeden felç olan 50' ye yakın devrimci yurtseverdir. Sivil ve askeri cezaevlerindeki, 70 binden fazla devrimci tutuklu ve mahkumdur. Siverek yakınlarında Şeral-tuk ve Gebendiris köylerinin yakılarak yerle bir edilmesidir. Suriye topraklarında (Türk askeri komandoları tarafından) katledilen 15 Kürt yurtsever ve sosyalistidir. Türkiye'nin günümüzdeki gerçeği bunlardır.

Generallerin bu faşist uygulamaları üzerindeki örtüleri kaldırmak ve direnmek zorunludur. Devrimci güçler korunmaz ve ciddi mücadeleler verilmezse Türkiye sahnesindeki oyunu tezgahlayan Türk ve uluslararası sermaye güçleri başarı-lı olmuş sayılacaklar. "Demokrasiye dönüş" yavelerinin beş para değeri yoktur. Bütün iş devrimcilerin sahnede oynanan oyunu boşa çıkarıp çıkarılmaya çalışılmasına bağlıdır.

Bir dönem sonra Türkiye sahnesi yeniden karışacak. Türkiye'nin toplumsal, siyasal, sınıfsal mozaiği generallerin gecesiyle başlatılan uygulamaları kaldırmaz. Karışacak sahnede Türkiye'nin kaderi ağırlıklı devrimci güçlerin eylem perspektiflerinin, toplumsal etkinliklerinin boyutlarına bağlı olacaktır.

Askeri cuntanın gelmesiyle Türkiye devrimcisinin de ders alması gereken şeyler yokmu? Her mağlubiyet kendisiyle birlikte bir hesaplaşmayı zorunlu hale getirmelidir. Türk ve Kürt devrimcileri A. Gramsci'nin şu sözlerini ne kadar bilince çıkarırlarsa o kadar yararlıdır; "Faşizmin tarihi aynı zamanda anti faşizmin ve onun yanlışlarının tarihidir." Yanlışları, Yanlışlarımızı görelim.

Eğer, genel anlamıyla, Türkiye devrimcisi cuntanın gelmesiyle birlikte öteden beri görmediği, görmek istemediği Devlet'i görebilirse önemli bir kazanç elde edilmiş olur. Türk ve Kürt devrimcilerinin hesaplaşacağı temel odak devlet-tir.

Ne ki, düşman devletin görüldüğünü gösterir örnekler oldukça az. Bunun yerine yine kıyırık, kısır tartışmalar sürmekte, Günümüzün bu düzeydeki tartışmaların en önemlisi cuntanın karakteri üzerine yapılıyor; cunta faşistmidir? Değildir? Eğer mücadele metodlarında değişiklik yaratılmıyorsa bu tartışmanın akademik olmanın ötesinde hiçbir yararı yoktur. Tamamen yararsız bir tartışmadan öteye birşey değildir. Sol yine her zamanki haliyle bu "derin" tartışmalarla ilgilenirken askeri cunta, faşist uygulamalarında mesafe almaya devam ediyor.

★

BU sayımızda askeri cuntayla ilgili (geliş nedenleri, karakteri, uygulamaları, ideolojik ve siyasal durumu, bu konuda yapacakları, devrimcilerin durumu, yapması gerekenler vb.) yazılara yer veremiyoruz. Elimizdeki metinlerin bir bölümünün daha önce yayınlanması gerekirken onlarada yer veremiyoruz. Ayrıca, bu bu sayıda geçen sayılardan sürdürdüğümüz yazılar ve kültür bölümünde yayınlayamıyoruz.

ALA RIZGARI'nin özel eki(7) "Geç Kalmış Bir Özeleştirme ve Devrimci Demokratlar Üzerine" bu sayımızın temel metni durumunda. Kürdistan'da belirli bir miktarda teksir edilen bu özel ekin uygun bir biçimde kitlelere vardırılması gerekirdi. Olanaklarımız gözönünde bulundurulursa metnin bu sayımızda yer almasının nedenleri anlaşılır

Metinde Devrimci Demokratlar hareketinin içine düştüğü trajedinin derli toplu bir tablosu var. Tabloyu çizen arkadaşın DD'lara bağlı DDKD (Devrimci Demokratik Kültür Dernekleri)'nin en üst düzeyindeki bir yöneticisi olması ve çizilen bu tablonun DD'lardan ayrılan geniş bir kitle tarafından onaylanması metnin önemini daha da artırmakta.

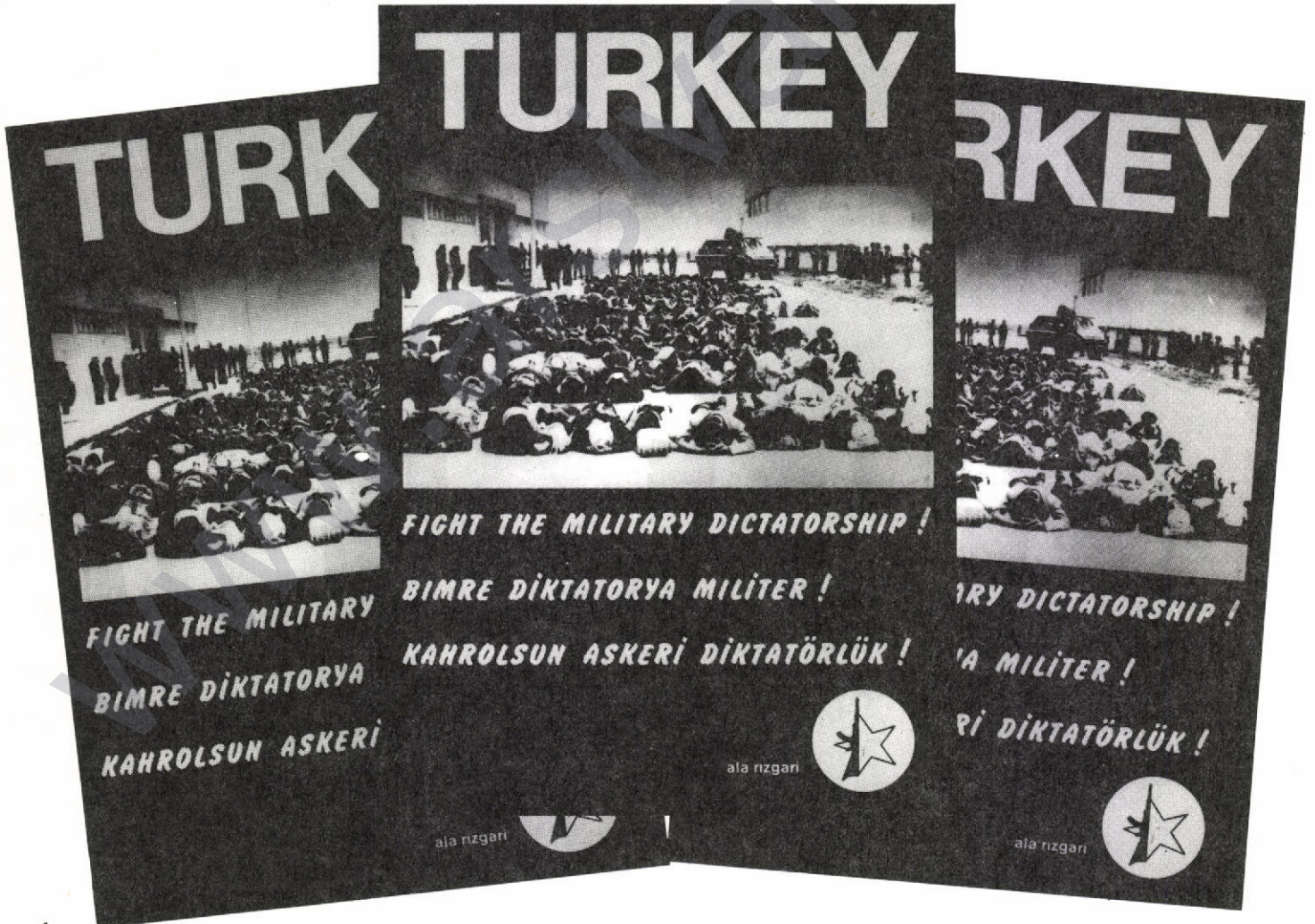
Ayrıca eğer metin Kürt yurtsever ve sosyalistleri arasında ciddi, yararlı bir ideolojik

tartışmayı yaratırsa Kürt halkının ulusal demokratik devrim mücadelesi açısından bir kazanç olur. Tartışmak, problemlerini birbirlerine anlatmak, geliştirici ideolojik, siyasal polemikler yapmak yerine birbirini öldürmeye alışık Kürt hareketlerinin gerici kötü geleneklerini de artık aşmak gerekli.

"Olaylar, Haberler, Yorumlar..." Bölümünde ise sadece bir, iki metin yayınlayabiliyoruz, ilk metin esasında bir mektuptur. Kürdistan'da devrimci mücadelenin içinde bulunan bir arkadaşın gönderdiği bir mektuptur. Kısaltarak ve yayınlanmasına gerek olmayan yerleri çıkararak yayınlıyoruz.

Bir de Stockholm Kürt Demokratik Kültür Derneğinin üyelerinden olan arkadaşımız yazar, gazeteci Mahmut Baksi'nin İsvec Sosyal Demokrat Partisi başkanı Olof Palme ile yaptığı söyleşiyi yayınlıyoruz. Söyleşi daha öncede İsvec ve Kürt basınında yayınlanmıştı.

Son olarak da tekrar İsvec Paramentosunda genel görüşme olarak görüşülen Kürdistan sorununa ilişkin parlamento tutanaklarının bir bölümünü yayınlıyoruz. Genel görüşme talebi VPK (SolParti Komünistler) tarafından Parlamento'ya sunulmuştu.■

GEÇ KALMIŞ BİR ÖZELEŞTİRİ VE DEVRİMCİ DEMOKRATLAR ÜZERİNE

Ön bir açıklama

1917 büyük Ekim proleter devrimiyle yeni bir çağ açıldı. Bu çağ, sosyalist devrimler ve ulusal kurtuluş savaşları çağı olmuştur. 1917'lerden sonra, sosyalist ülkeler emperyalist-kapitalist sistem karşısında büyük bir güç haline gelmiş, yüzlerce sömürge ve yarı sömürge uluslar emperyalist-sömürgeci belaları ülkelerinden kovarak, kendi kaderlerini kendileri tayin ederek genç bağımsız ulusal devletlerini kurarak, emperyalistlerin sömürü alanlarını daraltmışlardır. Burjuva demokratik devrimler çağında, ezen ulusun ve ezilen ulusun eğemen sınıfları burjuvalar arasındaki bir savaş olan ulusal kurtuluş savaşları, 1917 Ekim devriminden sonra sosyalist dünya devriminin bir parçası haline gelmiştir. Yani, 1917'den önce genç burjuvazi mutlak bir şekilde ulusal kurtuluş mücadelelerine öncülük etme durumundayken, 1917'lerden sonra proletaryanın öncülüğü gündemleşmiştir. Proletaryanın öncülüğündeki ulusal kurtuluş savaşları sonucunda, sosyalizmin inşası (kesintisiz devrim espirisi içinde) çalışmaları dayatmıştır. Uzak Doğu'da Vietnam, Çin, Kamboçya ve Laos halkları emperyalist-sömürgecileri ülkelere kovduktan sonra ekonomik, siyasi, ideolojik, teknik ve kültürel planda sosyalizmin inşasına çalışmışlardır. Afrika'da Gine, Mozambik ve Angola'da ulusal demokratik devrimler sosyalizmin inşasıyla bugün geliştirilmekte ve ileri götürülmektedir.

Ortadoğu'da uluslar arası sömürge durumunda olan Kürdistan'da da sürekli ulusal direnmeler bir asırdır devam etmektedir. Yani, Kürdistan'ın tarihi işgale, ülkenin parçalanmışlığına ve sömürgeciliğe karşı direnme ve mücadele tarihi olmuştur. Buna rağmen Kürdistan bağımsızlığına kavuşmamış, feodal parçalanmışlık, işgal, ilhak, sömürgecilik, baskı ve zulüm son bulmamıştır. Bugün de doğu ve güney Kürdistan'da halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesi silahlı mücadele düzeyinde devam ederken, Kürdistan'ın birçok bölgesi silahlı Kürt kuvvetlerinin (peşmergelelerin) kontrolindedir. Kuzey Kürdistan'da da devrimci mücadele emekçi kitleleri bilinçlendirme, siyasallaştırma ve örgütlenme süreci yeni bir tarzda (sosyalist tarzda) ve yeni bir çizgi ile (sosyalist çizgi) ile devam etmekte ve Türk sömürgecilerine korkulu günler yaşatmaktadır. Sağ ve "sol" çizgiler ve sapmalar Kürdistan devrimci mücadelesinde belirgin hale geliyor ve sağ-"sol" sapmalara karşı geliştirilen ideolojik mücadele sonucunda da arınma ve saflaşma süreci hızlanmaktadır.

Kürdistan halkını ulusal demokratik mücadelesinin gelişmesi, sınıfsal kavganın netleşip, keskinleşmesi, ulusal kurtuluş mücadelemizde

proletaryanın bağımsız politik çizgisiyle burjuva milliyetçiliği arasındaki mücadele 1978-1979 yıllarında yeni bir evreye girdi. Kuzey Kürdistan'da devrimci saflarda arınma-saflaşma hızlandı. RIZGARİ siyasi hareketi yol ayrımına geldi. "Özgürlük Yolu" ve "Devrimci Demokratlar" hareketleri de bölündüler. Bu bölünmeler sonucunda, RIZGARİ siyahareketindeki ayrılma proleter devrimci süreci güçlendirdi. "Özgürlük Yolu" ve "Devrimci Demokratlar"dan ayrılanlar somut bir siyasal yapıya kavuşmadılar. "ÖY" ve "DD"dan ayrılanlardan büyük bir kısmı "pasifler ordusu" niteliğinde olan "bağımsız devrimcilerin" saflarını genişletti. Tabii ki, bu arınma ve saflaşma döneminde mücadeleyi bırakmakla karşı karşıya olan, korkak, pasifist ve döneksunurlar da "köşeyi döndüler".

DD'lardan ayrılan bir grup arkadaş da "YEKBÜN" adıyla bir araya geldiler. Fakat bu unsurlar arasında ideolojik birlik, organik bütünlük olmadığı ve bu "birlik" içinde yer alan bir kısım unsurun reformist karakterlerinin bir çizgi halinde olmasından dolayı Siverek'teki sıcak kavgaya ve hayata ihtilalci anlamda fiili müdahale eyleminin dayatmasıyla "YEKBÜN" dağılmaya karşı karşıya kaldı.

DD'lardan ayrılan bir arkadaş da özeleştirisini sistemli bir hale getirdi. Bu özeleştiri aynı zamanda Devrimci Demokratların temel sorunlarındaki görüşlerinin eleştirisini kapsamaktadır. Özeleştirisinde "...BİZİM İLKEMİZ; DOĞRU OLANIN YANINDA YER ALMAKTIR. Bizler Kürdistan'da yeni dükkanlar açma devrini kapatmayı da başlatırken, marksist-leninist hareketin gelişmesi ve rayına oturması için uğraş verenlere omuz vermek, giderek marksistlerin bütünleşmesi sürecini hızlandırmayı (kendimiz için) amaçlamaktayız." Belirlemesini yapan arkadaş ALA RIZGARİ saflarında yer alarak, sömürgecilerin zindanlarında mücadelesini yürütüyor.

Bunun yanında, özeleştirisini yapan arkadaş Kürdistan'da kendilerine "bağımsız devrimciler" ve son zamanlarda da kendilerine "Kürdistan Bağımsız Devrimcileri Hareketi" diyenlere söylemesi gereken şeyleri öze söylüyor: "...Bugün Türkiye ve Kürdistan'ın içinde bulunduğu dönem emekçi sınıfların yükselen mücadelesi ve eğemen sınıfların gittikçe yoğunlaşan baskı, sömürü, zulüm karşısında her devrimci, yurtsever, demokrat kişi ve gurupları acil görevler beklerken, 'araştırıyoruz, inceliyoruz' tekerlemeleriyle yıllarca bir kenarda durup, (aslında bu tavır pasifizmin ve yılmadığın bir ifadesidir) bekleminin de çözüm olmadığı, olmayacağı bilincinde-

yiz." Bu görüşlerinde belirttiği gibi, kendisine devrimci, yurtsever ve sosyalist diyen her un-
surun halkına karşı olan sorumlulukları gereği devrimci mücadele içinde yer alması gerekir.

Görev başına demek zorunlu bir dayatmadır.

Bu özeleştirici metni yayınlanırken "neden bu şartlarda yayınlanıyor? Sömürgeci, faşist güçlerin tüm devrimci demokrat güçlere ve siyasi hareketlere karşı saldırılarını yoğunlaştırdığı bir dönemde neden bu eleştiri? Bu tavır, yurtsever güçler arasındaki ilkeli güç ve eylem birliklerini kırmaz, parçalamaz mı?" soruna da açıklık getirmek bir zorunluluktur.

Sömürgeci faşist güçlerin Türkiye emekçi halklarının devrimci mücadelesine karşı olan saldırıları, işbirlikçi tekelci burjuvazinin askeri diktatörlüğünün devrimci hareketi tümenden yoketme eylemleri açık ve inkar edilmez bir gerçektir. Buna karşı mücadele her düzeyde ve her

biçim altında ve her mücadele örgütüyle bir görevimizdir. Bu görevi de yerine getirmek için her şeye hazır ve bu kavgada da kaybedecek bir şeyimiz yoktur... Ama devrimci saflardaki ideolojik mücadele de, hiçbir dönemde ve hiç bir şarta ertelenemez. Marksist-leninistler sağ ve "sol" sapmalara karşı ideolojik mücadeleyi erteleyemez. Sağ ve "sol" sapmalara karşı mücadelenin ertelenmesiyle doğru devrimci çizginin ve sosyalist hareketin geliştirilmesi mümkün değildir. Ayrıca, sağlam, ciddi, sıkı ve ilkeli birlikler(güç ve eylem birlikleri, ittifaklar ve cephe) bilimsel çizgide geliştirilecek ideolojik mücadelenin sonucunda gerçekleştirilebilirler. Yani, devrimci saflardaki siyasi hareketlerin ayrılık ve birlik noktaları asgari ve azami programın hangi esaslarında birleştikleri açıklanmadan ve net bir hale getirilmeden ciddi ilkeli birlikler oluşturulamaz. Bunun böyle olduğu mutlaka bilinmelidir.

15-EKİM-1980

ALA RIZGARI

G İ R İ Ő :

Halkımızın içinde bulunduğu mücadelede yerimizi almak, bu konuda bize düşen devrimci görevleri üstlenmek üzere verdiğimiz uğraşın belli bir aşamasından sonradır ki bu amaçla yola çıkmış olmakla birlikte yaptığımız çalışmanın pek öyle düşündüğümüz düzeyde yararlılık sağlamadığını yavaş yavaş kavramaya, görmeye başladık. Bu kavrayış giderek bizi rahatsız etmeye, çalışmalarımızı etkilemeye neden oldu. Daha doğrusu içinde bulunduğumuz, adına mücadele ettiğimiz hareketin bize verdikleri, öğrettikleri ve önerdikleri biçim ile çevremizde bizden bağımsız olarak gelişen toplumsal muhalefet arasındaki uyumsuzluk, daha da belirgin hale gelmişti. Bu durum düşünsel ve pratik çalışmalarımızda rahatsızlık ve huzursuzlukların temelini teşkil etmeye başladı. Düşünsel ve pratik çalışmalarımızda baş gösteren rahatsızlıklar gelişmeye, hareket hakkındaki yargılarımızı, görüşlerimizi sarsmaya başladı. Sonuçta hareketten ayrılmamıza neden oldu. İçinden geldiğimiz harekete göre ise ne bir rahatsızlık ve nede bir bunalım vardı. Varolan bunalım, rahatsızlık bazı kişilerin kendine özgü kişisel bunalımları idi. Hareketin ise sadece "küçük eksikleri"(!) olabilir. Hepsisi o kadar. Tabii bunalım bazı kişilere özgü olunca olur-olmaz her duruma uygulanan, hareketin elindeki adeta giyotin haline getirilen ihraç mekanizması çalışmaya başladı. "Sorumlu"(!) olan kişiler ihraç edilerek, ihraç edilenleri "uygun ağızlarla" ta bana iletildi. Böylece baş gösteren bunalım "çözüldü", ancak bizce bu sorun henüz çözülmemiş bir sorun olarak ele alınmalıdır. En azından bizim tarafımızdan (duyulan sorumluluk açısından) çözülmemiş sayılmamaktadır. Bunun nedeni so rulanca olursa vereceğimiz cevap şu olacaktır, belli bir dönem halkımızın mücadelesi adına çı-
kılan bir hareketin içinde yer alan bizler, bir evreden sonra bu hareketten ayrılıyorsa, en azından bunun hesabını hiç kimseye olmasa bile (ki vardır) kendimize hesap vermenin gerekliliği ortadadır.

İçinde yer aldığımız siyasi hareketten neden ayrıldık? (Veya onlar neden bizi "ihraç" ettiler?). Biz ne istedik? Onlar ne verdiler?

Bugün neyi savunuyoruz, veya savunmamız gereken nedir? Onlar hangi görüşlerde ısrar ettiler? Nereye gidiyorlar? Biz onların gittiği yere neden gitmedik, Neden gitmeyeceğiz? Zor koşullarda hazırlanan bu yazımız, kendimize ve devrimci kamuoyuna olan sorumluluğumuz gereği olarak bu sorulara vevap vermeye çalışacaktır. İşte bu yazıdan amaçlananlar bunlardır

Y Ö N T E M Ü Z E R İ N E :

a) Bir olguyu, bir olayı değerlendirmek veya bir olayı maddi temellerine oturabilmenin kıstası izlenen yöntemle bağlıdır. Olay veya olguya yaklaşımda doğru bir yöntem izlenmediği zaman yanlış sonuçlara varılacağını belirtmeye gerek yoktur sanırız. Yine bir sorunu yerli yerine oturabilmemiz açısından hangi yöntemlerin izlenmesinde bilimsel önemi vardır. Yöntem bilinmediği zaman kısır döngü içinde kalmak mevcut kaosa yeni kaoslar eklemek veya yaratmakta sözkonusudur. Bu nedenle uzun süre bizzat kendi olayımızla ilgili olarak izlediğimiz yöntemsiz tavrımız (ki bu özeleştirimizdir) bizde çok şey kaybettirmiştir.

Biz bu yazımızda olayları, gelişmeleri ve ayrılıklarımızı değerlendirirken tavrı ve devrimci dürüstlüğü elden bırakmamaya kararlıyız. İkincisi, bu yazı ve görüşler ayrıldığımız Devrimci-Demokrat (D.D) hareketin teşhirini yapmakla birlikte, aynı zamanda özeleştirimizdir. Kişi olarak dahi "sosyalist olmaya karar verenler" için özeleştirimiz doğru, kavranabilir, anlaşılabilir ve ders çıkarıcı olması ilkesi açısından ele alınmalı ve göz önünde tutulmalıdır. Üçüncüsü, devrimci dürüstlükten ayrılmayacağımız kararında olduğumuz kadar, devrimci literatürle sorunlara eğilmeye ve o literatürün dışına çıkmaya kararlıyız. Karşımızdakilerin bugüne kadar aslında kendilerinin de inandırdıkları (ama burjuva politikası gereği) bize layık gördükleri yakıştırmaları yapma eğilimi içerisine girmeyeceğiz. Onların yöntemleri ile onlara yak-

laşımında bulunmak demek, onların istediği perspektife girmeyi ve onların istediği kuralları içerisinde mücadele etmeyi gündeme getirir. Onların kuralları ve yöntemleri içerisindeki bir mücadelede, onların "kazanacağı" kuşkusuzdur. Bu konuda epey "tecrübe ve deneye" sahip oldukları herkes tarafından kabul edilmektedir. Bu durumda tesbit ettiğimiz ve karşı çıktığımız yanlışları ortaya sermeyi başaramıyacağımız gibi, onların istediği perspektif içinde olaylara yaklaşmada, işin içinde çıkmamakla sonuçlanacaktır. Hakkını vermek gerekir ki, burjuva ayak oyunları ve yöntemleri konusunda da epey ileri bir yerde seyrettikleri açıktır. Ayrıca, bu yöntem ve yaklaşma biçimi bize bir şey kazandırmayacağı gibi temelden karşı çıktığımız ve onlardan vazgeçmesini önerdiğimiz bir ayrılık noktamızdır.

Yine, D.D. Hareketine karşı olan tavrımız kişisel çıkarlar üzerine gelişen bir tavır olmadığını ve orada kalan kişilerle bölüşüp paylaşacak bir şeyimiz olmadığını için sorunları kişisel düzeylere "ben dedim, sen dedin" kısır döngü içerisine çekilmemeye azami dikkati göstereceğiz. Gerçi, o yapının içerisinde kaldığımız süre içerisinde hep bize bu tip bir alışkanlık bulaştırılmak istendi. Yani bizde yada kendi saflarına aldıkları ve devrimci eğitimden geçirilmeleri zorunlu olan herkesi kendilerine benzetme çabaları (hatta etkileri) olmadı değil, ama yeterli bilinçlilik olmazsa bile, sağduyumuz bizi bu batağın içine çekilmemize engel oldu diyebiliriz. Bizim amacımız halkımızın mücadelesine yarar sağlayan bir tartışma platformu açılmasıdır. Ve amacımız onları böyle bir platforma çekmektir. Veya enazından dün bizde olduğu gibi, bugün de kararlı, samimi ama bilinçsiz binlerce kişiye bunların ve dünya görüşleri ile ilgili bazı ipuçları vermektir. Dün olduğu gibi, bugün de Kürdistan'da her ideolojik ve teorik konuda sorulan soruya "aman sus bu gibi şeyler tartışılmaz, bunları konuşmak polisliktir" gibi cevap ve anlayışları teşhir etmektir. O kararlı ama bilinçsiz kesime de hiç olmazsa neyin konuşulup, neyin tartışılacağını, illegalite-legalite'nin ne demek olduğunu tartışa bilsin. Eğer bunu gündeme getirebilirsek, işte asıl o zaman bizimle omuz omuza mücadele veren, ama bugün bize kurşun sıkabilecek kadar şartlandırılan insanların doğru devrimci bir çizgiye gelebilmeleri mümkün olabilecektir. Ama biz onlara kurşun sıkıyacağız, fakat onların bu tavrı karşısında da yılmıyacağımızı onlar herkesten daha iyi bilmektedirler. Yiğit devrimci MEHMET ORUÇ'un katledilmesi ve sonrasındaki gelişmelerde bu tavrımızı doğrulamıştır.

Şunu iyi biliyoruz ki, bu aşamada sömürgecilere, işbirlikçilerine, faşistlere, ve gericiler dışında kimseye sıkılacak kurşunumuz yoktur. Ama Kürdistan halkı mücadelesi adına yola çıktığını iddia edip, elindeki silahı asıl düşmana karşı değil bu aşamada dostları olan güçlere ve unsurlara karşı kullananlar gün gelecek onunda hesabını mutlaka vereceklerdir. İşte, bu hesaplaşma günü geldiğinde bizde suçlu sandalyesine oturmak istemeyiz. Bugün sömürgeciler, işbirlikçiler, gericiler bizi suçlu sandalyesine oturabilirler, nitekim yapıyorlardı. Bu bizim için bir şereftir. Ama, Kürdistan halkının

karşısında suçlu sandalyesine oturmak ise bizim cesaret edemeyeceğimiz bir "yüreklilik" ister. fakat devrimci mücadelenin güncel çıkarlarını daha doğrusu, gurup çıkarlarını uzun vadeli çıkarların önüne koyan, inşa ettikleri kağıttan şatolarının yıkılmasından başka bir tasası olmayanlar elbette ki bu korku ve tedirgنلیği duymazlar. Ayrıca, ellerinde "dün dündü bugün bugün" (x) diyebilecek bir yöntemde olduktan sonrada tasalanmalarına "gerek" yoktur. Ama yaptıklarını mutlaka, birgün anlayacaklardır, o günde yakındır. Kürdistan'da burjuva politikası artık geçersiz hale gelmeye başladı. Gittikçe sosyalist siyaset ve ona uygun politik çalışmanın egemen duruma geldiği bir evreye girildiğini, artık herkes görmektedir. işte bizi yandıran bu gelişmedir. Eğer boyutlanan bu sosyalist mücadele anlayışına bizim de bir katkıyla katkımız olacaksa, asgari de olsa bu ayrılık döneminde de bize düşen görevi yerine getirmiş sayacağız.

b) Temel ayrılıklarımıza girmeden önce bir sorunu daha açmakta yarar vardır: Bizim DD hareketinden ayrılışımız aslında yönemsiz bir biçimde olmuş ve gelişmiştir. Bu yönemsizlikte bize çok şey kaybettirdiği gibi geçici olarak reformistlerin işine yaradı. Reformistler bu yönemsizliğimizden yararlanarak geçici de olsa karşılıklarına çıkmış olan bu "belayı" da başlarından savmış olmanın rahatlığı içinde hareket etmiş ve etmektedirler. Hareketin olay ve olgular karşısındaki yönemsizliği doğaldır ki bize bulaşmış ve bizi etkilemiştir. Bu nedenle hareketi eleştirici bir biçimde ele alıp değerlendirmek çabalarına girerken yönemsiz bir yaklaşımda bulunduk. Bu durum hareketteki bunalımın temel nedenlerini ortaya çıkarmayı engellediği gibi önümüze nasıl bir hedef koyacağımızda belirsizleştiriyordu. Hareketin geldiği noktadaki durumuna karşı çıkarken, yöntemli ve bilinçlice hareket etmekten ziyade sağduyumuzun bize sağladığı bir eğiliminden dolayıdır. Bu nedenle yanlışlara ve yapılan hatalara karşı çıkarken bunların kaynaklandığı temel nedenleri tesbit edemiyor ve ortaya koyamıyorduk. Sadece hareketin ulaştığı yerdeki durumuna ilişkin tesbitler yapabiliyor, bu tesbitlere dayanarak kendimize hedef koymaya çalışıyorduk. Oysaki hareketin ulaştığı yer bir sonuçtu. Bu sonuçları yaratan asıl nedenleri bulmak en önemlisi idi. Yani hareketin ulaştığı neden-sonuç ilişkisi açısından ele alıp, esas nedenleri ortaya koymak gerekiyordu. Bu nedenlerin bulunup ortaya konulması bizim hedef tesbit etmemizde kolaylaştırırdı. Ancak o dönemde yapamadığımız bu nedenle de çok şey kaybetmişiz bu görevi şimdi yapmaya çalışacağız. Herhangi bir hareketin belli bir süreç veya aşamada şu veya bu yere ulaşmasını tayin eden, onun çözüm getirmek istediği olay veya olgu hakkındaki görüşler ve görüşlerin içerdiği yöntemlerdir. Somut durum incelenecek oturtulan görüşler artık o hareketin nereye gideceğini tayin etmeye başlar. Bu açıdan DD hareketinin, öne sürdüğümüz ve ileride belirteceğimiz sonuçlara varmasını tayin eden onun dünya ve Kürdistan somutuna ilişkin getirdiği görüşlerdir. Bizim irdellememiz, değerlendirmemiz, eleştirmemiz ve varolan sonuçların nedenlerini içinde bulacağımız işte bu görüş ve anlayıştır.

Devrimci-Demokrat hareket tarafından çarpıtılan ve dejenerere ve bu haliyle kendi tabanlarına empoze ettikleri "Leninist illegal-legal

çalışma tarzı" maskesi arkasına sığınarak, bizzim hareketten ayrılmamızı DDKD (Devrimci Demokrat Kültür Derneği) içerisindeki davranışlarımızla açıklamaya çalıştılar. Oysaki ayrılmamızın temelinde DD hareketinin ulaştığı yerdeki durumu yatmaktaydı. (Tabi bu durum savunduğu görüşlerin bir sonucudur). Bu nedenle esas olarak biz eleştirilerimizi DDKD'nin ideolojik olarak bağımlı, örgütsel olarak bağımsız olduğu DD hareketine yöneltmek ve oraya yapmak zorundaydık. Ancak yukarıda değindiğimiz gibi Leninist illegal-legal çalışma tarzı çarpıtılmış ve dejenere edilmişti. Çarpıtılmış haliyle tabana empoze edilmeye çalışılmış ve bunda başarılı olmuştu. Artık her kim DDKD'nin ideolojik olarak bağımlı, örgütsel olarak bağımsız olduğu DD hareketine yöneltmek ve oraya yapmak zorundaydık. Ançak yukarıda değindiğimiz gibi, Leninist illegal-legal çalışma tarzı çarpıtılmış ve dejenere edilmişti. Çarpıtılmış haliyle tabana empoze edilmeye çalışılmış ve bunda başarılı olmuştu. Artık her kim DDKD'nin ideolojik olarak bağımlı olduğu DD hareketini tartışma gündemine getirirse onun yaptığı, jurnalleme ve polislik olarak nitelendirilmeye başlandı. Bu durum kitle karşısında açık bir tartışma platformu açma girişimleri konusunda ikircikli ve genellikle ayrılığımızı DDKD'yi eleştirmekle açıklama zorunda bırakıyordu bizi. Böyle olunca onlar saldırılarında daha serbest davranabilirken, bizler bu saldırıları püskürtecek, bu saldırıların saçma-sapan gerekçelere dayandığını açıklayabilecek ve teşhir edebilecek bir serbestliğe sahip değildik. Ama onlar kendi tabanlarına bu tip yanlış bir anlayışı yıllardır şırına ederek karşılarında çıkan, onları eleştiren ve yanlışlarını teşhir eden kişileri ise hesabını veremeyecekleri suçlamalardan bulunmaktan çekinmediler. Dernek lokallerinde oturup yaklarımızın kırılması için talimatlar verdiler. Katlimizin helal olduğuna dair fetvalar çıkardılar. Öyle hırçınlaşıp saldırganlaştılar ki, bizi polislikle bile suçlayabildiler. Ve bu suçlamalarını halen devam ediyorlar. Ama varсын devam etsinler. Eğer DD Hareketinin reformist olduğunu söylemek provakatörlükse, biz bu "provakasyona" devam edeceğiz.

Eğer DD'ler anti-sömürgeci mücadeleyi revizyonistlere, sosyal-şovenlere peşkeş çekiyorlar iddiasında bulunuyorsak ve buna çamur atma deniliyorsa, biz bu "çamur atmaya" devam edeceğiz.

Eğer DD hareketi ilkesiz güç ve eylem birliğine giriyor, tutarlı bir ittifaklar programı, siyaseti yok diyorsak ve buna suçlama deniliyorsa, biz bu "suçlamaya" devam edeceğiz.

Eğer, bu hareket eleştiri-özeleştiri ve demokratik-merkeziyetçilik ilkesini doğru uygulamıyor, demokratik kitle örgütlerini bir lokal düzeyinde tutuyor diyorsak ve DD'lar buna ikna edici bir cevap vermeyip, sadece bu yapıları dedikodudur diyorsa, biz o "Dedikoduyu" yapmaya devam edeceğiz.

Ve eğer, esas eleştirimizin DDKD'nin ideolojik olarak bağımlı olduğu DD hareketine yönelik olduğunu söylüyorsak ve DD'lar buna bu yapıları "jurnalleme ve polisliktir" diyorlarsa, biz bu "jurnalleme ve polisliğe" (!) devam edeceğiz.

Ve eğer esas eleştirimizin DDKD'nin ideolojik olarak bağımlı olduğu D.D hareketine yönelik olduğunu söylüyorsak ve D.D'lar buna, bu yapıları "jurnalleme ve polisliktir" diyorlarsa, biz bu "jurnalleme ve polisliğe" (!) devam edeceğiz.

Aslında halkımızın mücadelesi açısından bu sorunları yaklaşıp bir değerlendirmeye tabi tuttuğumuzda, çıkan olumsuz sonuçlara ve bütün olumsuzluklara karşı susup kalmak ihanettir. Enazından sosyalist olmaya karar verenler, sosyalist bir mücadele anlayışını egemen kırmaya çalışanlar için, susmak, kitlelere, tarihe karşı bir sorumluluktan öteye bizzat bu bilince varan kişinin kendi dünya görüşüne ihaneti demektir. Eğer bizler gerçekleri açıklamayıp susmayı tercih etmiş olsaydık DD'lardan hiçte ayrılmaya neden arayıp bulmaya gerek kalmazdı. Zaten DD'lerin anlamadığı, anlamak istemediği noktada burasıdır. BUNUN YANINDA HELE SOSYALİST SAFLARDA EGEMEN OLAN YANLIŞ OLAN BİR ANLAYIŞIDA DEĞİNMEKTE YARAR VARDIR. O'DA ŞUDURKİ: HER HAREKETTEN AYRILAN KİŞİ YADA GURUP HE MEN YENİ BİR "DÜKKAN" AÇMAYA ÖNÜNE KOYARAK YOLA ÇIKMAYA ÇALIŞIR, BİZE GÖRE BU YANLIŞ BİR TAVİRDİR. Kürdistan'da gelişen sınıf mücadelesi doğrultusunda guruplar içinde arınma ve saflaşmanın hızlandığı bu dönemde geçmiş dönemin hastalığı olan bu gurupçuluk ve tekcecilik anlayışının terkedilmesi Kürdistan devrimci mücadelesinin yararınadır. En azında Kürdistan'da proleter devrimci bir hareketin gelişmesinden yana olanlar için bu alışkanlıkta terkedilmek zorundadır. İçinden geldiğimiz DD hareketinin üzerimizde etkisi olan bu anlayışta, özellikle ayrılıktan sonra bizim saflarımızda etkisini sürdürmesi çalışmalarımızı olumsuz olarak etkilediği gibi, DD'ların eleştiri ve teşhirinde geciktirmiştir.

BİZLER DD HAREKETİYLE OLAN AYRILIK NEDENLERİMİZİ BERRAKLAŞTIRIP NETLEŞTİRİRKEN, BİZİM GÖRÜŞLERİMİZİN DİĞER GURUP VE HAREKETLERLE OLAN, YAKINLIK VE AYRILIĞIDA ORTAYA ÇIKARACAKTIR. Bizler Kürt halkının ulusal demokratik devrim mücadelesinde Marksist-Leninist dünya görüşünün emredici ilkelerinin ışığında bir nefer olarak çarpışmayı önümüze koyarak bu mücadeleyi üstlenmişizdir. Nefer olarak bu mücadelede en doğru olanın yanında yer alma anlayışımız olmasaydı, DD'lardan ayrılmaya gerek yoktu. Bugün Kürdistan'da en önemli sorun Kürt halkının ulusal demokratik devrim mücadelesinde, proletaryanın ideolojik, politik ve örgütsel öncülüğünün sağlanması sorunudur. Bununun ön şartı, Marksist-Leninistlerin birliğinin oluşmasıdır. Kürdistan'da bugün Marksist-Leninistlere düşen en büyük görev budur bizce. Doğaldır ki bu görev zor ve ağır olduğu kadar fedakârlık, sabırlı bir mücadele ve çalışmayı da gerektirir. Yoksa sorunu salt "herşey birlik için" "bugün en güçlünün yanında yer almak" anlayışı ile ele alınırsa, yine yanlış ve sapmaların içine girmek kaçınılmaz olacaktır. BİZİM İLKEMİZ "DOĞRU OLANIN YANINDA YER ALMAKTIR." BİZLER KÜRDİSTAN'DA YENİ "DÜKKANLAR" AÇMA DEVRİNİ KAPATMAYI DA BAŞLATIRKEN, MARKSİST-LENİNİST HAREKETİN GELİŞMESİ VE RAYINA OTURMASI İÇİN UĞRAŞ VERENLERE OMUZ VERMEK, GİDEREK MARKSİSTLERİN BÜTÜNLEŞMESİ SÜRECİNİ HIZLANDIRMAYI (KENDİMİZ İÇİN) AMAÇLAMAKTAYIZ. Bu süreç ne kadar kısa olursa, halkımızın mücadelesi açısından bir o kadar yararlıdır. Tabi bu konuda küçük-burjuva aceleciliği ve paniğinden de kendimizi arındırarak bu sorunu değerlendirmekteyiz ve Marksist-Leninistlerin birliğini savunurken soruna tek yanlı yaklaşım içinde olmayacağız. Bu bütünleşme sürecini başlatırken bizim kıstaslarımız, Marksizmin ışığında ilgili gurupların teorik-ideolojik ve pratik konuları, uzun vadeli

proğramları, başka bir deyişle özetlersek, örgütlenme anlayışı, devrim anlayışı ve mücadele tarzı belirleyici olacaktır. Bugün Türkiye ve Kürdistan'ın içinde bulunduğu dönem emekçi sınıfların yükselen mücadelesi ve egemen sınıfların gittikçe yoğunlaşan baskı, sömürü, zulmü karşısında her devrimci, yurtsever, demokrat kişi ve gurupları acil görevler beklerken, "araştırıyoruz, inceliyoruz" tekerlemeleri ile yıllarca bir kenarda durup, (aslında bu tavır, pasifizmin ve yılgınlığın bir ifadesidir) beklemenin çözüm olmadığı, olmayacağı bilincindedir.

Yöntem üzerine sözümüzü bağlarken, bir AÇIKLAMA yaparak bir konuyu daha belirtmekte yarar vardır. İddia edilen konu ve şeyin kesin doğruluğu, ortaya atılan kanıtlara ve belgelere göre değerlendirilir. Bizimde ayrıldığımız DD'lerle ayrılık nedenlerimizi koyarken doğaldır ki, okuyucu bu konuda özeleştirimizi okurken gerek iddia ettiğimiz doğrular hakkında ve gerekse eleştirdiğimiz yanlışlar için kanıt ve belgeler arayacaktır. Bu konuda en azından, örneğin DDG (Devrimci Demokrat Gençlik) Dergisinden neden bir alıntı dahi alınmamış veya Faşizm ile ilgili olarak neden ustalardan hiç aktarma yoktur? diye sorabilirler. Biz bu yazımızı yazmayı planlarken sömürgeciler tarafından tutuklandık. Ve Diyarbakır Askeri Cezaevine götürüldük. Bu cezaevinde bırakın bir roman okumayı, günlük burjuva gazeteleri bile normal olarak içeriye almak imkansız bir hale getirilmiştir. Uzun süre sömürgecilerin zindanlarında kalma olasılığını da göz önüne alarak yerine getirmemiz gereken görevimizin dahada gecikmesi, eleştiri ve özeleştirimiz zamanı geçmiş ise yaramaz hale getirecektir, şüphesiz. Bu nedenle ellerimizin altında hiçbir kaynak yokken ve çok zor şartlar altında (zindancılarının maddi ve manevi baskıları altında) yazımızı yazmak zorunda kaldık. Yazıda özellikle bazı olay, yer ve tarihleri ve bazıları atıflarda bulunarak yaptığımız aktarmalar vardır. Okuyucu buna asıl kaynakları ile karşılaştırmalıdır. Ayrıca, spekülasyonlara neden olması içinde bu konuda azami dikkat ve çaba sarfedilmesine karşın bazı kavram ve tarihlerde yanlışlık olma olasılığı söz konusu olabilir. Okuyucu özellikle adı geçen hareketin yayınlarını, bildiri ve broşürlerini gözden geçirerek yazımızdaki tesbit edilen noktalarla karşılaştırırsa tesbitlerin dahada pekişeceği inancındayız.

KISACA KÜRDİSTAN'DAKİ MÜCADELENİN GELİŞMESİ, SOSYALİST MÜCADELE ANLAYIŞI VE DEVRİM-Cİ DEMOKRATLARIN BU GELİŞME İÇİNDEKİ YERİ ÜZERİNE:

Devrimci Demokratlarla olan temel ayrılıklarımıza geçmeden önce. kısaca olsa Kürdistan'daki genel mücadele ve sosyalist mücadelenin gelişmesi konusuna değinmekte yarar vardır. Ancak temel konumuz bu olmadığı için, oldukça kapsamlı ve geniş araştırmayı gerektiren bu konuya sadece genel çizgilerle yaklaşmaya çalışacağız.

Kürt halkının işgale, yurdunun parçalanma eylemine ve sömürgeciliğe karşı ulusal kurtuluş mücadelesi oldukça eskilere dayanmaktadır. Halkımızın tarihi, bir yerde yabancı istilalara karşı mücadele tarihidir. Özellikle 19. yüzyıl ortalarından itibaren, Kürt halkı arasında ge-

lişmeye başlayan ulusal bilinçlenme, dünyada gelişen, değişen ekonomik, sosyal ve siyasal yapılarda azçok etkisini göstererek Kürdistan'daki mücadeleyi etkiler.

Birinci emperyalist paylaşım savaşından sonra emperyalist devletlerin Ortadoğu'yu bölüşüm eylemine karşı ilk başkaldırıya Kürdistan'da rastlıyoruz. İngilizlerin Güney Kürdistan'ı işgal eylemine karşı başkaldıran Kürtler 1919'larda Mahmut BERZENCİ önderliğinde İngilizlere karşı savaşa girişirler. Berzenci denetiminde tuttuğu Güney Kürdistan'da Kürt krallığı ilan ederek bağımsız bir devlet olmak konusunda çalışmalar içine girer. Ancak İngiliz emperyalizminin teknolojik üstünlüğü karşısında fazla tutunamaz. Tasarladığı bağımsız devlet olma mücadelesi başarıya ulaşamaz. Aynı dönemde Kürdistan'ın diğer parçalarında da bu tip örgütlenmeler içine girildiği, Kürdistan'ın bağımsızlığı için Kürt aydınlarının bir takım örgütlenmelere girdiği görülür. 1919-1921'lerde Koçgiri'de Kürtlerin Türk hareketini destekleme, Ankara hükümeti ile birlikte hareket etme görüşmelerinde, Kürtlerin öne sürdüğü ve teminat altına almak istediği ilk mesele, "Kürdistan'ın konumunun ne olacağı" konusudur. "İslamiyet ve Hilafeti kurtarma" sloganı ile ortaya çıkan M.Kemal bu sloganın arkasına gizlenerek "Kürt-Türk kardeşliği" temasını işleyerek, kendisinin zayıf olduğu bir dönemde Kürtleri politik ayak oyunları ile altetmeye çalışır. M.Kemal Kürdistan'daki ağa,bey ve şeyhlerle ilişkisini geliştirerek, onlara kişisel vaadlerle dolu mektuplar yazarak, bir yandada Kürt aydınlarını tutuklatarak (Diyarbakır'da), direnme merkezlerine seferler düzenleyerek (Koçgiri 1921), gücünün yetmediği yerlerde de "hilafeti kurtarma uğruna" yardım isteyerek Kuzey Kürdistan'daki Kürt hareketlerini etkisizleştirmede başarı sağladı.

Ancak, gerek Kuzey Kürdistan'da, gerek Güney Kürdistan'da ve gerekse Doğu Kürdistan'da Kürt halkının direnmeleri tamamiyle yok edilemez. Günümüze kadar Kürdistan'da sömürüye, zora, baskı ve parçalanmışlığa karşı patlayan silahlar susmaz. Şu veya bu parçasındaki dağlarda Kürt peşmergeleri ulusal demokratik hakları için direnişlerini sürdürürler. 1923 Lozan emperyalist paylaşım anlaşmasından sonra, dikenli tellerle,mayın tarlaları ile zorla birbirinden kopartılmak istenen Kürdistan'ın tüm parçalarında, işgal ve sömürgeleştirme eylemine karşı direnmeler durmaz. Ancak her başkaldırıda, harekete önderlik eden geleneksel egemen sınıfların niteliği gereği, Kürdistan'daki bu haklı ulusal demokratik talepler uğruna girişilen mücadeleler yenilgiye uğramaktan kurtulamaz. Kürdistan'ın yanı başında meydana gelen, tüm dünyayı derinden etkileyen, özellikle ulusal kurtuluş hareketlerine yeni bir yön ve dinamizm kazandıran büyük Ekim devriminin yankıları Kürdistan'da cılız kalır. Kürt aydınlarının hala burjuva milliyetçi yapılarını korumaları, özellikle Avrupa ve Avrupa'ını etkisinde olan İstanbul gibi yörelerde eğitim görmeleri, Osmanlı döneminden körüklenen Kürt-Ermeni çelişkisi, Kürtlerin uzun dönem Çarlık Rusya'sına karşı kullanılma siyasetinin etkilerinin Kürdistan'da bir Rus düşmanlığına neden olması, Kürt milliyetçilerinin Bolşeviklere yönelmelerine ve onlardan etkilenmelerine engel olan nedenler içinde sayılabilir. Daha sonraki dönemlerde ise (özellikle Türkiye Kürdistan'ında)

Türk komünistlerinin izlediği sosyal-şöven politika gereği, Kürt halkının her haklı direnişini tümünden gerici olarak nitelendirip kendi burjuvazisinin yanında yer alması, diğer yanda ise Kürt eğemen sınıflarının sınıfsal yapıları gereği anti-komünist yapıları ve propağandaları sonucu Kürdistan'da sosyalizme yönelme eğilimi ve eylemi engellemiştir. Ulusal kurtuluş hareketlerinin proleter devrimci ittifakçısı, emperyalist zincirleri en zayıf halkalarından bir nitelik kazandığı bu dönemde, Kürt halkının mücadelesine önderlik edenler, halkımızın ulusal mücadelesinin bu konumu kazanmasına engel olduğu kadar, Kürt aydınları da bu gerçeği görmemiş, burjuva milliyetçi bir çizgiden öteye geçmemişlerdir. 1946'larda İran'da kurulan ve ancak bir yıl yaşabilen Mahabat Kürt Cumhuriyetine baktığımızda da her ne kadar Sovyetler Birliği ile dostluk ilişkisi içinde olması ve dünyada ilişki kurduğu tek ülke Sovyetler Birliği olmasına rağmen, buadaki önderlerde burjuva milliyetçi olmadan öteye bir dünya görüşüne sahip değillerdi. Mehabad'da kurulan KDP (Kürdistan Demokrat Partisi), her ne kadar İran sosyalistleri ile iyi ilişkiler içerisinde isede veya bünyesinde "ben sosyalizmden yanayım" diyen aydınları barındırmış isede bu partinin programı, örgütlenme anlayışı ve devrim anlayışı burjuva milliyetçi çizgiyi aşmayan geleneksel egemen sınıfların rotasından çıkmayan yapısını sürdürme gelmiştir. Aynı yapıyı Irak KDP'de ve 1965'lerde Kuzey Kürdistan'da kurulan KDP'lerde görmektediriz. 1961'de Irak KDP'de, Barzani'nin kesin denetimini sağlamasından sonra diğer parçalarda ki siyasal organizasyonlarda aynı yöre için de hareket etmek, düşünsel ve pratik eylemleri ile Irak'ta verilen silahlı mücadelenin de yarattığı etki ile bu organizasyonun "yan kuruluş" durumuna düşmüşlerdir. Irak KDP giderek bırakalım sosyalistleri, sol adını ağzına alanları dahi tasfiye ederek, koyu bir anti-komünist çizgi izleyerek, kitleleri burjuva milliyetçi görüşler etrafında toplamaya devam etmiş, geleneksel egemensınıfların çıkarları uğruna bir politika izlemeyi sürdürerek, Kürt halkının haklı direnişini dünya ilerici-devrimci kamuoyundan tecrit etmiştir.

Kaba çizgileriyle değindiğimiz Güney Kürdistan'daki bu gelişmeler olurken, konumuz gereği Kuzey Kürdistan'a dönelim, 1920'lerden itibaren Kuzey Kürdistan'da işgal ve sömürgeleştirme eylemlerine karşı başlayan direnmeler, Türk sömürgecileri tarafından ancak 1938'lerde bastırılabilmiştir. Bu dönemde (1923-1938) ayrıca Kürdistan'da kitleler sindirilerek, Kürt halkının ulusal mücadelesi için yapılacak en ufak bir örgütlenme imkanı dahi hepten yok edilmesi ççicide olsa başarabilmiştir. 1938-60 arasındaki dönemde, Kuzey Kürdistan'daki kısmi kıpırdanmalara karşın genel olarak bir suskunluk dönemi yaşanmıştır. 1965'lerde kurulan KDP ise, yukarıda işaret ettiğimiz gibi burjuva milliyetçi bir aydın hareketi olarak kurulmaya başlamıştır. 1961'lerden sonra Barzani'nin liderliğini yaptığı Irak KDP'sinin yöreğesinin dışına çıkmamış, anti komünist bir çizgide Irak KDP'sinin politikasını sürdürmeye devam etmiştir.

1960 Askeri darbesiyle getirilen yeni T.C Anayasası, Türkiye'de kısıtlı da olsa düşünce özgürlüğünün serbest olması ile birlikte, gerek işçi sınıfı arasında, gerekse aydınlar arasında sol düşüncenin yayılmasına neden oldu. (Özellikle, 1960-1970 arası sol'un legal mücadeledeki

durumu, gelişmesi ve Kürt aydınlarının bunun karşısındaki tavrı konusunda geniş bilgi için, Ala Rızgari, Özel Sayı 1'e bakınız.) Sosyalist düşünce nin yaygınlaşması, tartışılması ile birlikte özellikle, Üniversitede okuyan Kürdistan'lı gençlerde, gerek FKF (Fikir Kulüpleri Federasyonu) ve gerekse TİP (Türkiye İşçi Partisi) içine girerek çalışmaya başladılar. Kürdistan sorununu gündeme getirirken, o günkü ideolojik ve teorik gerilik nedeni ile, belli temel tezlerden yoksun olan Kürt gençliğinin ve aydınlarının Kürdistan sorununa programlı yaklaşımları yoktur. Sadece "Kürt ulus sorunu çözülmeli, bu çözümden sosyalizmedir" gibi bir yaklaşımları vardır. 1969'larda kurulan DDKO (Devrimci Doğu Kültür Ocakları), Kürdistan'da kısa zamanda bir etkinlik ve yaygınlık sağlamasına karşılık, kitlelere bir hedef gösterme seviyesine varmadan sıkıyönetimce kapatılır. Bu dönemde (1960-70) Dr. Şivan (M. Sait Kırmızıtoprak) Irak'ta T-KDP'yi kurarak, KDP'ye alternatif bir örgütlenme içine girer. Dr. Şivan T-KDP'nin kuruluşu üzerinden bir yıl geçmeden meydana getirilen bir provakasyon sonucu Barzani tarafından katledildi. Ancak Dr. Şivan'ın örgütlenme anlayışı Kürdistan için önerdiği mücadele programına baktığımızda, T-KDP'nin nasıl bir niteliğe sahip olduğunu hemen farkedebiliriz.

Dr. Şivan, sosyalist olduğunu söylemekle birlikte sosyalist değildir. T-KDP'si ise, Leninist bir sınıf partisi değil, bir yığın parti sidir. Örgütlenme anlayışı eski KDP'nin ötesine geçmeyen, partiye üye olabile için "her Kürdistan'lı üye olabilir" kıstasını öne süren bu partinin bir yığın partisi olduğu bizzat bu üye olma hakkındaki işaret ettiğimiz madde tarafından ispatlanmaktadır. Yani T-KDP'nin Kürdistan sorununa önerdiği çözüm, Kürdistan'ın diğer parçaları ile olması gereken ilişkiler, sosyo-ekonomik yapının değerlendirilmesi, sınıfların mevzi lenmesi meselelerine ilişkin temel tezlerden yoksun, başka bir deyişle bu temel tezlerin üzerinde durmaya gerek görülmemiştir.

T-KDP'NİN YAPISI, ONU ESKİ KDP'LERİN ÇİZGİSİNDE DAHA İLERİ BİR YERE GÖTÜRMEYİŞTİR. YALNIZ BİR FARKLA, T-KDP İLK KURULUŞUNDAN İTİBAREN TÜRKİYE KÜRDİSTAN'IN DA BAŞLATILACAK BİR SİLAHLI MÜCADELE İÇİN YOĞUN BİR ÇABA İÇİNE GİRDİĞİNİ TESLİM ETMEK GEREKİR. YİNE O DÖNEMDE ESKİ KDP KOYU BİR ANTI-KOMÜNİST TAVİR İÇİNDE İKEN DR. ŞIVAN VE PARTİSİ, SOSYALİZME AÇIK VE KDP'NİN BU TAVRİ KARŞISINDA SOLU TEMSİL EDEN BİR KONUMA SAHIPTİR. Sosyalizme düşman değildir. Hatta Dr. Şivan'ın sosyalist olduğunu iddia ettiğide bir gerçektir. Dr. Şivan'ın bu tavrını, katliamını çabuklaştıran nedenlerden biri olarak saya biliriz.

Kürdistan'da "milliyetçi dünya görüşünün tarihi oldukça eskilere gitmesine karşın, sosyalist mücadelenin tarihide oldukça yenidir". 1960'lardan sonra Türkiye'de legal platformda sosyalist düşüncenin konuşulup-tartışıldığı, giderek Kürt aydınlarının da sol hareket içine girdiği görülür. 1970'lere gelindiğinde legalitede Kürt aydın ve gençlerinin içinde örgütlenedikleri DDKO'ları görmekteyiz. DDKO'ların kısa, sınırlı ve yetersiz çalışmalarına rağmen, Kürdistan içinde oldukça önemli adımların atılması na da neden olduklarını görmekteyiz. DDKO'larla birlikte T.C tarihinde ilk defa legal bir kuruluş Kürdistan sorununu gündeme getiriyordu. Bu-

da kamuoyunda önemli tartışmalara neden oluyordu. 12 MART 1971 muhtırası ile Türkiye'de tüm ilerici, devrimci, yurtseverler için başlatılan zulüm ve zindan dönemi Kürdistan'da da hayata geçer. Her iki KDP'nin sempatanları dahil, DDKO üyeleride tutuklanarak yargılanır. yine T.C tarihinde ilk olarak 1971 döneminde Kürt sorunu sömürgecilerin mahkemelerinde açıkça savunulur. Bu gelişmeler kitleler arasında yankılara neden olur ve giderek sosyalizmin tartışılmasını, sosyalizm ile milliyetçilik arasındaki farkları, çatışmaları gündeme getirir. Güney Kürdistan'da burjuva milliyetçi KDP'nin uygulamaları, yöntemleri ve mücadele anlayışı giderek dahada berraklaşmaya başlaması (özellikle 1975 yenilgisi ile), kitleleri sosyalizme yöneltti. Ancak yukarıda da söylendiği gibi, sosyalist mücadele anlayışının henüz çok yeni olması, beraberinde birçok olumsuzluğa taşıyıp getirmiştir. 1974-75'lerde öyle bir evreye girilmiştir ki artık herkes "bende sosyalistim" demeye başlamıştır. Sınıf mücadelesinin yasalarının gerektirdiği ayrışmaların sancılı, sosyalist dünyadaki gelişmelerin Kürdistan'daki yansımaları ve Türk sosyalist hareketi içindeki gelişmelerin etkisiyle Kürdistan'da hızla guruplaşmalara gidilir.

1974'lerde kurulan DDKD'ler yoğun tartışmalara sahne olur. Ve bir yerde, gelecekte Kürdistan'da şu veya bu biçimde bir siyasi yapı oluşturmayı tasarlayanlar, bu derneklerin tabanından en büyük payı almaya uğraşırlar. Ancak Kürdistan'daki sosyalist mücadeleye anlayışının yeni ve henüz yerleşmemiş olması, sosyalist yön temlerin yeterince kavranmaması, hemen hemen tüm guruplarda hala burjuva, küçük-burjuva değerlerle sosyalizmi kitlelere "götürme"ye veya "sosyalist örgütlenme" yaptıklarını iddia etmeye başlarlar. Ancak sosyalist bilincin giderek yük selmesi; "biz sosyalistiz" sözcüğünün artık her şeyi çözmeye yetmediğini gündeme getirir. Artık Kürdistan'da yapılan politikanın kolay ve basit ilişkiler üzerine oturtulamayacağı, söylenen her sözün, alınan her tavrın maddi temellerinin sorulduğu, temel tezlere gereksinim olduğu yaşıyavaş kavranmaya başlanır. Bu gelişme salt bazı manevi değerlere ve geçmiş ilişkilere dayanarak "alan kapatma", "taban toplanan" "Liderleri" (!) telaşlandırır. Hızla tabana bazı "hedefler" göstermeye zorlanırlar. Sadece "biz sosyalistiz" demekle bu işlerin üstesinden geline miyeceğine göre bu sefer sağdan, soldan bazı ideolojik kırıntılarla durumu idare etmeye çalışırlar. Ama yapılan her çalışmalarında "bu sosyalist çalışmadır" yaftasının yapıştırmadan da geri kalmazlar. İdeolojik kırıntılarla yetinmeye çalışınlar daima işin en kolayına kaçtıkları bilinmektedir. Dolayısıyla siyasi hayatın devamı için en kolay savunabileceği, hitap ettiği tabanı en rahat ikna edebileceği bol malzemeli "tezlere" sarılırlar. Kürdistan'da bu kural bozulmadı. Her kes "sosyalist oldu" her gurup "Leninistlerin kendisi olduğunu" söylemeye başladı. Nede olsa kişi "sosyalist" olunca, en yüksek noktada "politika" (!) yapması gerekir. Ve sosyalizmi anlamada, kavramadan sosyalist dünyada varolan kaplaşma içinde hemen bir yanı tutarak "sosyalist duyarlılığı" kitleye ve tabana göstermeye başladılar. Çizdiğimiz bu tablo içerisinde, bizim içinde yer aldığımız Devrimci Demokratlar dünyada olup-bitenleri anlamadan SBKP'nin yanında ve ÇKP'nin karşısında yer aldı. Artık iş kolaydı. "SBKP dostumuz, karşı olan

lar veya SBKP'nin yaptığını gözü kapalı savunma yanlar düşmanımızdır" anlayışı ile hareket etmeye başlandı. (DD'lara göre, dost güç olarak görül enler eleştirilmez. Halbuki bağımsız marksist politika bu anlayışı rededer). Tabii biçimsel olarak veya geçici güncel çıkarlar için zikzaklar çizenlerin bu tavırları her anlayışlarına egemen olur. Dolayısıyla eskiden savunduğunu ve geçmişteki yanlışlarını eleştireceğine, bu konuda kitlelere doğru bir bilgi vereceğine, özellikle bundan kaçınarak geçmişi unutmaya çalışır. İşine geldiği zamanda bakarsın o çizgiyi savunur. Kürdistan'da birdenbire "arı-sosyalist" oluverenler, bu kuralı, bozmadıkları en ilkel bir biçimde sürdürmeye devam ettiler (Örneğin, oportünizmin uzun süre kendini maskeleyişi, ince bir politika ile yoluna devam etme konusunda kafası çok çalışır. Fakat Kürdistan'da oportünistler daha kaba bir çizgi sürdürmek zorunda kalarak kısa zamanda teşhir olmaktan kurtulmuşlardır).

Pratiği ve savunduğu yeni görüşlerle aslında çok bağınaz olarak, geçmişe sarılan oportünistlere örnek olarak, eski T-KDP'li (DR. Şivan) taraftarlarını ele alabiliriz. Şivan'ın kitle dilmesinden sonra Parti tamamen dağılır ve tarihi mal olur. Ancak 1974'lerden sonra Dr. Şivan taraftarları bu siyasi hareketi diriltme çabası içine girerler. Ne varki, Kürdistan'da çok şey değişmiştir. Kitleler ve kadroların karşısında yeni yeni ufuklar belirmiştir. Ayrıca Dr. Şivan'ın ölümüyle partinin çalışmaları yarıda kaldığı gibi, dağılmış ve uykuyla dalmış bir durumdadır. Ama buna rağmen Dr. Şivan taraftarları bundan yararlanmak isterler ve Şivan'ın adını dolaştırmaya çalışarak, örgütlenme çalışmalarına girmek isterler. İsterler ama, kendileri de çok değişik bir yere giderler. Örneğin, Şivan'a yaslanarak belli kişileri yanlarına aldıkları için Şivan'ın görüşlerine sahip çıkar görünürlükler. Ama Dr. Şivan eleştirildiği zaman da onu savunmazlar ve savunmaya çekinirler. Daha açık bir ifade ile nereden gelip nereye gittiklerini, kitlelere, kadrolara unutmaya çalışarak "sosyalist siyasete" devam etmeyi önlerine koyarlar. Tabii bunların bu durumu ve tavrı, sosyalizmi gerçekten öğrenmeye çalışan kendi taraftarları tarafından kısa sürede tespit edildi. Yani sosyalizmi eksik, aksak olarak olsa öğrenmeye çalışanlar, sosyalistlerin eleştiri ve özeleştiri diye bir yöntemlerinin olduğu ve bunun doğru çalışması ile idir ki, belli ek sikklik ve yanlışlıkları giderebileceğini, ancak ondan sonradır ki doğru devrimci bir çizgi izle nebileceğini fark etmeye ve kavramaya başlamışlardı. 1975'lerde, DDKD (ilk kurulan ve tüm Kürt gençliğini bünyesinde toplayan eski DDKD'ler) içindeki tartışmalar bu derneklerin parçalanmasına neden olur. Kürdistan'da artık herkes bağımsız çizgi derneklerini oluşturmaya çalışır. Bizim de içinde yer aldığımız gurup (sonradan Devrimci Demokratlar diye isim alacaktır) daha sonra DDKD'nin tabelasını miras alarak DDKD'leri yeniden oluşturmaya başlar. Bu dönemden sonra Kürdistan'da guruplar arası kıyasıya bir mücadele lenin başladığına tanık olmuştuk. Bir yanda da her gurup kendini diğerlerine karşı izole etmeye çalışırken, diğer yandan Kürdistan'da gelişen sınıf mücadelesinin siyasal platformda yansımasının getirdiği sancılı bu guruplar içinde de arınma ve saflaşmalara neden olur. BU KARGAŞA VE ÇATIŞMALARIN OLMLU YANI İSE, BU OLUŞMALARIN İÇİNDE SAĞLAM SOSYALİST ANLAYIŞ VE TEZLERE VAR MA ÇABASI OLANLARIN HAYLİ YOL ALMASIDIR.

Bu kısa değerlendirmeden sonra günümüzde Devrimci Demokratlar'ın nereye geldiklerini ve bunun nedenlerine geçebiliriz. Sanırız bu kısa değerlendirme DD'ların nasıl bir platform içinde bir siyasal hareket olmaya başladığını yakalamak ve geçmişini değerlendirmek mümkün olacaktır.

A Y R I L I K L A R I M I Z :

Aslında DD hareketin, Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısı ve uluslararası durumu tahlil eden sistemli ve oturtulmuş görüşleri yoktur. Hareketin sahip olduğu DDG Dergisi ve arada bir yayınlanan "Pêşeng" isimli bir derginin de görüşlerini benimsedikleri için bu dergideki görüşleride ele almamız gerekir. Gerek DDG dergisine ve gerekse "Pêşenge" bakıldığında, bu iddiamızın doğruluğu ortaya çıkacaktır, pêşeng'in çıkan(8) sayısı içerisinde yalnızca 1. sayıda uluslararası durum, Ortadoğu ve Kürdistan ile ilgili kısa ve gerekçeleri konulmamış detaylandırılmamış tesbitler vardır. Dünyadaki baş çelişkinin iki sistem arasında olduğu, Kürdistan'daki baş çelişkinin, Sömürgeciler ile Kürt halkı arasında, devrimin, ulusal demokratik halk devrimi olduğu v.b tesbitleri yer almaktadır. Diğer sayılarından ise Kürdistan'dan çok Türkiye'deki güncel politik durum değişen yazılar çoğunluğu oluşturur. Genelde Faşizm nedir? Başlıca iktidara geliş biçimlerine ilişkin bir yazı ve birde, Kürdistan sorunu tarihi içerisinde ele almayı çalısın genel bilgiler aşmayan bir yazı vardır. (Bu serinin ne zaman tamamlanacağı ise bilinmez...). Ayrıca, hatırlayamadığımız daha bazı önemli kısa yazılar bulunabilir. DDG'nin durumu da hemen hemen böyledir. İlk sayısında Demokratik Mücadeleye ve DDK ile ilgili bir yazı vardır. Diğer sayılardaki yazılar ise, genelde "Faşizm ve Gençlik" "maoizm ve Gençlik", "Emperyalizm ve Gençlik", "Feodalizm ve Gençlik", "Ulusal Kurtuluş hareketleri ve Gençlik" v.s. yazılar yer almaktadır.

İddiaya göre, DD hareketi Kürdistan'ın kurtuluşu adına yola çıkan bir harekettir. O zaman hareketin yayın organında onun ideolojik önderi olmak zorundadır. Bir kaptan nasıl gemisini fırtınalı denizlerde yürütmek zorundaysa yayın organında ideolojik olarak önder olduğu harekete devrimci mücadelenin inışli-çıkışlı ve engebeli yollarından yürütmekle görevlidir. Gel gör ki hiçte öyle değil. Dergilerde Kürdistan'da ki devrimci mücadelesinin temel meselelerine çözümler getiren yazılar (parti anlayışı, çalışma tarzı, ittifaklar anlayışı, devrim anlayışı v.b.) YER alacakken, diğer bir deyimle Kürdistan devriminin ideolojisi inşa edilecekken, sadece M.-C'li CHP'li yazılar çoğunlukla yazılmış çizilmiştir. Kürdistan'daki devrimci mücadelenin can alıcı sorunları cevapsız bırakılarak yan çizilmiştir. Örneğin, Kürdistan'da parti anlayışı ve çalışma tarzı, ittifaklar anlayışı nedir? Kiminle ittifak, kiminle birlik yapacağız?, bunlar hangi ilkeler üzerinde ve nasıl olacak? Devrim anlayışı nedir ve nasıl olmalıdır?. Bu temel sorunlara hiçbir zaman cevap verilmemiş ve cevap verilmeside sürekli ertelenmiştir. Peki bu hareket bu temel meselerle ilgili görüşlerini ve ilkelerini koymazsa bu konularda nasıl bir pratik-politika içersine girecek ve hangi ilkelerden hareket edilecek? diye sorulursa her halde şunu ileri sürebileceğiz. Eğer bu hareketin ideolojisi yani temel meseleler hakkındaki görüşleri olmazsa doğaldır ki ordan burdan ideolojik gıdasını almaya çalışır. Nitekim öyle de

olmuştur. Temel tezlere sahip olmayan DD Hareketi ortaya çıktığı ilk yıllarında bir ideolojik arayışın, sosyal-emperyalizm tartışmaları ile belli bir kaynağa doğru yöneldiği görülür. Bu kaynak SBKP taraftarı revizyonist Türk solu kanadının uluslararası durum hakkında ve özellikle ÇKP hakkında ileri sürdüğü görüş ve teorilerdir DD Hareketinin hızla bu görüş ve teorilere adepte olmaya başladığını, özellikle ÇKP ve Mao hakkında ileri sürülen görüşlere dört elle sarıldığını görürüz. Tabana sağlanan ideolojik gıdanın çoğunluğu artık SBKP taraftarları siyasetlerin ve SBKP'nin "Maoizm" hakkında ileri sürdüğü görüşler olduğunu görmeye başlarız.

Artık taban arasında yapılan tartışmaların, verilen seminerlerin konuşmaların ana teması "anti maoizmdir" dir. Bütün dikkatler büyük bir ustalıklı Kürdistanın temel meselelerinden kaydırılıp "Maoizme" çekilmiştir. Hele ÇKP yanlısı gurupların Kürdistan solunda boy göstermesi bu çabalara alabildiğine hız vermiştir. Hızla sürdürülen bu "anti-maoizm" kampanyası ortalığı tozu dumana katmış, yaratılan kaos içersinde teorik olarak çözüm getirilmesi gereken temel meseleler göz ardı edilmiş ve geri plana itilmiştir. SBKP'nin öne sürdüğü görüş ve teorilere adepte olma, "anti-maoizm" le sınırlı kalma miş diğer teorileride içine alacak bir biçimde genişlemiştir. Hareketin dünyadaki baş çelişki hakkındaki görüşlerini daha önceleri belirsiz olmasına karşın, SBKP politikasına yaklaşımdan sonra bu konuda bir netleşmenin başladığı, bu netleşmenin açık ifadesini pêşeng'in 1. sayısından ki baş çelişki iki sistem arasında getirmekte olduğunu görürüz. SBKP teorilerine adepte olma bununla bitmeyecek "halkın devleti, halkın partisine" kadar uzanaçaktır. DD'ların bu görüşlere adepte olmasının kendi araştırması ve belli sonuçlara vararak bu görüşleri sistemli olarak temel alması biçiminde değil, ideolojik sıkışma karşısında en kolay savunabilir ve tabana hemen birşeyler sunma anlayışından kaynaklanmaktadır. Örneğin Yöntem yayınlarının Sosyal-Emperyalizm ile ilgili yayınlanan bir kitapçığı hemen tabana dağıtılır. Okunması tavsiye edilir. Ve seminer biçiminde içindeki görüşler kendi taraftarlarına anlatılır. (2) Ancak bu kitapçıkta SBKP'nin "halkın devleti ve partisine" karşı çıkılmaktadır. Buna karşın DD'lar bugün "halkın devleti" ve "halkın partisi" tezlerinin marksist tezler olduğunu bağınazlıkla savunmaktadır. (tabiki, dün söylediklerinin hiçte özelleştirilmesini yapmadan). Yine Yöntem yayınlarının çıkardığı bir kitapçığıda ilk dönemler doğru ve savunulması gereken bir kitapçık olarak tabana tavsiye ederler. (3) Ancak SBKP Eritre Hareketine tavır alınca, DD'larda da Eritre Hareketi hemen "gerici bir hareket" oluverdi. Gittikçe SBKP taraftarı gurupların görüşlerini benimseyen DD'lar bu kitapçığıda redetmeye başladılar. Geline bu noktadan sonra, hareketin o olaylara yaklaşımında ve yorumlamada SBKP taraftarı hareketlerin yorumlarının etkileri açıklıkla görülür. Artık geçicide olsa tabanı belli ölçülerde "doyuracak" ideolojik gıda bulunmuştur. Bundan sonrasının ne olacağı, bu durumun nereye kadar süreceği hiç önemli değildir. Kürdistan'ın temel meselelerine ise kendi anlayışlarının da olsa, bir açıklama getirmemiş ve bunların nasıl çözüleceği ne ilişkin yol ve yöntemleri belirlememiş, belirleyecekleride kuşkuludur.

DDG Dergisi sözde bir araya getirilen gençliğin sömürgeciliğe karşı mücadelede yerini, gö

revini ve devrimci eğitimini yapacak ve ona yol gösterecekti. Ama dergi çıktığında ve içindeki yazılar okunduğunda, gençliğin Kürdistan'daki anti- sömürgeci mücadelede yerini gösteren, görevini belirten ve devrimci eğitimini yapan yazılara rastlanamadı. Birinci sayısı hariç, diğer sayılarında yukarıda değindiğimiz, Kürdistan somutuna ilişkin olmayan yazıların yer aldığı görülür. Bütün sayılarında değil Kürdistan somutunda gençliğe ilişkin yazılar, sömürgeci burjuvazinin yıllar yılı tabu olarak göstermeye çalıştığı, ama bu tabuların çoktan yıkıldığı Kürt halkı ve Kürdistan sözcükleri bile dergide bulunamaz. Somut olaylara ismi ile hitap edilmesi gerekirken bu olguyu başka sözcüklerle ifade etme oportünistliğini yapanların çıkardıkları bir dergide Kürdistan'daki gençliğin devrimci mücadeledeki yerine ilişkin neler yazılabileceği tahmin edilebilir.

Devrimci Demokratların en önemli karakteristiklerinden biri de, özellikle temel tezler hakkında açık, kesin ve özgüle indirgemeyen bir yöntemle soruna yaklaşmaktır. Daha doğrusu asıl söylenmesi gerekeni değil, çeşitli anlamlara gelebilecek, istediğin yana çektiğinde ona göre yorumlanabilecek genel formülasyonlarla du rumu idare etmeyi (ki bu bütün oportünistlerin ortak özelliğidir) yöntem edindikleri için daha çabuk teşhir olmaları önlenmektedir. Örneğin yayınlarında birtakım önemsiz şeyler yazmakla beraber, pratik-politikalarını sürekli olarak yazıya geçirmediikleri, kitlelere götürmedikleri nedeni ile bir yerde hareketin ideolojik olarak iflası gerçekleşmemiş ise buda bu oportünist davranışlarından dolayıdır. (4)

1- DEVRİMCİ DEMOKRATLARIN KÜRDİSTAN'IN SOSYO-EKONOMİK YAPISINA BAKIŞ VE ÖRGÜTLENME ANLAYIŞLARI ARASINDAKİ ÇELİŞKİ ÜZERİNE:

Bir olgu veya olay çözüme kavuşturulmak istendiği zaman herşeyden önce onu tanımak, onu oluşmasına neden olan yasaları bilmek ve her türlü bağlantılarını tespit etmekle işe başlamak, ona göre çözümün yol ve yöntemlerini ileri sürmek gerekir. Bir şey tanınmadan onu değiştirmek de mümkün değil. Bir olay, olgu veya toplumsal düzen değiştirilmek istenirse değindimiz durumları yaratan nedenleri ve bizzat o durumu tanımakla işe başlamak zorundayız.

Kürdistan'ın sömürgecilik statüsünü değiştirmek, giderek sosyalist bir toplumu kurma amacını taşıyanlar bu amaca varacak doğru-devrimci strateji ve taktikleri ve politikayı uygulayabilmesi için herşeyden önce Kürdistan'daki geçmiş mücadeleleri tarihi materyalist bir anlayışla değerlendirmek ve bundan çıkacak sonuçları sentezleştirerek, verilecek ulusal ve sınıfsal mücadelede sınıf mevzilenmesini yerli yerine oturtmak, sınıf mevzilenmesine göre devrimin karakteri, devrime öncülük edecek sınıf ve dünya görüşünü, devrimin temel gücü olan keşimi ve vuru lması gereken karşı sınıf ve tabakaları, ittifak ve birlik yapılabilecek güçleri belirlemek zorunludur. Bu temel tespit ve belirlemeler yapıldıktan sonra, bunlara dayanarak uluşılması amaç edilen hedeflere varmak için uygun örgütlenmenin nasıl olacağı tespit edilerek örgütlenmenin gerçekleştirilmesine çalışılır.

Pêşeng'in 1. sayısında Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısına ilişkin bir takım tespitler bulunmasına rağmen, BU TESPİTLERİN gerekçelen-dirilmesi yapılmamıştır. Örneğin, üretim ilişkilerinin kapitalist olduğunu, proletarya ve burjuvazinin oluştuğunu, öncü gücün proletarya olacağı tespitleri vardır. Ama kapitalist üretim ilişkilerinin nasıl, neden, hangi dinamikler tarafından ve ne için oluşturulduğu, oluşturulan bu kapitalist üretim ilişkilerinin hangi karektere sahip ve gelişmesiyle beraber toplum üzerinde yarattığı sorunların ne olduğu, sorunlarına cevap verilmez ve es geçilir. Bunun yanında oluşan proletaryanın nicel ve nitel durumu, iç dinamikleri ile kapitalizmin geliştiği toplumlardaki proletaryadan onu ayıran kendine özgü özellikler ve tarihsel gelişim içerisinde rolünün ne olacağıda ayrıca belirtilmemiştir. Daha da ötesi kapitalizmle yanyana varolan feodal ilişkilerin durumu ele alınıp incelenmemiştir. Sadece egemen üretim ilişkilerinin kapitalist olduğu ileri sürülmüş ama neden, nasıl ve ne için? soruları cevaplandırılmamış ve karanlıkta bırakılmıştır. Pêşeng'in Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısı hakkında ileri sürdüğü bu tespitler, somutun her yanıyla analizinden kaynaklanan tespitler olmayıp yüzeysel olarak yapılan irdelemelerden çıkarılan tespitlerdir.

Kapitalizmin girdiği, sınıfların berraklaştığı ve ayrıldığı yerlerde sosyalistlerin önündeki en önemli görev, sınıf örgütlerini yaratmaktır. Bu yapılmazsa burjuva milliyetçi görüşlerin potasında erimek ve onların kuyrukçusu durumuna düşmek kaçınılmazdır. Oysaki, sosyalistlerin varlık nedeni, proletaryanın bağımsız politikasını her durum ve şart altında geliştirmek, kollamaktır. Ve eğer Pêşeng'te kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu ileri sürülüyorsa (her ne kadar bu tespit objektif bir analiz sonucu olmasa bile) doğaldır ki proletaryanın oluştuğuda kabul edilmiş olur. O zaman yapılacak olan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin sınıf örgütünü yaratmak, yani verilen mücadelede proletaryanın ideolojik-politik ve örgütsel önderliğini sağlamaktır. Diğer bir deyimle leninist sınıf partisi, leninist ilkeler temelinde inşaa edilmelidir. Gel gör ki, leninist bir parti inşaa edilecekken bir yığın partisi anlayışıyla karşılaşıyoruz. Bu anlayışa geçmeden önce, leninist sınıf partisi inşası için sosyalistlerin vazgeçemeyeceği bir örnek ve deney olan bolşevik partisinin inşasını genel çizgileriyle ele alınıp, DD'ların örgütlenme anlayışını buna göre eleştireceğiz.

Lenin'in RSDİP içindeki mücadelesinde, bolşevik parti örgütlenmesinin ana temelini tespit ederek gerçek bir sınıf partisinin nasıl örgütlenmesi gerektiğini ortaya koyar. Lenin, RSDİP'in içindeki mücadelede ortaya çıkan çeşitli sapmalarla mücadele ederek bu sonuca varır. "Leninist" bir partinin örgütlenmesi konusunda Lenin'in RSDİP içinde verdiği mücadele, dünya devrimci hareketine örgütlenme anlayışı açısından zengin bir malzeme bırakmış ve kesin sonuçlara varmıştır. Ancak bu deneylerden yararlanmak demek, RSDİP'nin geçtiği aşamalardan bolşeviklerin diğer yanlış görüşlere karşı verdiği mücadeleden ders çıkarılarak aynı hataların ve sapmaların hortlanmasına imkan tanımamak en doğru olanıdır. İşte DD'lar bu noktayı anlamamışlardır. Veya işlerine öyle geldiği için bu yanlış tavrıda ısrar ediyorlar. Yani leninist bir parti inşası için RSDİP'in geçtiği tüm yolları

geçmek gerekir. Önce soyut bir program, sonra tüzük tartışmaları, Martov'lar, Plekhanov'lar olacak, onlara karşı Lenin'ler mücadele edecek. Böylece Bolşevik bir partiye kavuşmuş olacağız. DD'lerin örgütlenme anlayışında ısrar ederken saçmaladığı noktalardan biride budur. Tabii bunun adı, "geçmiş devrimci hareketlerden dersler çıkararak, bize bıraktıkları teorik ve pratik deneylerden ders çıkarma" değil, devrimci teoriyi kalıplaşmış ve donmuş olarak anlama ve ölü formüller düzeyinde indirgemedir. Bolşevik tipi parti örgütlenmesine gidilmeden önce, bu örgütlenmenin gerektirdiği şartları hazırlayacak, aynı zamanda parti'nin ideolojik rehberi olan ISKRA gazetesinin Lenin tarafından çıkarılmadığını görüyoruz. Lenin'e göre bundan amaç, Rusya devrimci mücadelesinin ideolojik sorunlarına açıklık getirmek ve bu sorunları ideolojik olarak çözmektir. "Halkın dostları kimlerdir?" eseri ile, marksist görüşlerin gelişmesine ket vuran Narodnikler eleştirir ve teşhir ederken, aynı zamanda sosyo-ekonomik yapının analizinde yapılır. Daha sonra bu analiz "Rusya'da kapitalizmin gelişmesi" isimli eserle tamamlanır. Yapılan bu analize dayanılarak sınıf mevzilenmesi ve diğer önemli tesbitler yapılarak, devrimin stratejisi çizilir, bu stratejiyi gerçekleştirecek örgüt planı ise "NE YAPMALI?" da konulur. Ve yerine oturtulur. Genel çizgileriyle değiştiğimiz Leninist partinin inşasına, sistemli ve planlı olarak bazı temel koşulların hazırlanmaya çalışıldığı görülecektir. Bu koşullardan BİRİNCİSİ; bir ideoloji ve bu ideoloji temelinde gerçekleşen bir birlik, yani Rusya devrimci mücadelesinin temel teorik sorunlarına açıklık getiren görüşler ve bu görüşler temelinde bir araya gelen insanların birliği. İKİNCİSİ; görüş birliğinin şart koştuğu organik bütünlüğün sağlanması, yani bu görüşler temelinde bir araya gelen insanların temel meselelere yaklaşımda gibi her olay ve olgu karşısındaki tavır davranışlarında bir uyum ve birliktelik sağlanması. ÜÇÜNCÜSÜ İSE; çelik çekirdekli kadrolardır. Yani kurulacak partinin önder profesyonel müfrezesini oluşturacak, hayatın her daki kasını devrime adayan, hertürlü deney tecrübeden geçmiş ve en önemlisi sınıf intiharından geçen (proleter olmayanlar için) insanlardan oluşacak kadrolardır. Bu üç temel koşul yaratılmadan Leninist sınıf partisinin inşası hiç bir zaman, hiç bir yerde mümkün değildir. Ama bu başlıca şartların yaratılmasında yapılacak çalışmanın biçimi şu veya bu şekilde olabilir. Biçim değişikliği tayin edici değildir. Kaldı ki, her ülkenin değişik koşullara sahip olması nede ni ile bu temel şartların yaratılması çalışmaları her yönüyle Rusya'dakine benzemeyebilir. Ama önemli olan, ideolojik birlik, organik bütünlük ve çelik çekirdekli öncü kadroların yaratılmasıdır. Bunlar yaratılmadan Leninist sınıf partisi örgütlenmez, örgütlenirse bile ortaya çıkacak olan Leninist bir parti değil ama başka bir parti olacaktır.

Devrimci Demokratların parti anlayışına baktığımızda ilk bakışta bir ters durumla karşılaşıyoruz. Onlara göre Leninist parti inşası şöyle de olabilir; birincisi, ideolojik bir birlik olmazsa bile parti kurulabilir. Daha sonra ise partiye yol gösterecek bir ideoloji inşa edilir. İkincisi ise, burjuva veya küçük-burjuva ideolojisi doğrultusunda örgütlenirilmiş ama şu veya bu nedenle dağılmış bir partinin temelleri üzerinde Leninist bir parti

inşa edilebilir. Birinci iddiaya göre "iyi niyetli", birbirine "güvenen" ve "inanç" insanlar bir araya gelir, bir tüzük ve program hazırlar ve partiyi kurarlar. Daha sonra ise o partinin ideolojisi ve temel meselelere ilişkin görüşlerini ortaya koyar geliştirirler. Böylesi bir yöntemle oluşturulan partinin Leninist bir parti olması mümkün müdür? Bakalım; bir defa partiyi kuracak insanların kendi aralarında devrimci mücadelenin temel meselelerine getirdikleri görüşler bakımından anlaşmaları ve bu temelde kendi aralarında bir birlik oluşturmak zorundadırlar. Parti kurulmadan bazı insanlar bir araya gelirse, parti kurulduktan sonra ileri süreçleri görüşlerde de anlaşmalarını ve ayrılımlarını kaçınılmaz olur. (Ayrıca bu biçimde oluşturulan bir partinin Leninist sınıf partisi olmayacağına eklemek gerekir.). Bu durumda o örgütlenme etrafında bir araya getirilen potansiyel daralma gibi, hedefsizde bırakılacaktır. Kitle burjuvazinin de istediği bir biçimde, umutsuz, nereye gideceklerini bilmeyen, bu nedenle burjuva politikasına kolaylıkla adapte olacak bir duruma geldiği gibi, öte yandan mevcut "sol" ve sağ sapmalara kaymaları da hızlanacaktır. Her iki durumda da devrimci mücadelenin büyük tahribatlarına uğramasındır. Leninizm, sınıf partisini örgütleyecek kadroların "iyiniyet", "güven" ve "inanç" gibi izafi kavramlar temelinde bir araya gelmesini red ve mahkûm eder. GÜVEN, İNANÇ VE KARARLILIK İLERİ SÜRÜLECEK GÖRÜŞLERDEN GEÇER. Her şeyden önce bir ideoloji, Kürdistan devriminin yolunu aydınlatan ve gösteren bir ideoloji etrafında kadroların bir araya gelmesi zorunlu ve şarttır. İdeoloji temelinde bir araya gelmekte yetmez, birde bu ideolojik birliğin gerektirdiği organik birliğin sağlanması gerekir. Ama DD'ler bir ideoloji temelinde birlik anlayışına sahip olmadıkları için, organik birliğin ne olduğunda pek anlayamazlar. Onlara göre bir parti olsun (nasıl olursa olsun) gerisi kolay, hem bir ideoloji bulunur, hemde organik bir bütünlük sağlanır. Ama Leninizm buna karşı çıkar, önce ideolojik birlik ve bunun gerektirdiği organik bütünlük ve en önemlisi çelik çekirdekli kadroları oluşturulmalıdır. Ondan sonraki parti. DD'lara göre (ki dün kadar bizde böyle zannediyorduk) işinden, gücünden geri kalan boş zamanını devrimci uğraşa ayıran her hangi bir kişi ve kişilerden oluşan "çelik çekirdekler" (!) partinin profesyonel önder müfrezeleri olabilir. (!) Leninizme göre ise çelik çekirdekli öncü kadrolar her türlü deney ve tecrübeden geçmiş, sınıf intiharını gerçekleştirmiş, hayatın her dakikasını devrimci mücadeleye adanmış profesyonel (yani tek işi devrimcilik olan) devrimcilerdir. Leninizmin bu anlayışında, DD'lerin kadro ve öncü müfrezeler hakkındaki anlayışının zerresine rastlanmaz. Ama biz "malımızı" çok iyi tanırız. Dün bize söyledikleri gibi yine şu cevaplar hazırdır, "biz anarşistmiyiz, ortada bir şey yokken işimizi gücümüzü bırakıp ne yapacağız." Yeri ve zamanda gelince biz işimizi bırakır, yirmi dört saatimizi mücadeleye adarız".

Burada kadrolar arasında zaman zaman varolan bir yanlış eylemde değinmekte yarar vardır. Profesyonel kadro derken, sadece işsiz, güçsüz ve boş dolaşan "ekmek elden su gölden" insanları anlamamak gerekir. Ve her işsiz olan kişiyi profesyonel devrimci görmek yanlışlığı ile herhançisi belirli bir işi olan kişiyi, işini terkettirerek "profesyonel" sayılacağını zan-

etmekte, kadro olmayı ve "devrimciliği meslek edinmeyi" anlamamış olmaktır.

Ayrıca Leninizme göre, leninist sınıf partisinin önder müfrezesini oluşturacak kadrolarda aranan diğer bir kıstastı, proleter olmıyanların sınıf intiharlarını gerçekleştirmiş olmaları kıstasıdır. Bunun anlamı nedir? ona bakalım, Kürdistan'da dış dinamikler tarafından geliştirilen kapitalizm sonucu oluşan proletarya, bunun yanında emekçi sınıf ve tabakalar bizzat sömürgeciler ve işbirlikçilerin tarafından siyaset dışı tutulmuş ve siyasete karışması engellenmiştir. Kaldı ki bu kesimlerin içerisinde bulunduğu ağır çalışma koşulları ve zor yaşam onları sürekli olarak tekrarlanan monoton bir yaşantı içerisinde tutmuştur. Bu nedenlerle okuyup öğrenme ve giderek siyasetle uğraşmasının şartlarında ortadan kaldırılmıştır. İşte burada sömürgelelerdeki halk aydınlarının tarihsel rolü ortaya çıkar. Bütün "aydın" tabakası halktan yana değildir. Kuşkusuz bunların büyük bir kısmı kendilerine sağlanan yaşam koşullarına karşın, sömürgecilerin Kürdistan'da oluşturduğu kurumlarda çalışarak o mekanizmanın bir parçası, vidası haline gelerek bir robot görevinden öteye bir işe yaramaz. Diğer bir kısım ise, ağır basan yutseverlik yanlarından dolayı halktan yana tavır alır. Bu kesimin görevi halkına bilinç taşımaktır. En önemlisi, proletarya partisinin çelik çekirdekli öncü kadrolarında bu kesimden çıkar. Ancak bir şartla, sınıf intiharından geçmekle. Çünkü bu halk aydınlarının çoğu küçük-burjuva kökenli, küçük-burjuva düşüncelere, alışkanlıklara sahip istikrarsız ve en önemlisi kaypaktır. Onun için bunların, bu saydığımız özellikleri tasfiye ederek, bunların yerine proletarya ideolojisinin gerektirdiği özellikle ri geçirmesi gerekir. Marksizmi kavraması, özümlemesi, proleter devrimci ahlak ve davranışa adapte olması devrimci kararlılık, insiyatif ve yaratıcılıkta olgunlaşması gerekir. DD'ların bu konudaki parti anlayışına baktığımızda, bu anlayışın yer verdiği, önder olarak kabul ettiği ve kabul edebileceği kadrolarda işte bu kıstası göz önüne almadığı görülecektir. Yeterki "iyi niyetli" ve "dürüst" olsunlar. Küçük-burjuva alışkanlıkları, davranışları ve yaşayış tarzına sahip olsalar bile onlar için hiç önemli değil. Günde sekiz saat mesleğini icra eden ve bu işten kazandığı paranın çok az bir kısmını partisine veren, diğer kısmını ise küçük burjuvada değil, burjuva bir yaşam için sarf edenler, mesleğinden ve devrimci uğraşlarından boş kalan zamanlarını da kulüplerdeki poker partilerinde geçiren bir kişi sınıf intiharını gerçekleştirmiş sayılabileceği gibi profesyonel bir lider de olabilir (!) Aslında onlar için "sınıf intiharından geçmek" diye bir şey yoktur. Küçük-burjuva alışkanlıkları batağından yüzen "sıradan" insanlar parti lideri olabilir. Doğrudur olabilir ama, o parti leninist sınıf partisi olmayacağı gibi o kişide leninizmin öngördüğü çelik çekirdekli kadro adamı değildir. Bu konuda leninizm açık ve nettir. Leninist kadrolara egemen olması gereken küçük-burjuva alışkanlıklar değil, proleter alışkanlıklar ve özel liklerdir.

Ayrıca leninizme göre, çelik çekirdekli kadro olarak nitelendirilebilecek unsurun yeterli deney ve tecrübeden geçmeside şarttır. Sınıf intiharını gerçekleştirmekle beraber, devrimci mücadelenin mihenk taşında denemesi de bir partiyeye yol gösterebilecek tecrübeyede sa-

hip olması gerekir. Bu da mücadelenin zor anlarında gösterdiği dayanıklılıktır, inançlarında olan kararlılık devrime ve marksizm-leninizme gösterdiği bağlılıktır. Gelişen olaylar karşısında şaşırılmayıp, olayların gerisinde seyretmeyip olaylara müdahale edebilecek insiyatif altına alabilecek ve çözüm getirebilecek tecrübe zenginliğine sahip olması gerekir. Bu özellikleri kendisinde taşımayan kişiler hiçbir zaman leninist anlamda bir lider olamazlar. DD'ların parti anlayışına baktığımızda, bu kıstasların hiçbir zaman gözönüne alınmadığı, başta da belirttiğimiz gibi "iyi niyetli" ve "dürüst" olan bir kişi ister sınıf intiharından geçmesin, ister yeterli deney ve tecrübeye sahip olmasın hiç önemli değil. Böyle "kadroların" parti lideri olmasında hiçbir sakınca yoktur, onlar için ...

Leninizm, leninist sınıf partisinin örgütlenebilmesi için ileri sürdüğü anlayış ve anlayışın şart koştuğu İDEOLOJİK BİRLİK-ORGANİK BÜTÜNLÜK ve ÇELİK ÇEKİRDEKLERİN oluşması, DD'ların öne sürdükları parti anlayışı tarafından bir yana atılmış ve bu şartlar oluşmadanda leninist bir parti kurulabileceğini, bu şartların ise daha sonraları oluşturulabileceği biçiminde bir iddia ileri sürüldüğünü gördük. Bu mümkün müdür? Evet mümkündür. Bu şartlar oluşturulmadan da bir parti kurulabilir. Ama leninist bir parti olamaz.

DD'ların parti anlayışındaki çarpıklığı gösterme açısından bir örnek daha verelim. RSDİP'nin Lenin tarafından hazırlanan tüzüğün partiye üye olma maddesi tartışma konusu olur. Martov'un etrafında bir araya gelen menşevikler ben partiliyim diyebilenin parti üyesi olabileceğini ileri sürerler. Lenin'in başını çektiği Bolşevikler bir sınıf partisinin, hele bu proletaryanın partisi ise her isteyenin bu partiye girmeyeceğini ancak denemiş ve sınanmış marksistlerin partiye girebileceğini öne sürerler. Ayrıca partiye gireceklerin, bir parti örgütüne (sendika, gençlik örgütü v.s) üye olması ve partiye belli bir aidat ödemiş olması gerektiğini eklerler. Lenin, eğer Martov'un ileri sürdüğü biçimde bir maddeyi tüzüğe koyarsak herkesin partiye gireceğini, dolayısıyla, artık bu partinin sınıf partisi olma niteleşene yitireceğini ve bir yığın partisi durumuna geleceğini bundan ötürüde proletaryanın bağımsız politikasının yürütülemeyeceğine işaret eder. DD'lar, Bolşevikler ile Menşevikler arasındaki ayrılık nedenlerinden biri olan "üye olma maddesine" hiç önem vermezler. Onlar için önemli olan bir parti, bir program ve bir tüzüktür. Tüzükte Martovcuların önerdikleri "üye olma hakkındaki maddeye" benzer bir madde olmazsa bile genede hiç önemli değildir. Hesaba gelmediği zaman, o madde yerine başka bir madde yazılır. Hepsi o kadar.

Leninist parti inşasına ilişkin yukarıda eleştirdiğimiz yanlışları taşıyan DD'ların bu anlayışları içinde yine bu temel yanlıştan kaynaklanan daha başka yanlışlar içandeler. Bunlardan biride kadro anlayışdır. onların bu konudaki yanlış anlayışları, partiye alınacak kadrolarda leninist niteliklerden ziyade, kadrolara faydacı yaklaşımında kendini gösterir. Bu anlayışa göre, partiye girecek kadrolarda leninist niteliklerin bulunup-bulunmaması pek önemli değil, önemli olan partiye alınan unsurun kısa vadede sağlayacağı yararlarıdır. Örneğin (5) bölgesinde

bir unsur vardır. Bu unsurun o bölge halkı üzerinde belli bir "etkinliği" var, o zaman bu unsur hemen partiye alınmalıdır. Böylece o unsurun bölge halkı üzerindeki etkinliği, yerini partinin etkinliğine bırakmış olur. Tabii bu arada unsurda bulunması şart olan leninist niteliklerin olup-olmadığı gözardı edinmiş olur. Oysaki bir parti gerçekten leninist sınıf partisi ise o zaman partiye alınacak kadrolarda ön plana çıkarılacak olan kıstaslar leninist nitelikler olmak zorundadır. Yine (Y) bölgesinde "dürüst", "iyiniyetli" iki-üç kişimi var, o zaman hemen partiye alınmalı. Artık (Y) bölgesinde partiyi temsil eden, onun "çalışmalarını" yürüten "dürüst kişilerden oluşan bir komite var demektir. Çalışma yapılacaktır? Nasıl çalışacak? Parti çalışması için yeterlimidirler? Sorunu pek önemli değildir. Önemli olan, böylesi bir yöntemle parti genişler, güçlenir bu paralel olarak çeşitli sınıf ve tabakalar üzerindeki etkinliği giderek genişlemiş olur. DD'ların kadro anlayışı budur. Her şeyden önce partiye alınacak kadrolarda devrimci dürüstlüğü, kararlılığı, devrimci ahlaka dikkat edilir. Ve bu nitelikleri kadroda bulunup-bulunmadığı göz önüne alınır. Buda, yeterlilik ve pratik deney ve tecrübeye sahip olup-olmadığına bakılarak o unsurun değerlendirilmesini ön görür. Partiye üye olma konusunda bu leninist ilke gözardı edildiği zaman "iyi niyetli" ve "dürüst" kişilerin partiyeye akın akın girecekleri şüphesizdir. Gerçekleşecek bu durum DD'lara göre çok-çok iyidir. Oysaki leninist parti anlayışında salt "iyi niyetli" ve "dürüst" kişilerin partiyeye giremeyeceğini, partiyeye gireceklerin sınıf intiharından geçmiş ve sınanmış en azından bir parti örgütünde belli bir dönem çalışmış olması ve partiyeye düzenli olarak belli bir aidaat ödemiş olmasının gerektiğini leninistler ile Martov'cular arasındaki tartışmadan öğrenmiştik. Bu kıstasları taşımayan kişilerin partiyeye akın akın girmesi, partiyeyi bir sınıf partisi durumundan çıkarır ve yığın partisi durumuna düşürür. Bu duruma gelen bir partinin proletaryanın bağımsız sınıf politikasını yürütemeyeceği açıktır. Ancak DD'lar gelişmeden, güçlenmeden, genişleme ve etkinleşmeden çeşitli sınıf, tabaka ve kesimlerdeki insanlar içerisinde parti komiteleri ve hücreleri kurmak olarak anlıyorlar.

Fakat bir partinin kitleler üzerinde etkin olması demek hiçte her kesimden insanlardan partiyeye fazla kişi alma anlamında değildir. Bir partinin etkinleşmesi ve gittikçe geniş bir kitleyi kucaklayabilmesi için, kitlelere devrimci mücadelede doğru hedefler gösteren, meydana gelen olaylara insiyatif altına alabilecek yetenek ve kabiliyete sahip, toplumsal muhalefetin gerisinde kalmayan, her şart altında kitleyi olaylar karşısında duyarlı kılan ve harekete geçirebilen, tespit ettiği stratejinin çözümünü kolaylaştıracak ve hızlandıracak taktikleri bulup uygulayabilme esnekliğine ve savunucusu olduğu sınıf ve tabakaların uzun vadeli çıkarlarını kısa vadeli güncel çıkarlara feda etmeyen ilkel tavırlara sahip olmasıyla mümkündür. Yoksa her kesimden "dürüst" insanlara kucak açıp, partiyeye almakla genişleme, güçlenme ve etkinleşme mümkün olmaz ve gün gelir alınan ve artık fazla haline gelen "dürüst" kişilerin dışlandığı ve parti ile olan ilişkilerinin soğutup donurduğu noktasına gelinir. DD'ların bu yanlış anlayışıyla hareket edilirse, Kürdistan'daki

sınıf mücadelesi sonucu sosyalizme eğilim gösteren ama hala eğilmemiş, yeterli pratik deneyden geçmeyen, kadro niteliğine sahip olmayan kişiler partiyeye alınarak, bizzat partinin gelişmesine ket vurulur. Gün geldiğinde ise eğitilmemiş ve deneyimsiz olan bu unsurların posası çıkmış olarak bir yana atılmasında kaçınılmaz hale gelir. Ve bu alanda varolan potansiyelin miras yedi misali çarçur edilmesine yol açar. İkinci si, sadece "iyi niyetli" ve "dürüst" kişilerin partiyeye akın etmesi onun sınıf partisi özelliklerini ortadan kaldırarak yığın partisi durumuna getirir. Onun hareket kabiliyetini kısıtlayarak, hantallaştırır. Bu nedenle kitlelere öncülük etme ve yönlendirme fonksiyonları ortadan kalkar. Kitlelerin kendiliğinden hareketlerinin peşine takılarak kitle kuyrukculuğundan kurtulamaz hale düşer. Bu durumda hedefsiz bırakılan kitlelerin burjuva politikasına, her türlü yanlış akımların saflarına itilmeleri gerçekleşmiş olur. Bu da devrimci potansiyelin başka bir biçimde çarçur edilmesidir.

Devrimci Demokratların bir başka yanlış anlayışıda, leninist illegal-legal çalışma tarzı hakkındaki anlayışlarıdır. Onlara göre illegal çalışma hareket etmemek, kitlelere sesini, amaçını, tavrını ve programını ulaştırmamaktır. Yine onlara göre illegal bir parti ve örgüt varsa, onun ideolojik tezlerini, program ve yaptıkları eylemleri eleştirmek, tartışmak, o partiyeyi "jurnallemek" ve "polislik" yapmak demektir. Bu na kalkışanlar en başta bir biçimde polislikle suçlanmalı hatta yeri gelirse "ayakları kırılmalı" veya "tamamen susturulmalıdır". Onlara göre partiyeyi ideolojik olarak eleştirmek, parti sırlarını "polise ihbar" demektir. Böylesi bir anlayış tamamen yanlıştır. Çünkü bir partinin programını, tavrını, ideolojik tezlerini tartışma gündemine getirip eleştirmek ayrı, partinin, filan yerde şu, şu kişilerle filan eylemi yaptığını söylemek ayrı şeylerdir. Birincisi ihbar değil devrimci tavidir. Ama ikincisi ihbardır. Birincisi, sır vermek değil ama ikincisi, deşifreyondur. Birincisine karşı çıkılmaz ve çıkılmamalıdır. Ama ikincisine karşı çıkılmalı ve en sert cezalandırılmalıdır. DD'ların anlamadıkları, anlamak istemedikleri ve birbirlerini karıştırdıkları bu iki durumdur. Ozaman sorulur, devrimciler burjuva mahkemelerinde partiyeyi, parti eylemlerini, programını ve ideolojiğini en kararlı bir biçimde savunurlar. Biz bunu ihbar olarak kabul edebilir miyiz? Ama bunun yanında işkencehanelerde işkenceye dayanamayıp parti üyelerinin isimlerini verenleri, polise teslim olmakla, polise parti sırlarını vermekle suçlar ve en büyük cezanın verilmesinden yana olurlar. Çünkü her iki tavır farklıdır. Birinci tavır, burjuva mahkemelerinde bile emekçi kitlelere parti mesajını, parti sesini ulaştırır ve onlara yol göstericilik yapar. Bu nedenle devrimci tavidir. İkinci tavırda ise, kitleler üzerinde güvensizlik yaratan ve onların sosyalistlere olan inancını sarsan bir teslimiyet vardır. Parti sırlarını polise teslim edilmiştir. Bu tavır devrimci bir tavır değil, teslimiyetçi bir tavidir. Bunun için karşı çıkılır. Kaldı ki dünyanın hiçbir yerinde illegal örgütler, isimlerini, tavrını, programını, mesajlarını örgütledikleri ilk günlerden itibaren kitlelere götürmeyi ihmal etmedikleri gibi, temel tezlerini ve programlarını tartışmaya sunmaktan çekinmemişlerdir. Bunları tartışmaları, eleştirenlerinde hiçbir zaman, jurnalcilikle, polislikle suçlama

yı da düşünmedikleri gibi öyle bir anlayışta tabanlarına empoze etmeye çalışmamışlardır.

Pekala DD'ler bunun böyle olduğunu bilirler. Öyleyse bunu bildikleri halde neden böyle bir yanlış anlayışı ileri sürüyorlar? İleri sürüyorlar, çünkü burjuva anlayışıyla çalışıyorlar. Burjuva anlayış esas amaçlarını, görüşlerini kitlelere açmaz, yeri gelince devrimci literatürle kamufle etmeye çalışırlar. Çünkü esas amacının, görüşlerini ve programını kitlelere götürülmesinin nun hemen iflasını getirecektir de onun için. KORKU BUDUR. görüşlerine, öngördükleri programlarına güvenemeyenler ve bunu kitlelere göttürme cesaretine sahip olamayanlar, leninist illegal-legal çalışma tarzını çarpıtarak bunun arkasına gizlenmeyi her zaman "uygun" ve kolay yol olarak görmüşlerdir. çünkü böyle olunca, partiyi ideolojik olarak eleştirmek isteyenler polislikle suçlanarak lafı ağzına tıkalacak ve gerçekleri söylemesi engellenmiş olacaktır. Öyle değil mi?.....

Devrimci Demokratlar, egemen üretim ilişkisinin kapitalist olduğunu getirmekle beraber, o luşan proletaryanın bağımsız sınıf partisi anlayışını öne çıkaracağını, yaptığımız eleştirilerden de görüldüğü gibi bir yığın partisi anlayışını öne çıkarmaktadır. Bu nedenle, üretim ilişkilerinin kapitalist olduğu biçimindeki tesbiti ile çelişir duruma düşmektedir. Ayrıca elştirmediğimiz noktalardan dolayı DD'lerin parti anlayışı leninist değil, küçük-burjuva anlayıştır.

2- İ T T İ F A K L A R A N L A Y I Ş I

Ü Z E R İ N E:

Devrimci Demokrat hareket, her ne kadar Kürdistan'daki üretim ilişkilerinin kapitalist olduğunu ileri sürmesine karşın, bu tesbite uygun ne bir örgütlenme anlayışına, ne de çeşitli sınıfların var olması nedeniyle bir itifaklar anlayışına sahip değildir. Kapitalist üretim ilişkilerini Kürdistan'da egemen, bu nedenle kapitalizme özgü çeşitli sınıf ve tabakaların varoluşunu DD'larca kabul edildiği belirtmiştik. O zaman bir toplumda değişik sınıf ve tabakaların politik plandaki sınıf çıkarılarını savunan politik parti ve örgütlerin var olacağıda kabul edilmiş olacaktır. Çünkü her sınıf ve tabaka, çıkarılarını korumak, geliştirmek ve güvence altına almak için politik organizasyonlarını oluşturur. Hiç kuşkusuz bu Kürdistan ulusal kuruluş mücadelesi içinde geçerlidir. Kürdistan'da değişik sınıflara dayalı ve onların çıkarılarını savunan örgüt, parti ve hareketler vardır ve de olacaktır. Var olan bu hareketlerin ulusal kurtuluş mücadelesinde şu veya bu saflarda yer almaları kaçınılmazdır. Savunulan sınıf çıkarıları hangi saflarda yer almayı gerektiriyorsa o saflarda yada o safta yer alacaktır. Çıkarları emperyalizmin, sömürgecilerin saflarında yer almaları gerektirdiği örgüt ve partiler bu saflarda tereddütsüz yer alacaklardır. Ama çıkarları ulusal kurtuluşçu saflarda yer almayı gerektirenlerde, bu saflarda yerlerini alacaklardır. Ulusal kurtuluşçu saflarda yer alacak örgütler, değişik sınıflara dayalı ve değişik çıkarıların savunucusu olan örgütlerdir. Değişik toplumların sınıfların çıkarılarını savunan, hatta birbirlerinin sınıf düşmanları olan ama ulusal kurtuluş aşamasındaki amaçları çakışan ve bu nedenle ortak hareket etmek zorunda olan örgüt ve hare-

ketleri, ortak hareket etme biçiminin ne olacağı sorunu karşımıza çıkar. Öne çıkan bu sorunun çözümü İTTİFAK'lardan geçer. Ulusal kurtuluşçu saflarda yer alan örgütlerin asgari ilkeler temelinde bağımsız politikalarını sürdürme şartı ile bir araya gelir ve ortak hareket ederler. Bu zorunluluğun bilincinde olan sosyalistler ilk önce kendi ittifaklar anlayışını formüle eder ve programlaştırır. Kimlerle ittifak, kimlerle birlik ve hangi düzeylerde ittifak yapacağını ve bu ittifakların hangi ilkelerden geçeceğini programlaştırır. Artık değişik örgütlerle yapılacak ittifaklar bu program doğrultusunda ve programın tesbit ettiği ilkeler temelinde olmak zorundadır.

Devrimci Demokratlara bakıldığında, "ittifaklardan" çok, çok bahsettikleri ve her önüne gelenle bol, bol "ittifak" yaptığını, bu "ittifaklara" yanaşmayanlara, dar gurupçuluk ve sektörlük yaftasını yapıştırmaktan tereddüt etmediğini görürüz. Ama gel gör ki bu kadar hızlı olan DD'lar bir ittifaklar programına sahip olmadığı başka bir gerçek. Görüşlerini benimsemedikleri Pêşeng'e bakıldığında ittifaklar anlayışı ve programının olmadığı görülecektir. Ama hemen itiraz edilerek "her şeyin birden mümkün olmadığını, ilderde bu konuda anlayış ve programını hazırlayıp açıklayacaklarını" söyleyebilirler. İtirazı kabul etsek bile, şunu sormak hakımız ve görevimizdir. Günümüze kadar çeşitli güçlerle yaptığınız güç ve eylem birlikleri, hangi program ve hangi ilkeler doğrultusunda yapılyordu.

BİR İTTİFAKLAR PROGRAMI VE BU KONUDAKİ İLKELERİ OLMAYAN, SINIF MÜCADELESİNİN GELİŞMESİ NEDENİ İLE, ÇEŞİTLİ HAREKETLERİN OLUŞMASI VE BUNLARIN ŞU VEYA BU ŞEKİLDE GÜÇ VE EYLEM BİRLİĞİNE GİTMELERİ KARŞISINDA ÇARESİZ KALAN VE EYLEM BİRLİKLERİNE GİDİLMESİ GEREKTİĞİNİN FARKINA VARAN DD HAREKETİ, BELLİ BİR PROGRAM SAHİP OLMADIĞI İÇİNDE PRAĞMATİK VE İLKELERDE TAVİZKAR DAVRANMAKLA KARŞI KARŞIYA KALMIŞTIR. Bu konuda DD hareketinin ilginç, ilginç olduğu kadarda il kesizliği her yanıyla sırtan güç ve eylem birliklerine girdiğini görüyoruz. Örneğin, Birlik-Dayanışma ile (BD) girilen güç ve eylem birliği nin sürecini ve gelişmesini ele alalım.

Özgürlük Yolu'nun (ÖY) BD ile yaptığı güç ve eylem birliği bozulmuş "dostlar" "düşman" haline gelmişlerdir. ÖY HAKLI eleştirisi sonucu mevcut "ittifakın" bozulması ile sosyal-şoven ve Kürdistan'daki mücadeleyi saptıran oportünist bir anlayışın Kürdistan'a taşınması ve yerleşmeside dayanıksız kalmış oluyordu. BD'ler bu gelişmeden oldukça rahatsız ve huzursuz oldular. Bu rahatsızlığın verdiği hınçla eski anlayışlarında direnerek anti-sömürgecilere karşı saldırılarınıdahada artırdılar. Bütün anti-sömürgecileri, Kürdistan'ın sömürge olduğunu ileri sürenleri, sömürgecilik tezine sahip çıkanları, sosyalist, yurtsever ayrımı yapmadan hepsini birden burjuva ayrılıkçılığı, burjuva milliyetçiliği ve burjuva yardıkcılığıyla suçlayıp mahkum etmek istediği daha doğrusu sosyal-şovenizmin kabardığı bir sırada, DD'lerin BD gurubu ile bir yakınlaşma içine girdiğini görürüz, bu "yakınlaşma" giderek DKÖ (Demokratik kitle örgütleri)'Teri düzeyinde kendini göstermeye, DD-KD ile İGD'nin hemen hemen her eylemde bir araya geldiğini, DDKD ve İGD'nin "kardeş" örgütler olarak kabul edilmeye başlandığını görürüz. Bu

ilişkiler tabanda kıpırdanmalara ve giderek eleştirilere yol açmaya başlar. Çünkü DD'lar, BD lar ile yakınlaşma politikasına girdiği sıralarda, BD'ların anti-sömürgecilere karşı yaptığı saldırılara karşı verilen haklı ideolojik mücadeleye duymazlıktan gelmiştir. Sosyal-şoven tavrı ayyuka çıkan ve revizyonist bir çizginin temsilcisi olan bu hareketle, tabana hiç bir gerekçe ve açıklama yapılmadan yakın ilişkiler kurulması, sosyal-şovenizm tartışmasını gündeme getirdi, Ve bu yönelen eleştiriler gelmeye başladı. Bu eleştirilere yer yer oportünistçe açıklamalar yapılarak, yer yer terslenerek ve yer yerde geçiştirilerek önlemeye çalıştılar. Yapılan açıklamalar ise, genellikle şöyledir; "efendim, Biz Türk soluna düşmanlık güdemeyiz, biz herkesle(siz BD ve İGD anlayınız) ittifaktan yanayız. Bazıları sekter davranıyorlar, BD ve İGD'nin tavrı olumludur. İttifaka yanaşıyorlar bizde ittifaktan kaçmayız". Açıklama kısaca böyle. Ancak biz onlara şunu soracağız; sizler bu adamlarla "ittifak" ettiğiniz günlerde, kendi dergilerinde Kürdistan'daki A,B gurubunu değil, Kürdistan'ın sömürge olduğunu ileri süren herkesi burjuva yardımcılığı ve burjuva ayrılıkçılığı ile suçluyordu. Buna karşı çıkmak, sosyal-şovenizmin açık ifadesi olan bu suçlamayı eleştirmek ve teşhir etmek gerekmezmiydi? Ama DD lerden ses çıkmadı. Bir broşür, bırakın broşürü bir sayfalık bir bildiri ile bile cevap vermediler. Onlara göre BD'ye cevap vermek, Türk soluna düşmanlıktır. Buna cevap veren sosyal-şovenizmi teşhir eden ÖY (bu konuda faydacı anlayışı olmakla birlikte) ve eski Rızgari, Türk soluna "düşmanlık"ı yaptılar. Anti-sömürgeci mücadeleyi redden Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesinde yer alan her gurubu "ayrılıkçı burjuvazinin yardımcıları" olarak niteleyen bir anlayışa karşı çıkmak, Türk soluna düşmanlık olma yacağı gibi, sömürgecilik tezini sözde savunan DD'ların bu tezlerine sahip çıkmasında boyunun borcu olması gerekirdi. Tabii eğer ilkelerinde taviz vermeyi önüne koymuş ise. Gel görürki, DD'lar da böyle bir karalılık ve istikrarlılığı görmek mümkün değildir. (Hakkını vermek gerekir, anti-maoist ilkeleri bunun dışındadır. Hiç taviz vermedikleri ve bağınazca savundukları ilke budur.) Biz DD'lara Türk soluna düşmanlık yapmasını önermedik, önermeyiz. Ayrıca Türk soluna karşı düşmanlık tohumları ekmek isteyen burjuva milli yetçileri, Fırsat buldukça bunu yapıyorlar. Hala sosyalizm adına "metropolde anti-faşist mücadele vermek bizi anti-sömürgeci mücadeleden uzaklaştırır" İstanbul'daki 1 MAYIS'tan bize ne" diye bilen iflah olmaz burjuva milliyetçileri "dillerine kalemlerine kuvvet" gerekeni döne ne yapmaktadırlar. Ama bu bizim ve eylem birliği yapacağız diye ilkelerimizden taviz vermeyi ve kuyrukçuluk politikası gütmeyi gerektirmez. Sosyal-şovenleri teşhir ederken burjuva milliyetçilerinin de gereken cevap verilmez mi? Ama ne gezer, iki cami arasında kalan "bey namaz" misali ne ondan ne diğerinden vaz geçmez. Biri onun la, örgütlenme ve çalışma tarzında hemfikir, diğerinden ideolojik gıda(mesala anti-maoizm) alıyor. Ama "sosyalistliğini" ispatlamak için birinden ısrarla kaçıyor, (hiç bir bilimsel eleştiriyi ve gerçeğe dayanmadan) diğerinde gölgesine sığınıyor. Bu tavrı ne sosyalist olduğumuzu kanıtlar ve ne de doğru devrimci ittifak içine girdiğimizizin göstergesi olur. DD'ların anlamadığı, anlamak istemediği noktalardan biride budur.

DD'larn, açık ve doğru bir ittifaklar anlayışı olmadığı için vede kuyrukçuluğu nedeniyle bağımsız bir politika sürdüremiyor. Zaten güç ve eylem birliği yaptığı gücün (bu genellikle BD dır. Son zamanlarda TSİP ile seçim ittifakı yaptı.) dümen suyunda yürümek zorunda kalıyor. DD'lar bunun en güzel örneklerini yine TÖB-DER'de BD ile yaptıkları güçbirliklerinde ortaya koydular. 1978 TÖB-DER genel merkez seçimlerinde BD, CHP'lileride (Halkçı Öğretmenler) yanlarına alarak TÖB-DER'i ele geçirmek için burjuva mahkemelerine kadar sorunu götürürken, yedek güç olarak yanına aldığı DD'lar da tüm Kürt ve Türk soluna karşı CHP'li ve BD'li taraftarları yanında yer alarak kongrede görev bölümü yapılmış çasına, BD diğer guruplara saldırırken DD'larda "dişine göre" bulunduğu ÖY gurubu ile çekişme ve bildiri yarışına girmeye başladı. TÖB-DER Kongresinde ÖY gurubu, DD'ları sosyal-şovenlerle ittifak yaptığı için eleştiriyor, DD'lar ise verdikleri cevabi bir bildiri de, ÖY gurubunu sözde leştiriyordu, "siz (ÖY) önce TIP limanına yanaştınız ondan sonra İGD ve TKP limanına sığındınız, oradan hareket ederek şimdi de TSİP iskelesine yaşamış bulunuyosunuz, bakalım ileride hangi sığınacaksınız" diye bir polemige girerek kendini aklamaya çalışıyordu. İlginçtir, dün ÖY gurubunun "uğradığı ve sığındığı limanlardan" dolayı eleştirirken, aradan iki yıl geçmeden kendisinde aynı "limanlara sığınarak" yoluna devam etmek zorunda kaldığını görüyoruz. Ama DD'lar için bu ölçü hiçte önemli değildir. Çünkü "dün dündü" onun için, çoktan ağustos 1978'de yazdıkları bildiriye unutarak, bu defa kendileri "TSİP limanına sığındılar" ve bu "sığınmada" yine temel ilkelerden tavizle sonuçlandı. Üstelik öyle tavizler verildiki DD'ların bizzat kendileri TSİP ilçe başkanlığını üstlenmeleri noktasına kadar gidildi. Resmen TSİP ilçe teşkilatı çalışmaları yürütüldü. Yani iki ayrı görüş aynı anda tek kişi tarafından temsil edildiği gibi, iki farklı propağanda ve çalışmada aynı anda yapıldı. Böylesini "incelik" ve "maharet" gerektiren çalışmaları yürüten "kadroları" (!) yetiştirdiği için kendilerini kutlamak gerek. Ondandır ki DD'lar kalkıp biz "ittifaklarda ortak ilkelere bağlı ama işçi sınıfının bağımsız politikasından taviz vermeyeceğiz" diyebileceklerdir. Bağımsız politika mi kaldı artık? DD'lar kuyrukçu politikaya kendilerini o kadar kaptırdılar ki, sırf İGD ile birlikte olmak için, proleteryanın canı ve kanı kanda olduğu bir mevzi olan ve vazgeçmeyeceği, BİRLİK, MÜCADELE DAYANIŞMA günü olan 1 mayıs bile başka güne taşıma "cesaretine" bile baş vurdu. 1 MAYIS ı başka güne taşımanın ne anlam geldiğini her halde anlamamışlardır. Geçen bu süre içerisinde bunu anlayacaklarını ve özeleştirilerini vereceklerini düşündük. Ama ne gezer. Bu eylemin üzerinden 8 ay geçmesine rağmen, her konuda olduğu gibi (hatalarını hep gizleme ve unurtmada da) bu konuda da, DD'lardan hala ses çıkmaması, proleteryanın ideoloji ve mevzilerini savunmak konusunda ne kadar "kararlı" olduğunu ispatlamıyor mu?

1979 1 Mayıs'ının Diyarbakır'da kutlanması için KURTULUŞ gurubu izin alır ve rüm gurupları kutlamaya katılmak için görüşme çağrısında bulunur. DD'lar, KUK, ALA RIZGARI ve KURTULUŞ'un katıldığı 1 Mayıs çalışmalarına şu öneri ile gider, "Diyarbakır'da en güçlü olan biziz, her şey bizim insiyatifimizde olacak, ayrıca KUK emperyalizmin işbirlikçisidir. 1 Mayıs'a katıl-

ması engellenmelidir." Tabii DD'lerin bu dayatması kabul edilmeyince 1 Mayıs'a katılma çalışmalarına yanaşmaz. Ama bu sefer, 1 Mayıs'ta yapılacak kutlamaların "sönük geçmesi" ve açıklaması sabotaj edilmesi için 1 Mayıs'ı 29 Nisan'da yapmaya karar verir. DD'lerin bu tavrı, proletaryanın ideolojisinde ne anladıkları, kazanılan mevziler uğruna neden kanlarını dökerek o mevzileri vermediklerinin anlamını bilmediğinin açık kanıtıdır. Belki 1 Mayıs'ta bildiriler yayınlanmış, gösterilere katılmıştır. Ama ne için ve ne uğruna yapmaktan öteye "ben de pazarda görüneyim" anlayışının açık ifadesidir bu olay. Proletaryanın BİRLİK DAYANIŞMA ve MÜCADELE GÜNÜ olan 1 Mayıs'ın, 1 Mayıs'ta kutlanmaması için burjuvazi elinden gelen her yönetime başvurmuş, katliamlar yapmış, sokağa çıkma yasakları koymuş, 1 Mayıs'ı Bahar Bayramı ilan etmiş.ama proletaryayı yıldırarmamış ve her 1 Mayıs'ta emekçi kitlelere mücadele mesajlarının göndermekte alıkoymamıştır. Tarihte ilk defa proletarya adına 1 Mayıs'ı başka bir güne taşıma "şerefi" maalesef DD'lara aittir. (5) Bu konuda DD'lara sorulduğunda, "kardeşim İGD ile eylem ve güç birliğimiz vardır. Biz ittifakımızı bozup diğer guruplarla hareket edemedik. Bu ittifaklarda samimi olmadığımızı göstermez miydi? cevabını veriyorlar. İşte DD'lerin güç ve eylem birliklerinden, ittifaklardan anladığı budur.

DD'lerin yerine oturmuş, programlı bir ittifaklar anlayışının olmadığını vurgulamıştık. Bu örneklerden görülüyor ki, DD'lar İTTİFAKLAR DERKEN, VERDİĞİ MÜCADELEDE VURACAĞI HEDEFE KARŞI DIŞINDAKİ GÜÇLERLE DAYANIŞMAYI, İLKELİ MÜCADELEYİ ÇÖZLEMİYOR. EN ÖNEMLİSİ YAPTIĞI GÜÇ VE EYLEM BİRLİKLERİNDE, "YAPTIĞIMI VE YAPACAĞIM İTTİFAKIN, ADINA MÜCADELE ETTİĞİ SINIFA YARARI NEDİR, ZARARI NEDİR?" SORUSUNU SORMUYOR. "GEÇİCİ OLARAKTA OLSA GURUBUMA BAZI KAZANIMLAR ELDE EDİYORMUYUM, SESİMİ DUYURABİLİYORMUYUM, ÖNEMLİ OLAN BUDUR". ANLAYIŞI İLE HAREKET EDİYOR. Yoksa sesi çatlakmış, çıkmış, (ali) derken (veli) yi mi kitleye göstermiş, onun için bu önemli değildir. "Koro" nur içinde yerini almış ya, gerisi hiç ırgalamaz artık. Örneğin BD ile kurulan "ittifakın" sözde ilkeli, ama aslında ilkesiz olduğunu, faydacı ve kuyrukçu olduğu her yanı la görülür. BD ile kurulan "ittifakın" altında esas olarak her iki hareketinde faydacı anlayışı yatmaktadır. BD'cilerden bu "ittifaktan" amaçladığı, önceleri Kürdistan'a girmek için geçiş köprüsü olarak kullandığı veya kullanmak istediği gücü kaybetmesi nedeni ile, yerine yenilerini bulmaktı. DD hareketinin umduğu ise BD'ciler vasıtasıyla "sesini duyurmak ve kendini tanıtmak" amaçlanmaktaydı. Ancak BD'ciler daha baskın çıktı, çünkü onlar DD hareketi ile köprü işlemini işlerliğe kavuşturdular. (Belki bir dönem içinde olsa). Ama DD hareketi onlar vasıtasıyla gerek Türkiye gerekse dünyaya sesini duyurmak istemesi, kendilerini İGD'nin bir yan kuruluşu durumuna dönüştürmekle sonuçlandı (Bu soruna DKÖ anlayışında bir kere daha örnekliyerek degineceğiz). DD'nin, BD'nin temel tezlerine adapte olması ve gönüllü savunuculuğunda yapması için diğer yanını oluşturuyor. (Hiç şüphesiz doğru tezler şu veya bu gurubun tekelinde olmadığı gibi, başkaları doğruyu savunmuş diye biz savunmıyaçağı denilemez. Ama BD'nin Türkiye ve Kürdistan'ın gerçeklerini dıştallyan revizyonist tezleri ortadadır.)

Her ne kadar "ittifakları yaparken anti-sömürgeci ilkele kararlıyız ve bu ilke ile ittifaklara gidebiliriz" denilmesine rağmen, hiç bir zaman anti-sömürgeci ilkeyi ittifak görüşmelerinde kararlıca savunmadığı, savunanlar çıkması zamanında desteklemediği veya sustuğu çok iyi bilinir. Sadece anti-şovenist ilkeyi ileri sürmekle yetinirler. DD'lara göre "Türk solunun anti-sömürgeci ilkeyi kabul etmesi istenilmez, eğer bunu kabul ederlerse proletaryanın mücadelesini bırakıp sömürgeciliğe karşı savaşmak zorunda kalaçaktır. İleri sürdüğümüz bu görüş her ne kadar aynen, yayın organı veya herhangi bir yere yazılıp çizilmemişse, her yörede ki tabana verilen seminerlerde ve tartışmalarda "yetkili" ağızlar tarafından defalarca söylendiği ve tekrarlandığı hatırlanacaktır. Sorunun böyle konulması aslında diyalektik ters yüz edilmesidir. DD'lara sormak gerekir, biz Filistin halkının anti-siyonist ve anti-emperyalist mücadelesini destekliyoruz. Bu konuda halkımızı bilinçlendirerek, Filistin halkının haklı mücadelesine madde ve manevi destek olmasını istiyoruz. (Gerekirse gider orada savaşabiliriz.) Şimdi bu, Kürdistan'daki ulusal demokratik mücadeleyi bırakmaktır? Siypnizme karşı olduğumuzu söylemek veya siyonistlerin Filistin halkı ve ortadoğu halkları üzerindeki saldırılarına karşı mücadele etmek, Kürt işçi ve emekçilerinin Kürdistan'daki anti-sömürgeci mücadeleden vazgeçip, sadece siyonizme karşı mücadele vermesini önermek mi? DD hareketi, Türk egemen sınıfların palazlandığı ve güç verdiği ilişkileri bilmiyor diyecek olsak bunun imkansız olduğu ortadadır, Çünkü DD'lar dışında, bu ilişkiler en azından yazılıp çizilmiştir. Ve Türkiye'de legal basında bu tespitler yayınlanmıştır. Her ne kadar kendi yayını dışında, tabanına başka yayınları aldırıyor ve okutmuyor isede, (SBKP'nin tezlerini içeren BD yayını hariç) tavandakilerde okumadılar mı? O dönemde bizde kendi dışımızdaki yayınları okuyamadığımız, daha doğrusu ilgi göstermediğimizden ve yeterli bilince sahip olmadığımız için DD'nin bu anlayışı oldukça "mantıklı" gelmişti bize.

Türk egemen sınıflarının içinde bulunduğu ilişkilerin değerlendirmesini yaptığımızda ilk bakışta gözümüze çarpan burjuvaziyi besleyen, güçlendiren ve ayakta tutan, şu üç önemli kan bağına görürüz. Birincisi, emperyalizmle olan ilişkiler. İkincisi, Türkiye proletaryasının içinde bulunduğu sömür ilişkisi. Üçüncüsü, sömürgeci-sömürge ilişkileridir. Türkiye egemen sınıflarının ayakta tutan bu ilişkilerdir. Bu ilişkilerle karşı svaşılmadan, onu zayıflatmak ve çökertmek, iktidardan alaşağı etmek mümkün değildir. Bunlardan ikisine karşı mücadele edip birisini göz ardı etmek, mücadeleyi zaafa uğrattaacağı kesindir. Çünkü burjuvazi bu üç ana kan bağı ile palazlanmaktadır. O nedenle her üç hayat damarı koparmak zorunludur. ONUN İÇİN TÜRKİYE PROLETARYASI VE DEVRİMCİLERİ EMPERYALİZME VE BURJUVAZİNİN EGEMENLİĞİNE KARŞI SAVASILMASININ YANINDA, SÖMÜRGEÇİLİĞE KARŞI SAVAŞMAK ZORUN DALAR. İŞTE BU NOKTADA KÜRDİSTAN'DA MÜCADELE VE REN HAREKETLERE BÜYÜK GÖREVLER DÜŞMEKTEDİR. BUDA, KÜRDİSTAN'DA VERİLEN MÜCADELE VE BU MÜCADELENİN TÜRKİYE PROLETARYASININ MÜCADELESİYLE OLAN DİYALEKTİK İLİŞKİSİNİ TÜRK SOSYALİSTLERİNE ANLATMAK, ONLARI BU KONUDA İKNA ETMEK VE YILLARDIR SOSYAL-ŞOVEN ANLAYIŞIN KAYNAKLIK ETİCİ YANLIŞLARI TEŞHİR ETMEKTİR. DD'LAR BUNU YAPACAĞINA SUSMAYI TERCİH EDİYORLAR. BUNUNLADA KALMIYOR, AN

Tİ-SÖMÜRGEÇİ İLKEDEN TAVİZ VERMEYENLERİ DE SUÇ LAMAKTAN GERİ KALMIYOR. Girdiği güç ve eylem birliklerinde sömürgecilik tezini kabul etmeyenleri, daha da uzlaşmaz bir tavır içine sürüklenmesine neden oluyor.

Demokratik mücadelede yapılan, çeşitli (geçici olsa) güç ve eylem birliklerine kaynaklık eden anlayış aslında ittifaklar anlayışıdır. Yukarıda verilen örneklerle de görüleceği gibi, DD'nin BİR İTTİFAKLAR PROGRAMININ OLMAMASI VE BU KONUDA PRAĞMATİK DAVRANIŞLARINI, TUTARSIZLIKLARINI, KUYRUKÇULUĞUNU SERGİLEMEKTEDİR. KAPİTALİST ÜRETİM İLİŞKİLERİNİN EĞEMEN OLDUĞUNU KABUL ETTİĞİ KÜRDİSTAN'DAKİ SINIF MEVZİLENMESİ NEDİR? ULUSAL DEMOKRATİK MÜCADELEDE HANGİ SINIFLARLA, NE İÇİN VE NEREYE KADAR İTTİFAK YAPILACAKTIR? KÜRDİSTAN'IN DİĞER PARÇALARINDAKİ MÜCADELE VE EZEN ULUS SOSYALİST HAREKETİ İLE HANGİ TEMEL İLKELERDE, NİÇİN İTTİFAK YAPILMASI GEREKİR? DD'LER BU SORULARA CEVAP VERMEYE GEREK GÖRMÜYOR. VEYA BÖYLE BİR SOTUNU YOKMUŞ GİBİ YOLUNA DEVAM EDİYOR.

DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİ ANLAYIŞI ÜZERİNE:

Demokratik kitle örgütleri (DKÖ), ortak ekonomik, akademik, mesleki (sendikalar, meslek odaları vb.) ve sosyal sorunlara sahip insanları çatısı altına toplayan örgütlerdir. DKÖ'lerin iki temel görevi vardır. Birincisi, bünyesinde topladığı kesimi ekonomik, demokratik ve özlük sorunları için mücadele eder. Bu sorunlara çözüm getirmeye çalışır. İkincisi, demokrasi mücadelesinde yer alarak eğemen sınıflara karşı bir baskı aracı olarak görev yapar. Bu açıdan sosyalistlerin DKÖ'lerde çalışması başlıca şu nedenlerdendir: a) ilgili DKÖ'de toplanan kitlenin ortak ekonomik, demokratik ve özlük sorunlarının çözümü için en iyi mücadeleyi örgütlemek, onlara önderlik etmek. b) DKÖ tabanındaki kitlenin ekonomik mücadelesini siyasi mücadeleyle bütünleştirmek, ekonomik ve siyasi mücadelede etkin rol almasını sağlayarak, tabanın siyasallaştırılmasını sağlamak. c) Ülkede verilen mücadele için kadrolar yetiştirmek amacıyla DKÖ'lerde harekete kalıcı kadrolar sağlamaktır.

DKÖ, belitli bir meslek temeline dayalı olacağı gibi, çeşitli meslek ve sosyal tabakalara danolmuş insanları da bünyesine toplayan DKÖ'ler de vardır. DKÖ'nün bu yapısı onların bünyesinde topladığı kitlenin ortak ekonomik demokratik sorunlarından kaynaklanan kendine has ilkeleri ve programı olacağı gibi tüm DKÖ'lerin ülkenin ve toplumsal mücadelenin şartlarından kaynaklanan genel ilkeler ışığında hareket etmesi zorunludur.

DKÖ'ler, salt ekonomik mücadele vermez derken aynı zamanda siyasi mücadele içinde yer alır. Ekonomik ve siyasal mücadeleyi birbirinden koparmaz. ANCAK DKÖ'LERİ SİYASİ MÜCADELE İÇİNDE YER ALIRKEN SİYASİ İKTİDARA ALTERNATİF OLAMAZ. BU NOKTADA PARTİ İLE DKÖ'LERİN GÖREVLERİNİN BİR BİRİNDEN AYRILMASI VE DKÖ'LERİN, SİYASİ PARTİ GÖREVLERİNİ STLENEMEYECEĞİNİN BİLİNMESİ GEREKİR. DKÖ'LERİN, ÖZELLİKLE İKİ SAPMAYA KARŞI DUYARLI OLMAMASI HALİNDE, DKÖ'LERDEN BEKLENEN OLUMLU VE GEREKLİ SONUÇLAR ALINAMAZ. O DA DKÖ'LERİ SİYASAL MÜCADELEDE YER ALIRKEN BİR SİYASİ PARTİ OLAMAYACAĞINI VE SİYASİ PARTİ GÖREVLERİNİ ÜSTLENEMEYECEĞİNİN BİLİNMESİ. İKİNCİSİ, DKÖ'LER "Sİ-

YASAL PARTİ DEĞİLDİR" ANLAYIŞIYLA HAREKET EDEREK SALT EKONOMİK MÜSADELE İLE YETİNMEK YANLIŞINA DÜŞÜLMEMESİNİN BİLİNMESİ VE DKÖ'LERİN BİR KORUNAK OLMAKTAN ZİYADE YENİ MEVZİLER ELDE ETMEK İÇİN BİRER MÜCADELE ARACI OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ GEREKİR.

Bu genel bilgiler ışığında DD'lerin DKÖ anlayışını ele alalım. İlk önce DDG (Devrimci Demokratik Gençlik) dergisini 1. sayısında demokratik mücadeleye ilişkin bir yazıyı DDKD'nin nasıl doğduğuna bakalım (gerçi cezaevi koşullarında bir-iki roman dışında ne bir kitap nede bir derginin sayıları elimizde vardır. O nedenle yazıda kafamızda kalanları alıntı olarak koyacağız. Okuyucu koyduğumuz bu alıntıları doğru olup-olmadığını öğrenmek için ilgili kaynaklara bakmalıdır.) Bu yazıdaki iddialar şöyledir: Birincisi, "İktidara yönelik mücadele iki düzeyde verilir. Siyasi düzey, demokratik düzey. Siyasi düzeyde siyasi örgüt ve partiler mücadele verirler. Bunların mücadelesi iktidara alternatiftir. Demokratik düzeyde ise, demokratik örgütler (sendikalar, Gençlik dernekleri, Öğrenci dernekleri, v.s.) mücadele verir. Bunların mücadelesi iktidara alternatif değil ama ona yöneliktir. Bu örgütler düşünce olarak siyasal olma beraber siyasi mücadele vermezler ama siyasi davranışlarda bulunabilirler", ikincisi, "DKÖ'lerin bir meslek temeline dayalı olduğu", üçüncüsü ise, "DDKD'nin mesleki bir örgüt olduğu iddiasıdır".

İkinci iddayı ele alalım. Gerçekten tüm DKÖ'leri belli bir meslek temeline dayalı örgütler midir? Ona bakalım: Sendikalara, mühendis odalarına, memur ve öğretmen derneklerine v.s baktığımızda, bu DKÖ'lerin aynı meslekten insanları bir araya getirdiğini, örgütlediğini, bunların mesleki ve özlük sorunlarına çözüm getirmeye çalıştığını görüyoruz. Aynı meslekten insanları bir araya getirmeleri bakımında belli bir meslek temelinin olduğu açık görülebilir. Ama bu tür örgütlerin yanında belli bir mesleği olmayan, ama şu veya bu sosyal tabakaya ve sınıfa mensup insanları (veya çeşitli mesleklerden olanları) biraraya getiren DKÖ'lerin var olduğunu da görürüz. Örneğin Türkiye'de DEV-GENÇ (Devrimci Gençlik Dernekleri Federasyonu), İGD (İlerici Gençler Derneği) ve DDKAD (Devrimci Demokrat Kadınlar Derneği) gibi, DKÖ'lerine baktığımızda, hiç de aynı meslekten insanları bir araya getiren örgütler olmadığını görüyoruz. Bu örgütlerde bir araya gelenler aynı meslekten olmadığı gibi aynı sosyal sınıf ve tabakalardan da değildir. Değişik meslek, sosyal sınıf ve tabakalara mensup insanlardır. Yalnızca bir tek ortak özellikleri var, o da genç olmalarıdır. Ama herhalde genç veya kadın olmak bir meslek olmasa gerek. O zaman DD'lar a şu soruyu sormanın zamanı gelmiştir. Sizler demokratik kitle örgütlerin meslek temellerine dayalı olduğunu iddia ediyorsunuz. Peki bu yukarıda saydığımız DKÖ'lerin vb.'lerin meslek temeli nedir? Yoksa DDG dergisi bunları DKÖ saymıyormu

Bu sorumuza cevap verilmeyeceğini bu yazının yazıldığı iki yıldan daha fazla bir süredir defalarca sorulan aynı sorulara cevap verilmeyişinden biliyoruz. Onun için cevabı yine biz vereceğiz. Belli bir meslek temeli olmayan, aynı meslekten olmayan insanları bir araya getiren bu örgütler de DKÖ'lerdir. Bu örgütler yani DKÖ'ler aynı meslekten olan insanların ekonomik, a-

kademik çıkarlarını korumak ve geliştirmek zorunluluğundan olduğu kadar, bir kısmı ise, demokrasî mücadelesinde yer alan sosyal sınıf ve tabakaların daha da etkinleştirilmesi için örgütlü olma zorunluluğundan doğarlar.

İşte bu nedenlerden dolayı, DKÖ'lerin tümünün meslek temellerine dayalı örgütler olarak tanımlamak ve ileri sürmek, DD'nin birinci yanlısını oluşturur. Yukardaki yanlış tanımlamadan hareketle DDKD'yi meslek temeline dayalı bir DKÖ olarak göstermesi ise ikinci yanlısını oluşturur. Eğer DDKD'nin meslek temellerine dayalı olduğu ileri sürülüyorsa, bari meslek temelinin ne olduğu da açıklansın. Biz de bu merakтан kur tuluş oluzuz.

DDG'nin ileri sürdüğü diğer bir iddia şöyle: "DKÖ'ler düşünce olarak siyasal olmakla beraber, siyasi mücadele vermezler, ama siyasal davranışlarda bulunabilir." Bu iddia konusunda ustaların ne dediğini koymadan önce, bu iddida-ki DDG'nin kafa ve kavram kargaşasını göstermek gerekir. Diyor ki, "DKÖ'ler düşünce olarak siyasal olmakla beraber" herhalde bununla DKÖ'lerin siyasal mücadeleye girebileceği (çünkü düşünce nasılsa davranış da öyledir" kast ediliyor. Ama aynı yazıda DKÖ'ler siyasal mücadele vermezler belirlemesi vardır. Yazının başka bir yerinde ise, "siyasal davranışlarda bulunabilirler" belirlemesi gelir. Şimdi sormak gerekir. DDG'ye göre "siyasal davranışlarda bulunmak" ile siyasi mücadele vermek arasındaki fark nedir? Şu veya bu olayda içerisine girilen siyasal davranışların bütünü bir araya getirildiğinden de bu bizzat bir siyasi mücadele verildiğini göstermez mi? DKÖ'lerin siyasal davranışta bulunması demek onların siyasi mücadeleden kopuk olamayacağını kabul etmek demektir. O zaman "siyasi mücadele vermezler" demek neyin nesi oluyor? DDG'ye göre "DKÖ'ler düşünce olarak siyasaldır." Peki düşünce olarak siyasal olan bu örgütlerin siyasi mücadele vermemesi de ne demektir?

Bu karmakarışık laf salatası içerisinde DDG'nin ne dediğini, ne demek istediğini yakalamak oldukça zordur. Zaten diğer sorunlarda da olduğu gibi, DKÖ anlayışında da, açık, anlaşılabilir bir programa, bir görüşe sahip değildir. Biz DDG'nin bu kafa ve kavram kargaşalığı için de asıl anlayışını yakalamak için, söyledikleri ni pratik davranışlarıyla karşılaştırdığımızda asıl anlayışını ancak o zaman yakalayabiliriz. DDG, şöyle diyor, "DKÖ'ler siyasi mücadele vermezler", "düşünce olarak siyasaldırlar", "siyasal davranışlarda bulunabilirler." Bunları DDG'nin görüşlerini benimseyen DDKD'nin pratiği ve tabana empoze ettiği anlayışla karşılaştırdığımızda DDG'nin, DKÖ'lerin siyasetle uğraşamayacağı görüşünde olduğunu ortaya koyuyor. Zaten açıkça "DKÖ'ler siyasi mücadele vermezler" demek bunun açık ifadesidir. Bu anlayış bundan bir asır evvel ortaya atılmış ama bu ekonomist görüş teorik ve pratik olarak mahkum edilmiştir. Fakat hala şu veya bu biçim altında ekonomist görüşün sürdürülmesi devam ediyor. Veya bu görüşün temsilciliğini yüklenenler çıkabiliyor. Elimize geçen Alpaslan Işıklı'nın "Anarşizm ve Anarko Sendikalizm" isimli kitabında "marksist leninist sendikacılık ve siyasal eylem" başlıklı yazısında, Marks ve Engels'in aynı zamanda bir DKÖ olan sendikalar hakkında söyledikleri şu sözleri yazarın yorumu ile birlikte aşağıya alıyoruz.

"Marksizmin siyasal eylem konusunda getirdiği en önemli yenilik, siyasal eylemin iktisadi eylemle ve sendikal eylemle özdeşliğe kadar varan bir bağlantı halinde bulunduğuna dair ortaya koyduğu görüştür."

"M.OF.C.PARTY" de SINIFLAR ARASINDAKİ BÜTÜN MÜCADELENİN SİYASAL MÜCADELE OLDUĞU" (Marks) belirtilmektedir. Bu görüşten hareket edilirse, sendika bir sınıf örgütü olduğuna göre bu örgüt vasıtasıyla kapitalist sınıfa ve devlete karşı yürütülecek her türlü mücadelesi de bir siyasal mücadele, bir siyasal eylem sayılması gerekir. Nitekim Marks Felsefenin Sefaleti adını taşıyan eserinde bu sonucu ortaya koymuştur. "SOSYAL OLAYIN, SİYASAL OLAYDAN AYRI OLDUĞUNU SÖYLEYEMEZSİNİZ" diyen, Marks, "aynı zamanda siyasal olmayan bir sosyal olay asla yoktur" diye ilave etmektedir. Marks'a göre, "ANCAK SINIF AYRILIKLARINI VE SINIF ÇATIŞMALARININ KALKTIĞI BİR DÖNEMDE, SOSYAL EVRİMLERİN SİYASAL DEVRİM OLMASI SON BULACAKTIR." (sf. 331)

"...Marks, siyasal eylem konusundaki tutumunun özünü teşkil eden bu konudaki düşüncelerini daha sonra 1871'de yazdığı bir mektupta daha açık bir biçimde ortaya koymuş bulunmaktadır.

"...bununla beraber, öte yandan işçi sınıfının sınıf olarak egemen sınıflara karşı ortaya çıktığı ve onları dışardan bir baskı ile ezmeye çalıştığı bir hareket bir siyasal harekettir. Mesela tek bir fabrikada veya bir tek sanayi dalında grevler yoluyla v.s. bazı kapitalistlerin çalışma saatlerini azaltmalarını sağlama teşebüsü salt ekonomik bir harekettir. BU YÜZDEN- DİR Kİ İŞÇİLERİN AYRI AYRI İKTİSADİ HAREKETLERİ DAİMA SİYASAL bir hareket, yani genel bir biçimde, genel toplumsal baskı gücüne sahip bir biçimde çıkarlarını gerçekleştirmek amacıyla bir sınıf hareketi oluşturur." (Marks)

Bu açıdan bakılınca sendikaların her çeşit eyleminin siyasal eylem sayılması mümkündür. Bu taktirde iktisadi, sendikal, sosyal, siyasal, mesleki gibi sınıflarla yapılacak bir eylem ayrı, anlamın geniş ölçüde yitirmektedir." (aynı kitap, sayfa 332)

Demek ki Marks'a göre "sınıflar arasındaki bütün mücadelenin siyasal mücadele olduğu" yine Marks'a göre "...Bu yüzdendir ki işçilerin ayrı ayrı iktisadi hareketleri daima bir siyasal hareket..." olduğu "aynı zamanda siyasal olmayan bir sosyal olay asla yoktur" ve ancak sınıf ayrılıklarının ve sınıf çatışmalarının kalktığı bir dönemde, sosyal evrimlerin devrim olması son bulacaktır."

"İŞÇİLERİN AYRI AYRI İKTİSADİ HAREKETLERİ DAİMA BİR SİYASAL" OLDUĞUNA GÖRE, BİR DKÖ OLAN SENDİKALARIN SİYASAL MÜCADELE VERMİYECEĞİNİ İLE Rİ SÜRMEK, "SİYASAL OLMİYAN BİR SOSYAL OLAY OLMADIĞINA GÖRE" DDKD GİBİ BİR DKÖ'NÜN SİYASAL MÜCADELE VERMİYECEĞİNİ SÖYLEMEK, DDG'NİN NASIL BİR YANLIŞ ANLAYIŞA SAPLANDIĞINI AÇIK OLARAK GÖSTERMİYOR MU?

Diyelim ki DDG'nin yazarı Devrimci mücadeleler tarihini (dolayısıyla varolan sapmalar ve nedenlerini) ve marksistlerin siyasi mücadele anlatısını bilmiyor. (Ki görünen odur). Peki ama Türkiye'de burjuvazinin dernekler kanununda "derneklerin siyasetle uğraşmıyacağını, uğraşanların kapatılacağını" biçimindeki bir maddenin varolması DDG'yi düşündürmemiş midir? DDÖ'ler konusunda böylesine yanlış ve tutarsız anlayışa sahip olan DD'lerin aynı zamanda DKÖ'ler hakkında belli bir program ve ilkelere de sahip olmadığını bir gerçektir. Değindiğimiz anlayış, programsızlık ve ilkesizlik DD'lerin DDKD pratiğine olduğu gibi yansıtacak ve ilginç, ilginç olduğu kadar ders alınması gereken olaylarla karşılaşacağız.

Şimdi DDKD'nin kuruluşu, yaygınlaşması nasıl olmuştur ona bakalım. 1976'da eski DDKD'lerin kapatılması, görüş ayrılığı nedeni ile diğerlerinin de dağılması her gurubun yeni dernekler oluşturma çabası içine girmesini gündeme getirdi. Şubat 1977'de Diyarbakır'da bir miting yapıldı. Bu miting Kürdistan'ın her tarafında değişik hareketlere bağlı, DKÖ'leri gelir ve katılır. Miting öncesi güçbirliği görüşmeleri için yapılan toplantıda, Kürdistan'daki bu DKÖ'lerin bir çatı altında toplanması için geçliğin merkezi bir örgütünün oluşturulması önemi ortaya atılır. Öneri olumlu karşılanır. Miting sonrası belli bir tarihte toplantı yapılması kararlaştırılır. Ama bu toplantı gerçekleşmez.

Çeşitli mahalli bölgelerden bir araya gelen kişilerin bilgi ve tecrübelerine bakılmadan (tek kıstas "her bölgeden bir kişi" olsunur) kurucular arasına alınır. DDKD'nin kurucuları olarak bir araya gelenler olarak. Merkezi bir dernek nedir? Nasıl örgütlenir, program ve ilkeleri ne olacaktır? Bu konuda hiç bilgisi olmayan sadece mahalli derneklerde çalışan bu arkadaşlar, DDKD'nin ilkeleri diye şu veya bu kitapta yazılı emperyalizm, feodalizm v.s. ile ilgili yazıları olduğu gibi aktarıp "ilke" diye getirildi. (Biz bunu arkadaşları küçümseme açısından söylemiyoruz. Bizzat bizim de içinde olduğumuz o günkü durumu, DD'lerin kendiliğinden anlayışını vurgulamak açısından deyin). Tabi bu getirilen ve sadece genelde ele alınan yukarıda söylediğimiz bu "ilkeleri" özgüldeki anlamı nedir ve nasıl olmalıdır? Sonuçları çıkartılmadı. Çalışmaların böyle sürmesi DDKD'nin kuruluşunu geçiktireceği görülünce bu çalışmalarda ortadan kaldırıldı. İLKELERİN İLERDE OLUŞTURULACAĞI, çıkarılacak yayınlarda yayınlanacağı kararı ile, daha doğrusu "vaadi ile" hemen hukuki formaliteler yapılarak DDKD'nin kurulduğu, bu kuruluşun bir bidiri ile ilan edildiğini görüyoruz. Daha sonra ise, ilke diye DDG'nin birinci sayısında çıkan ve biraz önce eleştirdiğimiz görüşlerin her aldığı yazı ile, daha sonraları çıkan sayılarda sadece genelde "emperyalizm ve gençlik", "sömürgecilik ve gençlik", "ulusal kurtuluş hareketleri ve gençlik" v.s. ilişkin yazılar benimsendi. (Bu yazılarda her ne kadar genel bilgileri aşarak somuta indirgemeyen yuvarlak formülasyonlarla geçiştiriliyor sadece DDG'nin gençlik konusundaki yanlış anlayışını yakalamak mümkündür. Fakat yayının elimizde olmaması nedeniyle eleştirisini yapamayacağız). DDG'ye bunlar DKÖ'lerin ilkeleridir. Kürdistan'da yaşadığımızı göre bu ilkeleri Kürdistan'daki anlamı, alacağı biçim ve yöntemleri ne olacaktır? diye sordüğümüzde çıt çıkmaz ve der-

gide buna ilişkin bir tek söz söylenmez. Bırakın bu ilkeleri Kürdistan'daki somut anlamının ne olacağına açılması, Kürdistan, Kürt halkı gibi sözcüklere bile ilk başlarda rastlanmaz. Oysaki Kürdistan'daki devrimciler, yurtseverler sosyalistler sömürgecilerin bu tabularını yıllarca önce yerle bir etmiş, bu konuda bir mevzi kazanmışlardı. Ama ne yazık ki, DDG bu mevzi de bile kararlılığı şimdilik tarihe gömülmüş görülüyor.

DDKD merkez yönetimi yürütenler bu konuda yeterli tecrübe ve deneye sahip olmadıkları, ayrıca inlara yol gösterecek DKÖ'ler programı ve ilkeleride olmadığından bu örgütlenme çalışmalarına kendiliğindencilik egemen olur. Değişik il ve ilçelerden gelen DDKD şubelerini açmak için yetki isterler. Merkez şube açılmasını isteyen yerde bunun şartları var mıdır, yok mudur? veya şartları oluşturulmuş mudur? daha önemlisi yetkiyi isteyen ve aynı zamanda şube yöneticisi olacak insanlar bu işi yürütecek bilgi, deneye ve tecrübeye sahip midir? veya bu konuda belli bir eğitime tabi tutulmuş mudur? Bunlara bakmadan hatta yetkiyi isteyenleri şahsen tanımadan şube kurmaları için yetki belgesi dağıtılmaya başlandı. Ve tabi her yerde DDKD'nin şubeleri kurulmaya "gelişmeye" başladı. Artık bildirimlerde, toplantılarda seminerlerde DDKD'nin geliştiği, güçlendiği, serpiştiği bol bol söylenmeye başlandı. Ama çok geçmeden bu "gelişmenin" yerini içten içe gerilemeye bırakmaya başladığının ilk belirtileri çıkmaya başladı. DDKD şubelerinin açıldığı bir çok yerde, çok geçmeden merkeze öneriler yağmaya "biz derneği açtık yöneticilerde dahil kimse ortada yok, çalışmalara giremiyoruz. Derneği kapatacağız." denilmeye başlandı. Bunun üzerine merkez, bu şubelere hemen haber göndererek, "derneğin feshedilmemesini, çünkü feshedildiği taktirde bunların bizim için fiyasko olacağı diğer guruplar tarafından istismar edileceği belirtilerek, "derneğin kapalı tutulmasını ama resmen varlığının sürdürülmesi ve tabelanın asılı kalması" istenir. Yani dernek kapatılsın ama evrak üzerinde var olsun. Ayrıca tabelasıda asılı kalsın, deniliyor. Merkezden gelen bu talimat üzerine bir çok yerde (Meşkinan, Kahta, Yükseko) öyle yapılır. Yine örneğin, Urfa'da DDKD kurulur. Belli bir çalışma yapılır. Ancak kongre yaklaşmıştır, fakat yönetici olarak kimse yoktur. Bunun için "kira fazladır ödeyemiyoruz" bahanesiyle dernek kapatılır. Kitleyede "sı kiyönetimin açılmasına izin vermediği, vermiyeceği" söylenir. Böylece durum kurtarılır. Diğer yerlerde benzer durumlar gerçekleşir. Bunlardan çıkarmak istediğimiz sonuç şudur, Nasıl ki DDKD'nin kuruluşu belli bir program ve saptanmış ilkeler doğrultusunda olmamışsa örgütlenilmesi ve " gelişmesi de " bellif bir program doğrultusunda olmamış, kendiliğinden olmuştur. DDKD'nin kurulması, örgütlenilmesi ve " geliştirilmesindeki " bu kendiliğindencilik, onların çalışmalarına ve eylemlerine damgasını vurmuştur.

DKÖ'lerin başlıca iki görevinin olduğunu, birincisi, üyelerinin akademik-ekonomik ve öz-lük sorunlarına çözüm getirmek, ikincisi ise; demokrasi mücadelesinde yer almak olduğunu söylemiştik. ayrıca sosyalistler DKÖ'lere yaklaşım da bulunurken üç noktada hareket ettiğini birincisi, mücadeleye kadro devşirmek. İkincisi, o kitleyi siyasi mücadele içine çekmek ve yönetmektir. Üçüncüsü, üyelerin akademik- demokratik ve özlük sorunlarını çözüm getirerek yönlendiri-

cilik ve önderlik etmektir. Sosyalistler bu görevi yerine getirmek için mücadele verirler, aynı zamanda demokratik-merkeziyetçilik, eleştiri-özeleştirici ve o kitlenin devrimci ve sosyalist eğitimi ilkelerinin de eğemen kılarak hayata geçirirler.

DKÖ'ler harekete kadro kazandırmada zengin alanlardan biridir. Sosyalistler, diğer mücadele alanlarında olduğu gibi DKÖ'lerde de sosyalist hareketin temel taşları olarak kabul edilen kadroları yetiştirmeyi ihmal etmezler. Kadro devşirmede gözönüne alınacak prensipler, birincisi, gelişmeye, sosyalist kadro olmaya müsaade ve aday olan unsurların tesbit edilmesi, bunları yetenekli olduğu dallarda yetiştirmek, yetkinleştirmek, yaratıcılık ve örgütleyici fonksiyonlarını kazandırmak gerekir. İkincisi, yetiştirilen bu kadroların yetiştirilmesine paralel olarak onları daha ileri çalışma alanlarına aktararak gelişmelerinde sürekliliği sağlamak, üçüncüsü ise, sosyalist hareketin temel taşları olan bu kadroları korumaktır. Bunların ışığında DDKD'lerde nasıl bir "kadro" anlayışı var ona bakalım.

DDKD'nin kitle tabanı içinde bu anlayışın hayata geçirilmesi gereken yönetici durumunda bulunanların tabandan daha ileri bir yerde olmadığı için ve bizzat kendileri DKÖ'lerin işlevlerini ve DKÖ'ler içerisinde sosyalistlerin görevlerini kavramadıkları ve ellerinde bunları hayata geçirecek, klavuzluk edecek programa sahip olmadıklarından saydığımız görevler savsaklanmıştır. DKÖ'lerde çalıştırılan unsurların yeteneklerine uygun iş ve görevler verilmediği için çarpık bir gelişme içerisine girdiği ve yine sonuçta körleyle karşılaştığı görülür. Hiç kuşkusuz bunun nedeni, DKÖ'ler de çalışan yönetici durumundaki DD unsurlarının beceriksizliği ve yeteneksizliği değildir. Esas neden bunları DKÖ'lerdeki çalışmalar konusunda program ve ilkelerle donatılmayan, üstündekileri görevleri yapabilecek bilgilendirme ve sosyalist eğitimden geçirmeyen, bu nedenle yapmayacakları görevleri bunların üstüne yıkmakla bizzat onların gelişmelerine set çeken körleşmesine yolaçan DD'lerin bu konudaki yanlış anlayışı ve politikasıdır. Bu yanlış anlayış DDKD'yi ve DD'lerin görüşlerini benimsiyen DKÖ'leri sosyalist harekete kadro devşirme alanı yerine "kadro" dondurma, hatta "kadro" harcama alanı haline gelmiştir.

DKÖ'leri doğru devrimci anlayışla ele alıp onların görev ve fonksiyonlarını yerli yerine oturtmadığımız zaman doğaldır ki her konuda çalışması çarpık gelişir. Dolayısıyla örneğin, başında "DKÖ'ler siyasi mücadele vermez." diye yola çıkılırsa, süreç içinde zorunlu olarak kitleler ve yükselen mücadele onu siyasal mücadeleye çekse bile (ki öyle olmuştur), bu defa daha büyük sapmalara girmesi kaçınılmaz olur. Nitekim öyle de olmuştur. DD'lar temel görüş olarak "DKÖ'ler siyasal mücadele vermez" anlayışını tartışmalarına rağmen kendiliğindenci ve kuyrukçu yapıları onları öyle bir yere getirdi ki, bu sefer DKÖ'lere parti fonksiyonu yüklenecek kadar yanlışlar içine girdiler. Ama yine de temel anlayış olan ve "aman dernek kapanmasın ne olursa olsun" tavrı ile kitlelerin gerisinde kaldılar.

DKÖ'lerde sosyalistlerin en önemli görevlerinden biri de demokratik merkeziyetçilik, eleştiri-özeleştirici ilkelerini hayata geçirmek, yine tabanın eğitimine ağırlık vermektir. (Ki

devrimciler sosyalist eğitimi öngörür ve bunu savsaklamazlar.) DDKD'de bu ilkelerin hayata geçirilmediği açıktır. Bununla ilgili 1-2 örnek verirsek herhalde DD'lerin demokratik merkeziyetçilik eleştirisi ve özeleştiriden ne anladığını daha da açıklığa kavuşturacağız. DDKD, İGD ile birlikte HAVANA'da yapılacak gençlik festivaline karar verir. (Daha doğrusu İGD onları yanında götürmeye karar verir.) Bunun propağandası aylar önceden başlar. "DDKD Küba'da" diye dağlar, taşlar sloğanlarla donatılır. Nihayet Havana'ya gidilir. Ama festivalde geçit töreninde Türk bayrağı ve İ. Bilen'in portresi altında yürümekten başka, bir turistik yerler gezilerek geri dönülür. İGD, DDKD'yi sadece yanına alarak kendi yan kuruluşuymuş gibi, Havana'ya götürüp getirmiştir. Orda ne protokolde, söz de temsil ettiği gençliğin adına ve nede Kütr gençliğinin temsilcisi olarak bir heyetin Havana'ya geldiği hiç kimse tarafından bilinmez, konuşulmaz. Havana seyahati fiyasko ile sonuçlanınca, tabandan eleştiriler gelmeye başladı ve bu konuda "yayın organlarında açıklama yapılmazsa bile şubelerde toplantılar yapılarak HAVANA gezisi hakkında tabana bilgi verilmesi gerekir." önerilerde geri çevrilir. "Havana'ya gidip kararının merkezi bir karar olduğu dolayısıyla eleştirilip, tartışılmasının yanlış olduğu" denilerek kesilip atılır.

Zaten baştan beri kim DDKD'nin şu veya bu kararı, eylem ve güçbirliği hakkında bir eleştiri getirmiş, getirmeye kalkmışsa hemen "bu merkezi karardır" denerek kişiler susturulmuştur. Onlara göre "merkezi kararlar" eleştirilemez, sadece uygulanır. Tabi bu durum tabanın taban üzerindeki denetimini kaldırdığı gibi, bağımsız düşünme ve yetkinleşmeyi engellemiş, söylenen yapan, bir şey söylemediği zamanda atıl kalkan "robot" kişilerin çoğalmasına neden olmuştur. Hiç şüphesiz demokratik merkeziyetçilik, a zınlığın çoğunluğa uymasını, görev verilen yöneticilerin verdikleri görev ve kararları uygulamak demektir. Ama bu alınan bir kararın daha sonra ortaya çıkan yanlışları konusunda kişilerin eleştirisi sahibi olmayacağı demek değildir. En önemli aşğıdan yukarı ve yukarıdan aşağıya, taban-tavan ilişkisini canlı ve çalışır halde tutmak zorunludur. Bu yapıyı kabul etmeyenler hemen ihraç ve tecrit edilerek, "ayrılıkçı", "bölücü", "maceracı" olarak suçlanırlar. İlginçtir, şu anda DD'lerin "maceracı" diye dışlandırdığı birçok kişiler arasında hala onların tüm temel tezlerini savunan birçok kişiyi görmek mümkündür. Ama bu gibi kişiler artık savunulacak yanı kalmayan bir takım "merkez kararlara" karşı çıktığı için hemen "maceracı" olmuşlardır.

DD'lerin DKÖ anlayışıyla ilgili sözlerimizi bağlarken, DD'lerin diğer temel anlayışlarından bağımsız olmayan bu konudaki anlayış ve pratikteki uygulamalarında doğru-devrimci bir çizgi izlediği ortadadır.

DD'LERİN "DKÖ'LERİ SİYASİ MÜCADELE DIŞINDA TUTMA" ANLAYIŞLARI SONUCU, DEMOKRASİ MÜCADELESİNDE SAĞ BİR ÇİZGİDE SEYRETMEKTEDİRLER.

DKÖ'LERİN "SİYASİ MÜCADELEDE YER ALIR" YANİ GÖZARDI EDİLDİĞİ İÇİN DE, KAZANILAN EKONOMİK AKADEMİK VE DEMOKRATİK MEVZİLERDE KARARLI OLMAMIŞTIR.

DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK YERİNİ, BÜROKRATİK MERKEZİYETÇİLİĞE TERK ETMİŞTİR.

DKÖ'LERİN TABANI SİYASALLAŞTIRILARAK TEMEL MÜCADELEYE DAHA AKTİF BİR BİÇİMDE KANALİZESİ GÖREVİ GÖZARDI EDİLEREK TABAN DUYARSIZ VE NEME LAZIMCI BİR YAPI İÇİNE İTİLMİŞTİR.

ELEŞTİRİ-ÖZELEŞTİRİ YÖNTEMİNİN DOĞRU BİÇİMDE HAYATA GEÇİRİLMESİ ENGELLENMİŞTİR.

KİTLE, GÜNCEL EKONOMİK, KISMİ TAVİZLERLE YETİNİLİR BİR ÇİZGİDE TUTULMUŞTUR.

BÜTÜN BU NEDENLERDEN DOLAYI DD'LARIN GÖRÜŞÜNÜ BENİMSEYEN DKÖ'LERDE VE DDKD'LERDEKİ KİTLELERİN, KÜRDİSTAN'IN DEMOKRASİ VE BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİNDE BÜYÜK BİR POTANSİYEL GÜÇ HALİNE GETİRİLMEMİŞ, PASİF VE DEMOKRASİ MÜCADELESİNDEN GERİ BİR KONUMA İTİLMİŞTİR. AYRICA DKÖ'LERDE SOSYALİST BİR ÇALIŞMA VE EĞİTİM YAPILMADIĞI İÇİN ÜYELER, NEMELAZIMCI, BİREYCI VE POLİTİK DUYARLILIKTAN YOKSUN OLARAK TOPLUM İÇİNE GÖNDERİLMİŞLERDİR.

BÜTÜN BUNLAR DD'LARIN İDDİA ETTİĞİ GİBİ, SOSYALİST ÇALIŞMA ANLAYIŞININ DEĞİL, BİZZAT KÜÇÜK BURJUVA ANLAYIŞININ TA KENDİSİNİN DKÖ'LERE VE DDKD'LERE EĞEMEN KILINMASINDAN DOĞMUŞ VE ONUN SONUÇLARIDIR.

4- A N T İ- F A Ş İ S T M Ü C A D E L E V E D E M O K R A S İ A N L A Y I Ş I Ü Z E R İ N E

Devrimci Demokratların "Türkiye'de hangi demokrasi için mücadele?" sorusuna verdikleri cevap ve pratikleri onların nasıl bir anti faşist mücadele önerdiklerini de ortaya koymaktadır. 1977 seçimleri nedeniyle Pêşeng isimli derginin Mayıs sayısında çıkan yazıya katıldıklarına göre, bu yazıda öne sürülen görüşleri ele alarak DD'ların anti faşist mücadele anlayışını eleştireceğiz. Pêşeng'te yayınlanan bu yazıya baktığımızda Türkiye'deki burjuva partileri ele alınmakta, "AP'nin gerici, MSP'nin tekel dışı burjuvazinin, CHP'nin sosyal-demokrat, burjuva reformist ve anti faşist olduğu ve MHP'nin ise faşist kanadı oluşturan kesimin partisi olduğu" belirtilmektedir. Drha sonra "faşizmin tırmanışını durdurmak ve iktidara gelişini engellemek için CHP desteklenmeli" demekte ve "CHP'nin iktidara gelmesi halinde demokrasinin işlerlik kazanacağı, anti faşist mücadelenin olumlu yol alacağı" iddia edilmektedir.

pêşen'in bu "tahlilini ele alıp değerlendirildiğimizde, DD'ların Türkiye'de burjuva demokrasinin hayata geçirilerek faşizm tehlikesinin ortadan kaldırılacağı görüşünü savunduğu ve buna göre bir "strateji" izlendiği ortaya çıkmaktadır. DD'lara göre faşizmin odak noktası MHP'yi etkisiz hale getirdiğimizde Türkiye'de faşizm tehlikesini defetmiş oluruz. Bunun içinde, "sosyal-demokrat" CHP desteklenmeli ve CHP'nin hükümet olması sağlanmalıdır." Tabii DD'lar şimdi de "CHP sözünü tutmadı, ama yine de demokrasinin ve faşizm karşı mücadeleye biçimimiz doğrudur", iddiasındadırlar.

Önce emperyalizme bağımlı ve sömürgeci TC'de burjuva demokrasisi hayata geçirilebilir mi? Veya burjuva demokrasisi için verilen mücadele, bu devlet biçiminin hayata geçirilmesini sağla-

yabilir mi? Ona bakalım, burjuva demokrasisi, kapitalist üretim ilişkilerinin normal olarak yaşamış ve rekabetçi dönemde oluşan kurumların toplumsal yaşamda yerleşmesi, oturması dönemlerine tekabül eden bir devlet biçimidir. Bu devlet biçiminin hayata geçirilebilmesi için, o ülkeye rekabetçi dönemin yaşanması dolayısıyla burjuva demokratik kurumlar dediğimiz "anayasa, sendikal haklar, örgütlenme hakkı, düşünme özgürlüğü hakkı vb." hakların toplum yapısında yerleşmesi ve toplumca benimsenmesi gerekmektedir. Kapitalizmin tekelci aşamaya varmasıyla birlikte, tekelci kapitalizmin daha fazla kâr ve sömürsü, giderek tekel dışı kalmış burjuvazinin tasfiyesi, onu burjuva demokratik haklara karşı çıkarmayı ve bu hakları çiğnemeye götürür. Tabii bu durumda, eğer bu hak ve kurumlar, toplum yapısında kökleşmiş ise, bunları kolay kolay ortadan kaldırmak, bu hakları geri almak zor olacağı gibi, geçici olarak bu kurumların çalıştırılmaması hale getirilmesi çabaları bile büyük toplumsal tepkilere neden olabileceği gibi, bu kurumların ayakta kalması daha geri ve baskıcı devlet biçimlerine geçiş için birer engel teşkil etmektedirler. Onun için bu kurumların yerleştiği ve kökleştiği (ki bunların yerleşmesi ve kökleşmesi için o ülkede kapitalizmin rekabetçi döneminin yaşanması gerekir) burjuva demokratik haklar olmasına rağmen, daha gerici biçimlere geçiş engellemek için proletarya daha değişik şartlara göre, bu kurumlar uğruna mücadele eder. Örneğin tekelci sermayenin faşizmi getirme eylemine karşı, proletarya burjuva demokratik hak ve kurumların korunmasında en ön şartlarda yer alır. "Tekelci sermayenin en saldırgan ve en baskıcı" yönetim biçimi olan faşizme karşı burjuva demokrasinin yürürlükte olmasını ister. Çünkü kapitalist devlet biçimleri içinde proletaryanın siyasi iktidar mücadelesi için emekçi kitlelerin bilinçlendirme ve örgütlendirme imkanlarının en fazla olduğu bir idare şeklidir burjuva demokrasisi. Kapitalizmin rekabetçi döneminden sonra tekelci aşamaya varması, emperyalizmin burjuva demokrasisine karşı çıkması, bu kurum ve hakları çalıştıramaz, giderek ortadan kaldırma eylemini de beraberinde getirir ve emperyalizmin kendisi, bu kurum ve haklara karşıdır.

Emperyalizmin dünyaya yayılması ve bölüşülmedik alan bırakmaması, henüz kendi dinamizmiyle kapitalist üretim ilişkilerine geçiş yapılamayan veya bu süreçte geçmek üzere olan ülkelere müdahalesi ile bağımlı hale düşen bu ülkelerin iç dinamiklerine yapılan müdahale ve emperyalist sömürünün devam esasları açısından geliştirilen çarpık kapitalizm serbest rekabetçi dönemin yaşamasına imkan vermez. Dolayısıyla kapitalizmin dış dinamiklerle geliştirilen bu tip ülkelerde, rekabetçi dönemin kurumlarının oluşması mümkün değildir. Görünürde bu tip yapılara rastlansa bile, (seçim, parlamento, sendika vb) bunlar içi boş, kof ve aldatmadan öteye bir fonksiyonu olmayan, kağıt üzerinde kalan "kurumlardır." (Türkiye'de bu tip sözde kurumlara bol bol rastlamak mümkündür, ama bir süs eşyasından öteye geçmezler.) Bu durumda buralarda burjuva demokratik kurumların oluşmasına engel olduğu gibi emperyalizmin kendisi (doğası gereği) buna izin vermez. Emperyalizme bağımlı ülkelerdeki devlet biçimleri, bu bağımlılık ilişkilerine ve devamına göre biçim olarak şekillenir. Bu şekillenme devlet bünyesinde her zaman için daha koyu "siyasal zor"un gündemde olması

yönündedir. Doalysıyla en ufak demokratik hakların dahi kullanılmasına karşı olan emperyalizm, kendisine bağımlı ülkelerde burjuva demokratik hakların kurumlaşmasına izin vermez. Bağımlı ve çarpık gelişen kapitalizm de zaten buna müsait değildir. Türkiye'de emperyalizme bağımlı sömürgeci bir devlettir. Türkiye'de kapitalist üretim ilişkileri rekabetçi dönemi yaşamadan, emperyalizme bağımlı ve emperyalizmin sömürü ilişkilerinin devamı esaslarına bağlı olarak geliştirilerek işbirlikçi, tekelci aşamaya varmıştır. Butjuva demokratik kurumlar oluşmadan tekelci aşamaya gelen işbirlikçi burjuvazinin burjuva demokratik hakların hayata geçirilmesi veya kurumlaşmasına yapısı asla izin vermez. TC devleti de bağımlılık ve sömürge-sömürgecilik ilişkilerine göre biçimlendiği için bu devlet yapısı da, Türkiye'de bir burjuva demokrasisi döneminin yaşanmasına izin vermez. Çünkü bu dahi onun varlık nedenlerini ortadan kaldıran bir olgudur.

Bu genel bilgiler ışığında TC'nin devlet yapısına baktığımızda, egemen sınıfların varlık nedeni olan 3 önemli ilişkiyi gözardıedemeyiz. Bunlar, Türk emekçi sınıf ve tabakaların üzerindeki sınıf al sömürden elde edilen sömürü, emperyalizmle olan ilişkilerinin devamı yönünden, emperyalizme bağımlılık esasları üzerine kurulan ilişkilerden alınan güç ve destek, sömürge Kürdistan'daki sömürgeci ilişkilerinin Türk ege men sınıflarına sağladığı güçtür. Bu 3 temel ilişki birbiriyle diyalektik bağı olan ve birinin diğeri ile direkt etkisi gözardı edilmemelidir. Dolayısıyla Türkiye'de anti faşist mücadele nin biçimi ve demokrasi mücadelesi bu ilişki ele alınarak değerlendirilmelidir.

Kapitalizmin iç dinamikleri ile geliştiği ve serbest rekabetçi dönemi yaşamış ülkelerde, burjuva demokratik kurumlar oluşmuş ve kökleşmiştir. Devletin yapısı içersinde oluşturulan ve kökleşmiş olan bu burjuva demokratik kurumlar, faşizmin yukardan aşağıya gelebilmesi için gerekli olan faşist öğelerin devlet içersinde oluşturulmasına engeldir. Ve buna olanak vermez. Bununla dolay bu ülkelerdeki faşizm aşağıdan yukarıya iktidara gelmeye çalışır. Sivil faşist örgütlenmesini yaparak, kitleleri harekete geçirir ve burjuva demokratik kurumları tek tek parçalar ve işlemez hale getirerek kendi önündeki engelleri temizler. Ayrıca bu ülkelerde veya benzer ülkelerde eğer devrim durumu yoksa, devrim durumu ile anti faşist mücadele çakışmıyorsa, faşizm tehlikesine karşı, burjuva demokrasisinden yana tavır alınır. Ama bir Türkiye, ne Almanya, ne İtalya, ne Fransa değildir. Türkiye emperyalizme bağımlıdır. Kapitalizmin gelişmesinde iç dinamikler tayin edici olmadığından, serbest rekabetçi dönem yaşanmamış ve burjuva demokratik kurumlar oluşmamıştır. (Ayrıca coğrafi olarak da yanyana olan bir sömürgeye de sahip olmasının etkileri de diğer bir etkendir.) İşte bu nedenle faşist öğelerin devlet içersinde oluşturulması önünde engel yoktur. Türk tekelci burjuvazisi, bizzat emperyalizmin de istem ve desteğiyle faşist öğeleri TC devleti içersinde oluşturmuş ve kurumlaştırmışlardır. Ama bunun yanında sivil faşist örgütlenmeler de yapılmıştır.

Bu nedenle TÜRKİYE'DE ANTI FAŞİST MÜCADELE BİR DEVRİM SORUNUDUR. ANTI FAŞİST MÜCADELE EMPERYALİSTLERİ VE SÖMÜRGEÇİ İLİŞKİLERİ GÖRMEZ-

LİKTEN GELEREK VERİLMEZ. Bir devrim sorununda, faşizme karşı mücadelede burjuva demokrasisi için mücadele etmek bir ötopoyadır. Bu sadece gerçekleşmesi mümkün olmayan bir yöne, kitleleri yöneltmek vurulması gereken gerçek hedefi gözardı etmeyi getirir. Türkiye'de, EMPERYALİZME BAĞIMLI TC DEVLET ARACI PARÇALANMADAN FAŞİZM TEHLİKESİNİ ORTADAN KALDIRMAK MÜMKÜN DEĞİLDİR. Hiç şüphesiz bizler, en azılı faşistlerin yuvalandığı MHP ve diğer sivil faşist saldırı odak noktalarına karşı tüm gücümüzle mücadele edeceğiz ve hesap soracağız. Bu görev hiçbir biçimde savsaklanamaz. Ama bunlara karşı mücadele ederken, Türkiye'de faşist tehlikeyi salt MHP'de görmek ve de onunla mücadelede TC devletinin kanun ve kururlarından meddet ummak safdililiğine düşmemek gerekir. Dolayısıyla bir CHP hükümetinin neden MHP'ni kapatmadığını, bu nedenle CHP'ye eleştiri ve yakınmada bulunmak bağımlı bir devlet yapısı içinde faşist öğeleri taşıyan TC devletini, tanımamak, kavramamak demektir. CHP ne ile MHP'ni kapatacak? Ordu gücünü kullanarak mı? Yoksa polis gücünü mü? Bugüne kadar işçilere, emekçilere, devrimcilere, sivil faşist örgütlerce yapılan saldırılarda hangi devlet gücü faşistlerin bu eylemlerini durdurmaya çalıştı? Üstelik halk güçlerinin, faşistleri püskürttüğü her yerde, ordu ve polisler devreye girerek halkı ezdiğine hiç mi tanık olunmadı? (CHP hükümeti dönemi de bunun dışında değildir. Polisler içinde yurtsever ve devrimci unsurların POL-DER'de örgütlenmeleri, CHP dahil tüm T.C kurumlarını nasıl telaşlandırdığı ve bu polisleri nasıl darmadağan ettikleri de bize bir şey anlatmıyordu?) CHP'nin nenenem bir "anti-faşist"(!) olduğu hala anlaşılmadı mı (CHP'nin tabanında birey olarak, yurtsever kişiler bulunabilir, bu CHP'nin bağımlı ve sömürgeci bir ülkenin burjuva partisi olarak niteliğini değiştirmez.)

Bugün Türkiye'de "faşizm tırmanıyor, faşizmin tırmanışını durduralım" iddiasında olan, umudunu burjuvazinin bir kanadına bağlayan ve anti-faşist mücadeleyi onsuz düşünmeyen revizyonist kesimin teorisi budur. Bu teori egemen sınıflara ve faşistlere karşı yapılan her militan mücadeleyi "macaracılık" olarak niteleyen, "aman susun faşizm gelir" tekerlemesi ile kitleleri kabuğuna çekilmeye zorlayan, kitlelerin vurması gereken gerçek hedefi gizleyen bir teoridir. Devrimci Demokratlar bu görüşleri benimsemekle, demokrasi mücadelesi ve anti-faşist mücadelede pasifist çizgide kalmaya mahkum olmuştur.

S Ö M Ü R G E C İ P A R L A M E N T O V E S E Ç İ M T A V R I Ü Z E R İ N E :

Kitlelerin seçim mekanizması ile idarecilerini seçmesi ve bu yöntemle başa getirilenleri denetleme anlayışı çok eskilere dayanmaktadır. Ançak bunun en gelişmiş biçimine "demokratik cumhuriyet"lerde rastlamaktayız. Devlet biçiminin demokratik cumhuriyet olduğu ülkelerde yasama görevini yüklenen parlamento, devletin en önemli kurumlarından biri olarak öne çıkar. Ançak parlamentonun teşkili her ne kadar geniş kitlelerin tercihinin dayalı bir sistemle (yani oyları ile) oluşturuluyorsa, yada devletin bir kurumu olarak üretim araçlarını ellerinde bulunduran sınıf adına başka işlevleri gören devlet aracının bir parçası olarak, devlet tipinin gerektirdiği temel işlevlerinin dışına çıkamaz. Feodal üretim ilişkilerinden, kapitalist üretim

ilişkilerine geçişte ve kapitalist devlette önem kazanan parlamentonun fonksiyonu esas olarak üretim araçlarını elinde bulunduran sınıfa karşı yükselen muhalefeti yumuşatma ve "demokratik" bir görünüm kazanma amacı ile yasama görevi verilen burjuva demokratik kurumlardan biridir. Burjuva demokratik kurmları yerleşmiş olduğu ülkelerde, proletarya bu kurumlardan faydalanmayı gözardı edemez. Lenin, "demokratik cumhuriyet" proletaryanın bilinçlendirilmesi, ve örgütlenmesi için en uygun şartlara sahip bir devlet biçimi olduğunu belirterek, emekçi kitlelerin iktidara yönelik mücadelesinin boyutlanması için belirli şartlarda "demokratik cumhuriyet"e geçişin savunulabileceği gibi bizzat burda oluşan her kurumdanda faydalanmak gerektiğini vurgular. Yine proletaryanın amaçlarını ve mücadelesini, seçim ve parlamento kürsülerinde faydalanılarak kitlelere anlatılması görevinden kaçınılmasında "bir çocukluk hastalığı" olarak eleştirir. Lenin'in bu eleştirisi, burjuva demokrasinin olduğu ülkelerde, burjuva demokratik kurumlardan faydalanmayı red eden "sol"lara karşı, devrimci bir tespit olduğu açıktır.

Ancak emperyalizme bağımlı, yeni sömürgecilik ilişkileri içinde bulunan bir ülkedeki parlamentonun günümüzdeki yapısı bir yana, sömürge olan bir ülkede, sömürgecilerin kendi sömürü ve baskı ilişkilerini kurumlaştırmak, buna demokratik bir görünüm vermek için geliştirdikleri parlamento seçimleri anlayışı ve uygulaması daha değişiktir. Aynı bir değerlendirmeyi, aynı bir tavır almayı zorunlu kılmaktadır. Devrimci teori, bizim için ölü kalıplardan ziyade canlı bir eylem kılavuzu olduğu sürece bir anlam taşır. Yoksa içeriğinden boşaltılmış, mevcut somut şartların gerektirdiği özellikleri göz ardı ederek devrimci teoriyi receteler düzeyine indirge diğimiz, onu bu kalıplar içine sıkıştırarak ele aldığımızda, değişik dönemlerin somut durumunun somut tahlilini göz ardı ettiğimizde sapmalar içine girmemiz kaçınılmazdır. Bu açıdan bakıldığında, Kürdistan'da devrimci teori ölü formler biçiminde ele alarak kendi yanlış eylemlerini "doğrultmayı" amaç edinenler hala bu geleceği sürdürmeye devam etmektedirler. Bunun en somut örneklerinden biride T.C parlamentosunun değerlendirilmesi ve Kürdistan'da yaptırılan parlamento seçimlerine karşı olan tavidir.

Buradan hareketle sömürge bir ülkede, sömürgecilerin kendi koydukları kurallar içinde yaptırılmak istenen ve yerleştirilmek istenen seçim anlayışına eyilmak, bu bağlamda Kürdistan da sömürgecilerin bu eyleminin nedenlerini koymak gerekir. Burada şu sorulara cevap vermek gerekir. Birincisi Kürdistan'ın içinde bulunduğu statü devam ederken, seçim "hakkının" hayata geçirilmesi neyi amaçlıyor? İkincisi, yapılan seçimler, çizilen sınır ve kurallar içinde kitlelerin gerçek özlem ve isteklerini yansıtaçak bir iradenin belirlenmesine imkan verirmi? Üçüncüsü seçimlere katılan burjuva partilerinin, Kürdistan'lı kitlelerin karşısına çıkarken asıl görevleri nedir, neyi amaçlamaktadırlar? Kürdistan'ın günümüzdeki statükosunu görmezden gelip parlamentarist yolla kurtuluşu savunan sol partilerin bu anlayışı hangi tahribatlara neden olur

Bu sorulara verilecek cevaplar, sömürgecilerin Kürdistan'da yaptırdığı parlamento seçimlerine karşı tavır alınması gerektirdiğini ortaya çıkarır.

1918'lerde Osmanlı İmparatorluğunun dağılmasıyla birlikte gerek ortadoğu'da gerekse Anadolu'da başlayan işgale, gerek Türk halkı gerekse Kürt halkı karşı çıkmıştır. Emperyalistlerin İstanbul'a girmeleri, Yunanlıların Ege bölgesine çıkmaları, Türk halkının anti-işgalci bir mücadele için hazırlanmasına ve örgütlenmesine neden oldu. 1919'da Samsundan Anadolu'ya çıkan M. Kemal'in katıldığı, Sivas-Erzurum kongreleri bir dizi ilişkiler içine girmesi sonucu hareketin başına geçmeyi başarır. Ve 1920'de Ankara'da kurulan, Ankara meclisi aracılığı ile insiyatifi ele geçirir. Aynı dönemde Güney Kürdistan'da Kürtlerin İngiliz işgaline karşı baş kaldırışı gündemdedir. Yine Diyarbakır, Dersim ve Kürdistanın diğer bölgelerinde silahlı Kürt direnişçileri varlıklarını korumaktadırlar. M. Kemal, Kürtleri hem yanına almak, hemde bağımsız ve kontrolü dışındaki bir gelişmeyi engellemek için, Kürt ağa, bey ve şeyhlerine mektuplar yazarak, onlarıda "islamiyet vehilafeti kurtarma" savaşına çağırır. Bir çoğunu Ankara meclisine temsilci olarak davet eder, diğer yandan da Kürtlerin "Kürdistan'ın statüsü ne olacaktır?" sorununu oyalama politikası ile, bunda başarılı olduğu zamanda, sindirme eylemleri ile durdurma ya çalışır. Ankara meclisi ilk dönemlerde bol bol "Türk ve Kürt kardeşliği" tantasını işler. Ancak M. Kemal Kürt işbirlikçilerini de yanına alarak, daha bu meclis iki yılını doldurmadan Kürdistan'da meydana gelen her kıpırdanmaya şiddetle cevap verir. Örneğin, Koçgiri katliamı (1921) Ankara meclisinin uygulamalarından biridir.

1923 Lozan andlaşmasının görüşülmesi sırasında, Kürdistan üzerindeki pazarlıklar devam ederken, Türk delegesi ısrarla Ankara meclisinin Türk ve Kürtlerin meclisi olduğunu, ondan dolayı Musul ve Musul Petrollerinin Türkiye'ye verilmesi için ısrar eder. Bu arada M. Kemal meclise davet ettiği kişilere ve Kürdistan'lı bazı beylere, para ve hediyeler gönderip Lozan'a telğiraf çekmelerini, "Ankara meclisinin Türk ve Kürtlerin meclisi olduğunu" söyletmeye çalışır. Buna rağmen Lozan'da şimdiki "misaki-milli sınırları" çizilir. Türkiye'de kalan Kürdistan parçası için, "bir yıl içinde halk oyu başvurulması, bu baş vurmada Türk idaresi kabul edildiği takdirde, Ankara hükümetinden ayrılması" maddesi kabul edilir. Tabiki, Kürt temsilcilerinin bulunmadığı Lozan konferansında, emperyalistlerin bu maddeyi, Türk delegelerine kabul ettirmeleri Kürtlerin, kaşına gözüne aşık oldukları için için değil T.C sınırları içinde kalan Kürdistan'ın sömürülmesini daha dolaysız bir biçimde kendi ellerine geçirmek gayesini taşımaktadır.

Lozan andlaşmasında kabul edilen bu madde hiç bir zaman hayata geçmedi ve kağıt üzerinde kaldı. Lozan andlaşmasından sonra, cumhuriyetin ilanı ile birlikte artık Ankara meclisinin, "hilafeti ve islamiyeti kurtarmak" sorunu da son bulacağından, hızla Kürdistan'a dönecek Kürdistan'ın işgali giderek sömürgeleştirme eylemlerine hız verecektir. Diğer yandan da, dünya kamuoyu ve Kürt halkının da gözlerinden, sömürgeleştirme ilişkilerini gizlemek için de, Ankara meclisini tüm milletin temsilcilerinin toplandığı meclis olarak gösterecektir. Kürdistan'ın işgal eylemine ve Kürt halkının elinden tek tek alınan her hakkına karşı yükselen mücadeleyle, "cumhuriyete katışı gerici isyanlat" olarak ilan ede-

cektir. Bunun yanında Ankara meclisin de, Kürdistan illerinin milletvekili sıfatını taşıyan şahısları da eksik etmeyecektir. Ama bu milletvekileri hiç bir zaman Kürt halkının temsilcileri olmadığı gibi, seçilerek gelen milletvekilleri değil, bizzat Ankara'da CHF (Cumhuriyet Halk Fırkası-şimdiki CHP) genel başkanı M. Kemal tarafından tayin edilen kişilerdir. Örneğin, ömründe Mardin'i görmeyen bir kişi, birkaç devre Mardin milletvekili olabiliyor. (6) Ve giderek "Türk ve Kürt'lerin meclisi" Kürdistanlıların katliam kararlarını çıkaracak, mecburi İskan kanunlarını onaylayacak, Kürdistan'ı yasak bölge ilan edecek, İstiklal Mahkemeleriyle her şehrin alanına darağaçları diktirecek, Kürtçe konuşmayı yasaklayacak ve TC'nin Millî Eğitim bakanları, "bu ülkenin efendileri Türklerdir, Türk olmayanların tek hakkı vardır. O da bize kölelik etme hakkıdır" şeklinde demeçler verilecek, meclis kürsüsünden M. Kemal, "ne mutlu Türküm diyene" sloganıyla Türküm demeyenlerin, Türkiye'de mutlu olamayacağını ilan ederek, TC'nin ve parlamentosunun amacını ve yapısını en açık bir biçimde ortaya koyar. 1946'larda, Türkiye'de çok partili hayata geçişte TC parlamentosunun temel niteliği (özellikle Kürdistan sorununa bakışta) bir değişikliğe uğramaz. Örneğin, TC parlamentosu, siyasi partiler kanunu çıkarırken, her konuda olduğu gibi, partiler kanununda da Kürdistan'ın sömürge statüsünü gözönüne alarak çıkarır. TC partiler kanununun 89. maddesi şöyle demektir.

"Siyasi partiler, TC ülkesi üzerinde, millî ve dinî kültür farklılıklarına dayanan azınlıklar bulunduğunu ileri süremezler. Siyasi partiler Türk dilinden ve kültüründen gayri dil ve kültürleri korumak veya geliştirmek veyahut yaymak yoluyla Türkiye Cumhuriyeti ülkesi üzerinde azınlıklar yaratarak millet bütünlüğünün bozulması amacını güdemezler."

Demek ki, TC Parlamentosuna girecek olan parti ve kişilerin herşeyden önce, Türk dili ve kültürü dışında Türkiye'de ayrı dil ve kültüre sahip insanların olduğunu öne süremeyeceği gibi, bunları inkar etmek zorundadır da. Burjuva partileri oy kazanmak için kendilerinde her türlü yalan, dolandırıcılık, sahtekarlık ve iki yüz lülüğü yerine getirilmeyecek vaatleri söylemek hakkını ve bazende zorandıkları zaman (özellikle oy avcılığı için bazı maskeleri takınarak) bazı doğruları da söyleyebilirler. Ancak TC sınırları içinde parlamentoya girebilmek için (gerek parti, gerek şahıs olsun) bir dğruyu, bir gerçeği asla söyleyemezler. Sadece o gerçeği inkar etme görevine sahiptirler. Bu da "Türkiye'de Türklerden başka ne dil, ne kültür ve ne de millet bulundu" yalanını durmadan tekrarlamak görevidir. Bu görevi yerine getirildikten sonra gerisi kolaydır. Eğer eğemen sınıfların uşaklığını da kabul etmişsen, o parlamentoya da girersin, TC başbakanı da olursun.

TC Parlamentosunun bu niteliği dün olduğu gibi bugünde değişmemiştir. Türkiye'de tek partili dönemden çok partili döneme geçilebilir, anayasa değişebilir, ama TC devletini oluşturan tüm kurumlarda bir gerçek değişmez: o da Kürdistan üzerindeki sömürgeci siyasetir. (7) Öyleyse Kürdistan'daki sömürgeci ilişkilerin devamı esasları üzerinde oluşturulan bir kurum olan parlamento savunularak ya da o'nun Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesindeki yeri ve fonksiyonu gözardı edilerek anti sömürgeci mücadele verilemez. Hem anti sömürgeci olduğunu iddia edip, hem de

örneğin, "biz neden parlamentoya gitmeyelim?" diye TC Parlamentosu seçimlerinin kitleler üzerindeki tahribatı görmemezlikten gelip, "anti sömürgeci mücadele ayrı şey, seçim siyaseti ayrı şey" diyebilecek kadar ileri gidip burjuva partileriyle seçim yarışına girenler, ya Kürdistan'daki anti sömürgeci ulusal demokratik mücadeleyi anlayamışlardır veya "kerhen" anti sömürgeci mücadele içersinde yer alıyorlar.

TC Parlamentosu Kürdistan'da Türk eğemen sınıflarının baskı ve sömürüsünün devamı için kendisine düşen "yasama görevlerini" yerine getirirken dört yılda bir yaptığı milletvekili seçimleriyle de, her renkten burjuva partilerini alanlara sürerek, kitleleri sersemletmeyi ve dik katlerini kendi aralarındaki çıkar çatışmalarına çeken bir platformda yaşatarak, baskı, sömürü ve zulme karşı yükselen muhalefeti pasifize etme, saptırma görevlerini yerine getirmektedir.

TC Parlamentosunun bu yapısı ve her boydan burjuva partilerinin Kürdistan politikası ortadayken, her yanıyla teşhir olmuşken, biz Devrimci Demokratlar, bu konuda nasıl tavır aldık, hatta DD'ların parlamento ve seçim siyasetleri nedir? ona gelelim.

1977 genel seçimlerinde Pêşeng dergisinde çıkan bir yazı DD'lar tarafından benimsenir. O doğrultuda tavır alır.

Pêşeng dergisinde seçimler ve faşizmle ilgili yazılan yazılarda, seçimlere giren partileri değerlendirmekte ve CHP'ye oy verilmesi gerektiği sonucuna varmaktadır. Pêşeng'te yazılan bu yazılara baktığımızda TC Parlamentosunun Kürdistan ile ilgili fonksiyon ve görevlerine hiç değinilmiyor. Daha doğrusu, Pêşeng o dönemde henüz bu konunun bilincine varmamıştır. 1977'lerde kitleler içinde ve başka yayın organlarında bu konu tartışılırken (örneğin RIZGARİ dergisi 3. sayı vs.) Pêşeng'in CHP'ye bağladığı, daha doğrusu CHP'nin Türkiye'de burjuva demokrasisini işlerliğe koyacağı umudu ve birazda bu konuya doğru yaklaşım içinde olanlara karşı reaksiyonel bir tavırla hareket etmesi onu daha da gerici bir çizgiye götürdü. Pêşeng, 1977 seçimleriyle ilgili tavrını açarken, burjuva partilerini ele alarak AP, MSP ve MHP'yi gerici ve faşist (MHP) olarak nitelendirir. CHP'yi ise, burjuva revormist, "anti faşist ve sosyal demokrat bir parti" olarak değerlendirir. CHP'yi anti faşist olarak gören Pêşeng, CHP'nin desteklenmesi gerektiğini Türkiye'de faşizmin iktidara gelmesi için, oyların CHP'ye verilmesi için çalışılması, bununla beraber "sömürgeci niteğinin teşhir edilmesi" (!) Tabii herhalde şunu demek istiyorlar: "Ey ahali CHP sömürgecidir, ama CHP demokrattır ve anti faşisttir. Öyleyse oyunuzu CHP'ye verin" diyerek Pêşeng'in önerisi yerine getirilir. Bu görüşü benimseyen DD'lar artık Kürdistan'ın her yöresinde CHP'nin gönüllü propağandistleri olarak seçim alanlarına koşarlar ve Kürdistan'da CHP dahil tüm butjuva partilerine karşı tavır alanları ve CHP'ye oy verilmemesini isteyenleri "faşizmin ekmeğine yağ sürmek"le suçladılar.

Onlara göre CHP kazanırsa faşistlerin iktidarı engellenecek. "Faşist tırmanış duracak demokrasi işlerliğe kavuşacak, demokratik bir ortam oluşacak ve Türkiye proletaryasında, Kürt halkı da rahat bir örgütlenme ortamı bulacaktır."

DD'lar, anti faşist mücadeledeki "görevini" (!) yerine getirirken aynı zamanda daha da önemli bir görevlerini de yerine getiriyorlardı, "Enternasyonalist görevlerini" (!) yapıyorlardı. Pêşeng'e ve yetkili ağızlarından defalarca belirtildiğine göre, CHP'ye oy vermek, Türkiye proletaryasıyla olması gereken enternasyonal dayanışma gereği idi, aynı zamanda. Bu ne biçim enternasyonal görevdir ki Türkiye proletaryasıyla dayanışma adına bir burjuva partisine oy vermeyi (üstelik o partinin bizzat kendi halkı karşısındaki sömürgeci karakterini de vurgulayarak) önermektedir? Bir burjuva partisini desleklemeyi enternasyonal görev olarak görenlerin Türkiye proletaryasıyla olması gereken enternasyonal birlik ve dayanışma anlayışını nasıl dejenere ettiklerinin açık göstergesidir. Devrimci enternasyonal dayanışmanın içeriğini boşaltarak, Ecevit'in içi kof "anti-faşistliği" ve "sosyalistliği" de rekese indirgemeyi büyük bir şevkle yerine getirdiler. Fakat bu DD'lar için gayet doğaldı. Tercih ettiği mücadele anlayışı, güncel politika yapma tavrı, siyasetsizliği, daha açık bir deyimle burjuva siyasetini sosyalist siyaset olarak kabul edenlerden, militan bir mücadele ve ona uygun doğru devrimci bir tavır beklenemez elbette.

Reformistlerin "anti faşist ve enternasyonal görev" (!) gereği desteklediği sömürgeci burjuva partisi CHP ise, kendileri için kayıtsız, şartsız köy, kasaba ve mahalleleri dolaşarak oy toplayan "enternasyonalistlerimiz" (!) bu karşılıksız çabalarına bakmaksızın seçim alanlarında "bizim dışımızdaki sol, CHP'den elini çeksin" "halklar var diyenler emperyalistlerin oyuncağıdır", "Türkiye'de tek halk vardır. O da Türk halkıdır" nutuklarını ata ata iktidara geldi. CHP hükümet olduktan sonra ne "demokratik" ortam geldi, ne "Türkiye proletaryası ve emekçiler üzerindeki baskı azaldı" ve ne de "faşizmin tirmanışı" durdu. Sadece 22 aylık hükümet döneminde CHP'nin niteliği daha iyi kavrandı, CHP, daha önce marksist yaklaşımla tespit edilen niteliği doğrultusunda daha teşhir oldu. Türk ve Kürt emekçilerinin "umut" (!) olarak Ecevit ve CHP'sinin nemanem "umut" olduğu 22 ay boyunca yaşandı ve pratikte ortaya çıktı.

Artık şehirdeki memurdan, fabrikadaki işçiye ve dağdaki çobana kadar emekçi sınıftan her kesimin CHP'nin kimin hizmetinde, kimin yararına çalıştığını anladıktan ve ortaya çıktıktan sonradır ki, DD'larımızda hemen en keskin anti CHP'li oluverdiler. Ama anti CHP'li olurken yine oportünizmin kucağına oturmaktan ve güncel politikadan vazgeçmediler.

Oportünistlerin en çok korktukları şeylerden biri de özeleştirmedir. Özeleştiri oportünistler için intihar anlamına gelir. Geçici ve güncel çıkarlar uğruna uzun vadeli çıkarları feda edenler, değişen ve gelişen durumlara göre zikzaklar çizerek konumlarını korumayı yöntem edindikleri için özeleştiri hiç bir zaman akıllarına gelmez. DD'larda bu kuralı bozmadılar. Bozma da hiç niyetli değillerdir. Yazımızın diğer bölümlerinde onların eleştiri ve özeleştiri nasıl paslanmış bir silah haline getirdiklerini belirttiğimiz için burada da bu konuya girmeyeceğiz. Sadece seçim siyasetleriyle ilgili olarak da aynı tavır içinde olduklarını vurgulayarak geçelim.

1979'lara gelindiğinde DD'lar CHP'ye karşı tavır alırlarken, en önemlisi seçim siyasetlerinde bir değişiklik olmaz. Sömürgeci bir ülkede sömürgeci parlamento temsilci göndermenin ne anlamı geldiğini ve sömürgecilerin koyduğu kurallar içinde kitlelerin umudunu seçim sandıklarına bağlamanın (ki sömürgeciler zaten bunu yapıyor) ne demek olduğunu hala anlamamışlardır veya anlamak istemiyorlardır. Bu anlayışla hareket ettiklerinden ve enerjilerini bu yıl CHP için harcamanın artık ayıp olacağını geç de olsa anladıkları için hemen yeni dayanaklar aramaya koyuldular. Ve kitlelere yeni bir "umut" sunmaya çalıştılar. 14 Ekim kısmi Senato seçimlerinde DD'lar bu defa TSİP (Türkiye Sosyalist İşçi Partisi)'in Kürdistan ve Türkiye'deki mücadele konusundaki program ve ilkelerine bakmadan, TSİP'le seçim işbirliğine gitti. DD'ların her güç ve eylem birliğinde olduğu gibi "seçim işbirliği" de yine ilkelerden taviz ve kuyrukçu bir siyasetle oluştu. DD'ların bu seçim işbirliğinde elde edebildiği tek kazanç uzun süredir (özellikle sıkıyönetimden sonra) tabanına bir çalışma ve eylem göstermenin sancılarını geçici de olsa atlatacak onları bir sorunlu meşgul etmek oldu. DD'lar 1977'lerde kayıtsız-şartsız CHP'ye çalışırken, teslim etmek gerekir ki, 1979'larda bir adım "ileri" atarak ilkeli ve ortak bir zemin üzerinde seçimlere katıldılar. Katıldılar ama, en önemli ilkelerden biri olan ve asgari ilkeler içinde olması artık tartışılmayan anti sömürgeci ilkedden taviz vererek bu işbirliğine gidebildiler. DD'larla TSİP'in ortak olarak yayınladıkları seçim broşürü, bunu en açık bir biçimde ortaya koymaktadır. Bu broşürde ne Kürdistan'ın statüsü sözkonusu edilir, ne de EZOP DİLİYLE dahi olsa Kürdistan'daki anti sömürgeci mücadeleye değinilmez. Bu konuda kitlelere tek kelime söylenmez. (8) Bu konuda olduğu gibi, DD'lar kendileri yazıp yine sadece kendilerinin okuduğu, kendileri dışındakilere okutmaya çekindikleri, daha doğrusu utandıkları Pêşeng'de yazılan 1977 seçimleriyle ilgili tavrırları konusunda da hiç özeleştiri yapmayı düşünmedikleri gibi, bu konuda kendilerine soru yönetildiği zaman, oportünistliklerini en açık bir biçimde ortaya koyarak "dün CHP'yi desteklememiz doğru bir tavrıdır. O günkü şartlar öyle gerektiriyordu" demekle yetinmekteydiler. Ama 1977'de gidip CHP'ye oy verin derken, 1979'da aynı köye gidip TSİP'e oy isteyince, 1977 seçim tavrırlarını hatırlatan köylülere, CHP'den AP'ne geçen politikacıların cambazlığı içine girerek sus-pus olmak zorunda kaldılar. Seçim sonrasında ise, çeşitli "yerel anlaşmalar" yapılarak alınan oyların "sayım ve dökümü" ile meşguller hala.

DD'ların yerel seçimlerle ilgili tavrırlarında aynı oportünist ilkesiz ve faydacı anlayışa dayanmaktadır. Bu konuda onlarca örnekten sadece bir tanesine değinerek geçelim. 1977 belediye seçimlerinde Siverek'te CHP adayı desteklenir. Ancak Haziran 1977 ile Aralık 1979 arasında geçen zaman içinde Kürdistan'da bağımsız seçim siyaseti ve kendi dışındaki adayları ilkeli destekleme tavrı giderek yaygınlaşması ve tabanın rahatsızlığı nedeniyle, öyle 1977 Haziran'ında olduğu gibi CHP'e karşılıksız oy sağlama çalışmalarına girmezler. Ama bir türlü CHP adayından vazgeçmezler. Nihayet buna da bir çözüm bulunur. Siverek CHP belediye başkan adayı bir gecede "anti sömürgeci", "anti emperyalist" ve "anti faşist" oluverir. Yayınladığı bir bildiri de CHP'li aday "anti emperyalist, anti sömürgeci ve

anti faşist" olduğunu söyler. Öyleyse DD'lar rahatça bir adaya çalışabilirler. Hemen "bak işte bu aday anti sömürgeci ve demokrat olduğunu söylüyor, öyleyse oylarımızı ona vermemiz gerekiyor. Ve herkes bu adaya çalışmalıdır" dendi. Ve bizler de canla-başla bu adaya oy toplamaya giriştik, diğer adaylara oy verdirtmeyerek "adayımıza"(!) seçimi kazandırdık. "Adayımız"(!) kazandı ama seçimi kazandığı günden itibaren de "anti sömürgeci" ve "anti faşistliğini" bir yana bırakarak devrimcilere karşı sömürgecilerin safında yoluna devam etti. (Ki bu kişi zaten önceleri de bu gerici ilişkiler içinde olan bir burjuva politikacısıydı.)

BU KONUYU NOKTALARKEN, DD'LARIN KÜRDİSTAN DAKİ SEÇİM SİYASETİ VE BURJUVA PARTİLERİ KARŞISINDAKİ TAVRİ TUTARSIZDIR. DEVRİMCİ DEMOKRATLAR TC PARLAMENTOSUNUN KÜRDİSTAN İLE İLGİLİ FONKSİYONLARINI GÖZARDI EDİYOR. DD'LARIN "ANTI SÖMÜRGEÇİ MÜCADELEYİ VERİYORUZ VE ANTI SÖMÜRGEÇİ MÜCADELEYLE KÜRDİSTAN SORUNUNA ÇÖZÜM GETİRİLECEKTİR"ANLAYIŞIYLA SEÇİMLERDE TAKINDIĞI TAVİR VE KİTLE PROPAGANDASI, ÇALIŞMASI TABAN-TABANA BİR BİRİNE ZİTTİR. DD'LARIN HER ÇALIŞMALARINDA OLDUĞU GİBİ, SEÇİM DÖNEMLERİNDE DE YAPTIKLARI VE KİTLELERE ÖNERİDİKLERİYLE KİTLELERİ SERSEMLETMEKTEN VE HEDEFSİZ BIRAKMaktan başka birşey yapmaktadırlar,

S O N U Ç :

Dün bizim de savunduğumuz, "doğru" olarak iddia ettiğimiz DD'ların temel "tezlerini" beş ana başlık altında ele alarak eleştirdik. DD'ların anti sömürgeci ulusal demokratik devrim mücadelesinde nerde oldukları ve nasıl bir hareket olduğunu ortaya koymaya çalıştık. DD'lar, biz henüz bu aşamaya gelmeden ve o hareketin içinde iken onlara yönelttiğimiz bu eleştirilere takındıkları tavır yine takınabilirler ve getirdiğimiz doğru eleştirilere karşı çıkma imkanı olmayınca, hemen şunu diyeceklerdir, "doğru bazı ufak tefek eksiklerimiz vardır ama bunları gidermeye çalışacağız. Hem biz köklü dönüşümler düşünüyoruz."

Bunlar ufak tefek eleştiriler, eksiklikler değildir. Değindiğimiz bu örgütlenme anlayışı eksiklik değil, leninist örgütlenmeyi dışlayan bir anlayıştır. İlkelerde taviz ufak tefek bir eksiklik olmaz. Anti faşist mücadele anlayışı "eksiklikleri" tamamlayarak giderilecek bir anlayış değildir. Yine gurupsal çıkarlar uğruna, 1 Mayıs gününü değiştirmek ufak tefek bir hata olmasa gerek. Bütün bu diğer yanlışlar, taban ve kamuoyuna karşı acımasız ve doğru devrimci bir özeleştiriyi zorunlu kılar. Ama DD'ların da pek öyle sıkıntıya gelmeyeceği açıktır. Ama DD'ların tabanında gerçektek marksist-leninist bir hareketin uğruna mücadele edenler için henüz herşeyin bitmediği ve isterlerse içinde hareket ettiği gurubun yapı ve görüşlerini yeniden eleştirel gözle değerlendirirlerse doğru devrimci bir çizgiye varmayı başarabilirler.

DD'LAR ELEŞTİRDİĞİMİZ BU TEMEL "TEZLERİN-DEN" VAZGEÇMEDEN İDDİA ETTİKLERİ "KÖKLÜ DÖNÜŞÜMLERİ" DE ASLA YAPAMAZLAR. BAZI YENİ BİÇİMLER İÇİNE GİREREK YOL ALMAYI DENESELER BİLE TEMEL ANLAYIŞLARI DEĞİŞMEDİĞİ SÜRECE YENİ SAPMALAR GÜNDEMİ GETİRMEKTEN ÖTEYE GEÇEMEZLER. Ancak onların sorunsalı ile sorunları değerlendirmeye tabii tutduğumuzda kısır döngü içinde kalmak kaçınılmaz

olur. Öncelikle reformizmin, pasifizmin ve neme-lazımcılığın hastalığını üstümüzden atarak varolan durumu gözden geçirmemiz gerekir.(9)

Bizler bugün eleştirdiğimiz bu görüşleri bizzat pratik içinde yıllarca savunduk. Ve şu anda adı geçen hareketin saflarında yer alan bazı kişileri "ikna" ederek DD'lara kazandırmaya çalıştık. AMA DEVRİMCİ MÜCADELENİN YASALARI ACIMASIZDIR. YANLIŞ VE HATALARDA ISRAR ASLA KABUL ETMEZ. KİŞİLER DE GÖRDÜKLERİ, KAVRADIKLARI HATALARINA KARŞI ACIMASIZ OLMAK ZORUNDADIRLAR. BİZ DE DÜN SAVUNDUĞUMUZ BU YANLIŞ GÖRÜŞLERDEN DOLAYI DEVRİMCİ KAMUOYUNA ÖZELEŞTİRİ YAPIYOR VE TESPİT ETTİĞİMİZ DOĞRULAR IŞIĞINDA DEVRİMCİ GÖREVLERİMİZİ YERİNE GETİRMEK İÇİN MÜCADELE EDECEĞİMİZİ AÇIKLARKEN, GEŞMİŞTE DÜŞTÜĞÜMÜZ HATA VE YANLIŞLARIN DA TEKRARLANMAMASI İÇİN DAHA DUYARLI OLARAK MARKSİST-LENİNİZMİN EMİREDİCİ İLKELERİ IŞIĞINDA YOLUMUZA DEVAM EDECEĞİZ. Mücadelemizin de başarı kıstası, bu aşamada Kürdistan'ın ulusal demokratik devrim mücadelesinde Marksist-Leninistlerin idolojik, politik ve örgütsel önderliğinin sağlanmasıdır. Bunun içinde proleter devrimcilerin birliği sağlanmalıdır.

BU NEDENLE TÜM MARKSİST-LENİNİSTLERİ BU GÖREVLERİN ÜSTESİNDEN GELİNMEŞİ İÇİN AYNI SAFLARDA BİRLEŞMEYE VE ORGANİK BÜTÜNLÜĞÜ SAĞLAMAYA ÇAĞIRIYORUZ.

MART 1980

N O T L A R :

- (1) Bu söz TC Başbakanı Demirel'e aittir. Demirel ve Demirel gibiler için böyle bir politika elbette ki çok doğaldır. Ancak bu sözü söylemeden, aslında bu tavrı sürdüren öyle kaşarlanmış "sosyalistlerimiz" vardır ki, Demirel'e taş çıkartırlar.
- (2) Bakınız Sosyal-Emperyalizm Üzerine. M.Ali Davud, Yöntem yayınları.
- (3) Bkz. Eritre'de Devrim. Yöntem yayınları.
- (4) DD'lar, Kürdistan'daki mücadeleyi anti-sömürgeci olarak görür ve Kürdistan'ın sömürge olduğunu söyler. Bunu söylerken aynı anda "sömürçilik tezini getiren her gurup ayrılıkçı burjuzinin sözcüsüdür" iddasında bulunan bir hareketle anti-sömürgeci ilkenin inkarı üzerine güç ve eylem birliklerine girer. Bu güç ve eylem birliğinin, geçici güncel çıkarları uğruna temel tezini inkar eden, ayrıca tahrif eden bu harekete (TKP) tek satırlık cevap veremez. Çünkü, cevap verirse taban hemen "bu ne pehriz bu ne lahana turşusu" diyerek onlara "yazdıklarınıza mı yoksa yaptıklarınıza mı uyalım?" diyeceklerini bildiklerinden en iyisi "yazmıyalım ama yapalım" anlayışı ile yuvarlanıp gidiyorlar.
- (5) Belki bu iddiamıza itirazları olabilir. Çünkü aynı 1 Mayıs'ta yeni Rızgari'cilerde Varto'da 1 Mayıs'ı değil, "Konut politikasını protesto" mitingini yaptılar. Her iki olay eş zamanda olduğu için "tarihte ilk defa hangisi?" sorusuna cevabı, biz her iki guruba bırakıyoruz. Onlar kendi aralarında karara versün. Öylece tarihçilere havele etsinler.

devamı sayfa 35'de

olaylar, haberler, yorumlar...

Cunta ve sonrası

PROLETER DEVRİMCI ARKADAŞ- LAR

Yoldaşlar; Türkiye'de sömürgeci-burjuvazi Emperyalizm ve CIA destekli eylem içerisine girdi. Çıkarları tehlikeye giren tekeli sermaye en son olarak igrenç yüzünü en açık şekilde göstermeye başladı. Askeri faşist diktatörlükle rahat bir nefes alaçağını tahmin ediyor.

Burjuvazi; kendisine karşı toplumsal muhalefetin yükseldiğini ve çıkarlarının tehlikeye girdiği an, korkar, ürkekleşir ve birden büyük bir telaşla igrençliğinin bütün inceliklerini göstermeye başlar, gösterir. Bu asalak burjuvazi için zorunludur da. Burjuvazi kendi çıkar çemberinin daraldığını çok iyi görmektedir. Bunun için nerede olursa olsun kendisine karşı bir muhalefet yükseldiğinde, O; her zaman yükselen muhalefeti boğmak ister. Bunun için kendi baskıcı yöntemlerini uygulamaya başlar. Ve de bundan dolaydır ki yer yer faşist cuntasal idari mekanizmaları çalıştırarak kendisine karşı yükselen muhalefetin önderlerini imha etmeye, katliamlar yapmaya, toplu tutuklamalara girişmeye hat ta yer yer kendisinden olmayan herkese en barbarca saldırmaya başlar. Bütün bunlar geçiçi de olsa kendilerinin bir nebze "rahat" nefes alabilmeleri içindir. Tabi ki sermayenin bu baskıcı uygulamaları kendine özgü değişik biçimler altında görülür. Ama hangi biçim altında görülürse görülsün, her şey onun çıkarı içindir, ezilen sömürülen ve hor görülen kitlelerin sesini kısıtlamak içindir, kendi saltanatlarını sürdürmek içindir.

Proleter yoldaşlar; Anlatığım veya anlatmak istediğim sermayenin bu evrensel karakteri Türkiye'de de gösterdi. Bildiğiniz gibi, Orta-Doğu günümüzde, sıcak günler yaşıyor. Bir taraftan Filistin, Irak, İran ve Türkiye emekçilerinin, Diğer taraftan Kürt halkının mücadelesi boyutlanıyor. Bu mücadelelerin çoğunluğu sıcak bir savaş biçiminde kendisini göstermektedir. Böylesi mücadelelerle karşılaşan-özelikle Orta-Doğu'da emperyalizm, elbete ki tedirgin olaçaktır. Elbetteki oyunlarla sömürsünü sürdürmek için yeni yollara başvuraçaktır. Yalnız burada zamanı gelmişken, şunuda belirtmek lazımdır ki. O da Irak ta, İran'da, Filistin'de, Türkiye'de ve de hatta Kürdistan'da sıcak günlerin bile yaşadığı bu günlerde gerçek anlamda güçlü proleter devrimci önderliklerin oluşmamasıdır.

Tekelci sermaye karşı böylesine bir muhalefetin yükseldiği, günümüzde Orta Doğunun diğer parçalarında olduğu gibi, Türkiye'de de bazı önlemler gereklidir emperyalizm için, Hele hele emperyalizm için özellikle ABD emperyalizmi için -ileri bir karakol olan İran'da kendisi için tehlike çanlarının çalındığı günümüzde, başka arayışlar zorunludur. İşte böylesine bir ortamda Tekelci sermayenin kendisi için "kalıcı" arayışlar içindeyken Türkiye'de ki toplumsal muhalefet kendisi için büyük bir tehlike hakine geldi, kendisi için sskeri cuntayı tetbir olarak getirdi, Bu askeri cunta, bir cuntanın tüm gereklerini yerine getirmeye çalışıyor.

Ülkemiz Kürdistan'da durum pek içaçıcı olmamakla birlikte, proleter devrimci önderliğin yaratılması için atılan olumlu adımlar, yiğit ve fedakar uğraşlar her gün biraz daha mücadelelerin derlenip toparlanmasına, büyük seslerin verilmesine ve gerçek kurtuluşa giden yolun açılmasına neden olmaktadır. Kürdistan'da sömürgeci burjuvaziye ve yerli gerici işbirlikçilerine karşı savaşım sürdürülürken, saflar biraz daha netleşmektedir. Bugün, özellikle Doğu ve Kuzey Kürdistan'da bu durum kendini en açık bir şekilde göstermektedir. Kürdistan'ın özellikle bu iki parçasında, proleter devrimciler bağımsızlık demokrasi ve sosyalizm için savaşırken ve bu savaşlarını hergün biraz daha boyutlandırırken, reformist, teslimyetçi ve burjuva milliyetçilerini rahatsız etmektedirler. Çünkü kızışan mücadele bunların keyfini kaçırarak ve isteseler istemeselerde onları yerli yerine oturtacaktır. Türkiye'de sömürgeci burjuvazinin korkaklığını ve vahşetini ifade eden faşist cunta yönetimi katliamlar, geniş tutuklamalar ve barbar iskençeler yaparken, HALKININ yanında, halkın mücadelesine omuz vermesi gerekenler, korkaklıklarından teslimyetçiliklerinden dolayı halkını yalnız bırakıp, büyük bir telaşla sağa sola kaçmaktadır. Ve bu eylemleriyle sunu ispatlamaktadırlar: Kürt halkına, gerçek kurtuluş mücadelesinde ancak proleter devrimciler öncülük edebilirler ve ancak proleter devrimciler bu savaşta, sonuna kadar savaşabilecek güce sahiptirler. Ne yapalım, biz proleter devrimciler, bu haklı savaşın önderleri olarak bu kutsal savaşın zahmetini, yükünü bir sürü zorluklara rağmen taşıyaçamız.

Şöyle bir özetlersek, genel olarak Ortadoğu'da özel olarak da Kürdistan'da bağımsızlık-demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde proleter devrimci yol biraz daha aralanmaktadır. Her geçen gün bu yolda proleter devrimcilerin daha güçlendiğini, proleter devrimci önderliğin zorunluluğu kendini en açık biçimiyle gözler önüne sermektedir.

ASKERİ CUNTADAN SONRA KÜRDİSTAN'DA OLAYLAR VE GELİŞMELER:

1- Cuntanın gerçekleştirilmesiyle beraber, proleter devrimciler Kürdistan'da çeşitli araç-gereçlerle (cuntayı protesto eden ve cuntanın mücadelemizi durduramayacağını belirten ok sayıda bombalı pankartlar, bildiriler, afişler vb. propağanda araçlarıyla, okullarda forumlar kahvehanelerde halka açık konuşmalar gibi) cuntanın yarattığı moral bozukluğu -halkta- giderilmeye ve halkın böylesi bir durumda devrimcilerle omuz omuza zülme, işkenceye, katliamlara ve tüm sömürgeci-faşist uygulamalara karşı durmalı ve savaşmalıdır diyerek mücadelelerini daha da derinleştirip hızlandırdılar.

2- Kürdistan'da ve metropolda gerekli dayanışma, güç ve eylem birliklerinin oluşması için proleter devrimciler yoğun uğraşlar içersine girdiler. Bununla ilgili görüşlerini halka, yurtsever, demokrat ve ilerici hareketlere yazılı olarak bildiri düzeyinde görüşlerini sundular.

3- Güç ve eylem birliğiyle ilgili görüşlerimiz ve çağrımız büyük ve olumlu yankılar uyan-

dırdı. Metropolda çağrımızın gerekli ve zamanında yapıldığını belirten güçlerle -Dev-Yol, Dev-Sol, Halkın Kurtuluşu, Kurtuluş- bir araya gelerek anti sömürgeci, anti emperyalist, anti faşist ve anti feodal ilkeleri kapsayan bir platformda güçbirliği çağrısı tartışılmaya başlanmıştır. Olumlu bir şekilde netileneceğini tahmin ediyoruz.

Kürdistan'da ise çağrımıza ilgi bir hayli fazla. Biz zatten çağrıyı tüm anti sömürgeci, anti emperyalist, anti faşist, anti feodal güçlere yaomıştık. Tabii, şunu da belirtmek lazım, metropol hareketlerinin önüne ULUSLARIN KENDİ KADERLERİNİ TAYİN HAKKI ilkesine saygılı olmayı ve bu saygınlıkların pratikte somutlaştırma zorunluğunu koymuşuz. Bu anlamda bir taraftan metropol hareketleriyle görüşmelerimizin devam ettiği günümüzde, Kürdistan'da çağrı yoğun tartışmaları ve beraberinde olumlu nitelendirici yaklaşımları getirmiştir. Çağrımız merkezi düzeyde TEKOŞİN dahil olmak kaydıyla diğer tüm guruplara götürdük. Tüm gurupların ilk elde tavırları olumlu. Ama bazı gurupların, ÖZGÜRLÜK YOLU, DD (Devrimci Demokratlar), TEKOŞİN merkez kadroları ve karar verebilecek, tartışmalara merkezi düzeyde katılabilecek elemanlarının Kürdistan'da hazır olmadıklarından dolayı sorun zaman kaybına yol açabilecektir. Görüşmelerde diğer siyasi hareketlerin verdikleri cevaplar kısaca şunlardı:

ÖZGÜRLÜK YOLU: "Bizler ALA RIZGARI'nin çağrısını olumlu karşılıyor. Destekliyoruz bu çağrıyı. Hatta güç birliğinin oluşması genel ilkerimiz kabul edilirse anti sovyetik guruplarla dahi bir araya geliriz. Merkez yetkilimiz şu anda yoktur. Yani hazır değiliz. Çağrınızı merkezden arkadaşlara götüreceğiz. Ve hatta böyle bir platformun oluşması için zorluacağız."

DEVİRİMCİ DEMOKRATLAR: "Çağrıyı olumlu karşılıyor. Destekliyoruz. Yetkili arkadaşımız Kürdistan'da değil, sorunu ona götürüp bunun bir an önce haledilmesini istiyoruz."

KUK: "Bizler ALA RIZGARI'yi proleter devrimci bir hareket olarak görüyoruz. Samimiyetine inanıyoruz. Güçbirliği için hazırız."

PKK: "Çağrıyı destekliyoruz. TEKOŞİN'e karşı politik tavrımız olduğu için o güçbirliği kapsamına alınmasın. Bizler özellikle ALA RIZGARI, KUK ve PKK arasında bir güçbirliğinin oluşmasından yanayız."

TEKOŞİN: "Gücümüz oranında böylesi bir güçbirliğinin içinde yer almak istiyoruz. Sorunu merkeze götürüp, bu konunun merkez yetkililerince ele alınması için çalışacağız."

4- Son günlerde cuntanın silah toplamayla ilgili bir bildirişi vardır. Bu bildiriyle halktan, ellerindeki silahları toplamak istiyorlar. İki kez verilen süre bitmesine rağmen sürekli zaman uzatıyorlar. Arkadaşlarımız gerek bildiri düzeyinde gerekse bizzat köylere ve diğer çıkabilecekleri yerleşim alanlarına giderek, sömürgecilerin bu eylemlerini boşa çıkarmaya çalışıyorlar ve de başarılı sonuçlar veriyorlar.

Bundandır ki sömürgeciler istedikleri silahları toplayamıyor, halk kendi silahlarını teslim etmiyor.

5- Yine arkadaşlarımız, cuntanın gerçekleştirilmesinden sonra, savaşın daha da hızlandırılması gerektiğini kitlelere götürerek, kitleleri devrimci dinamizmini canlı tutmaya çalışıyorlar.

6- PKK'nin ve KUK'cuların "eğemen" oldukları alanlarda halk cuntanın gelmesiyle bir rahatlama içinde olduklarını gösterir bir durumdadır. Hatta yer yer -Derik, Kızıltepe, Hilvan, Nusaybin vd,- halk bu guruplardan duyduğu rahatsızlığı, yurtsever, demokrat unsurları sömürgecilere ihbar ederek kanıtlıyor. Bu yerlerin dışında -hele proleter devrimcilerin yoğun olduğu yerlerde- ihbar olaylarına rastlanmıyor.

Cuntadan sonra sömürgeciler büyük oranda tutuklamalara giriştiler. Bir zamanlar isimleri çıkmış ve günümüzde birer süs eşyası olarak bile kullanılmayan insanların hemen hepsi içeri atılmışlar.

Kürdistan'da ve metropolda zaafı gereği bir sürü guruplar, yine bir sürü elemanını ele vermektan kendilerini kurtaramadılar.

Tabii, bu arada proleter devrimciler gerek çalışmaya gerekse disiplin yönünden çok rahat oldukları için diğer guruplar kadar telaşlanmadılar. Ve en az elemanını sömürgecilere kaptırdılar. Proleter devrimcilerden ele geçen insanların büyük çoğunluğunun genç insanlar olmasına karşılık, kadro düzeyinde çok az arkadaş yakalandı. Kısacası 170 civarında arkadaş cuntadan ele geçti. Diğerleri devrimci duyarlılıkla ve büyük bir fedakarlıkla çalışmalarına devam ediyorlar.

8- Sömürgeciler Malazgirt, Tutak ve Hınıs'ta askeri tatbikat yapmayı düşündüler. Yapılacak tatbikat karadan ve havadan olacaktı. Genellikle denetimimizde olan bu üç alanda sömürgeciler ancak bir gün tatbikat yapabildiler, çünkü sömürgeciler rizikoyu göze alamadılar. TC, son zamanlarda "nokta operasyonu" adını verdikleri operasyonları geliştiriyor. Amaçları seçilen alanlarda devrimci hareketi dağıtmaktır.

Metropolda durum

1- Kürdistan'a göre daha gelişkin ve pratik tecrübeleri olan metropol hareketleri, cunta öncesi hareketliliklerini koruyamıyorlar. Cuntanın gelmesiyle birlikte bir suskunluk başladı. Yer yer Dev-Yol, Dev-Sol ve Halkın Kurtuluşu ile birkaç küçük eylem gurupları bazı cılız eylemler koydular. Tabii ki bu kalıcı ve uzun vadeli mücadelenin bir parçası ve sağlam teorik, örgütsel ve politik mücadele zeminine oturmadığı için gelip geçici bir karakter kazanır. Bilindiği gibi metropol sol hareketleri her biri en çok ben eylemciyim diyerek birbiriyle yarış halindediler. Görünen odur ki bugün artık o yarış da yoktur.

2- Kurtuluş'cu ve son olarak da "Acilci" bir devrimci idam edildi. Yine bir suskunluk. Ciddiye alınır bir şekilde bunların protestosu dahi görülemedi.

3- En önemlisi TC devletini karşıya almama suskunluğudur. Bu canalıcı sorunu bir kenara atıp küçük şeylerle uğraşma ve burjuva demokrasisine umut başlamak temel hastalıktır. Gerçekten bugüne kadar ALA RIZGARI'nin ve diğer bir kaç hareketin dışında hiç kimse kitlelere somut siyasi hedef gösteremedi.

Cuntanın gelmesinden sonraki gelişmeler kısaca bunlardır.

Devrimci selamlarımızla.

30.10.1980

Sami BAWER

OLOF PALME ile görüşme

M.BAKSİ: Bu yıl 26 Mayıs'ta İran cumhurbaşkanı Benisadır ile Tahran'da buluştunuz. Toplantıda Avusturya Başbakanı Bruno Kreisky ve İspanya Sosyalist lideri Felipe Gonzalez'de hazır bulundular. Şimdi olduğu gibi o zamanda İran ordusu, "demokratik bir İran ve otonom bir Kürdistan" isteğini ileriye süren Kürtlere karşı saldırıya geçmişti. 14 Haziran tarihinde İran dışişleri bakanı Kutbizade ile İsveç'te görüştünüz. Kürt sorununu bu İran liderleri ile tartıştınız mı?

OLOF PALME: Gezimizi ilk amacı İran devrimi hakkındaki bilgilerimizi geliştirmekti. Bizce İran devrimi Şahın baskısına karşı ve bağımsızlık için, başta ülkede çok güçlü bir hegemonya kuran Amerika'ya karşı olmak üzere büyük devletlere karşı vermekle haklıydı.

Hem ziyaretimiz sırasında hemde dışişleri bakanı ile İsveç'te Kürtlere karşı girişilen eylemlerin dünyada kuşku yarattığını belirtmek amacıyla Kürt sorununu birkaç fırsatta tartıştık.

M.BAKSİ: Tüm siyasi, kültürel ve insanlık haklarından yoksun, Türkiye, İran, Irak ve Suriye'de toplam 20 milyon Kürt vardır. İsveç Sosyal Demokrat Partisi ortadoğu da Kürt sorunu hakkında ne düşünüyor?

OLOF PALME: Bizce Kürtler bir ulustur, buda Kürtlerin özerk olması anlamına gelmektedir. Bu özerklik antlaşma yoluyla, yani barışçıl bir yoldan gerçekleşmelidir. Kürtlerin İran'da bugünkü durumları, büyük bir ölçüde Kürt halkının yok olması pahasına Irak'la anlaşılan Şahın politikasının bir sonucudur.

Aynı zamanda kabul etmeliyiz ki Kürtlerin dört ayrı ülkede yaşaması ve birer azınlık oluşturmaları, onları çok zor bir durumda bırakmıştır. Bu yüzden acı çeken Kürt halkına sempati duyulmalıdır. Aynı zamanda açık kalplilikle söylemeliyim ki, Kürtlerin ayrı bir devlet kurmalarının politik-pratik açıdan mümkün olduğuna şahsen inanmıyorum. Gerçekçi bir amaç, geniş özerklik ve Kürtlerin dört ayrı ülkede yaşamalarına rağmen birlikte olmalarına olanak verilmelidir.

M.BAKSİ: Sosyal Demokrat Partisi gibi Sosyalist Enternasyonal'de, ortadoğu sorununun Filistin halkının bir devlet kurma hakkı garanti edilmeden çözülebileceğini görmeye başladık. Daha evvel İsrail'in varlığı ile yakından ilgileniyordunuz. Kürtlerin bir devlet kurma hakkına sahip olmasına ne diyorsunuz?

OLOF PALME: Demin de dediğin gibi bir Kürt devletin kurulacağına inanmıyorum. Gerçekçi çözüm dört ülke içinde özerklik olmalıdır. Hangi modelin en iyisi olduğu hakkında bağımsız bir görüşe sahip değilim. Bugün Bask ve Katalonyalılar için gelişmekte olan İspanyol modeli veya Yugoslavya'daki sistem.

Fakat Kürtlerin ulusal haklarının tanınmasının zorunlu olduğu inancındayım. Her dört parçayı dört ülkeden koparıp bir devlet kurmak gerçekçi olmadığı gibi nelere malolacağını kestiremeyeceğimiz bir savaşın dışında mümkün değildir.

Bu yüzden Kürtlere ulusal haklarını ve dört ülkede kendilerine geniş bir özerklik tanınmasının zorunlu olduğu inancındayım. Çözüm için bu zorunludur.

M. BAKSİ: Sosyalist Enternasyole üye olmanın şartları nelerdir? Sosyalist Enternasyonalin bir üyesi olan CHP'nin başkanı Bülent Ecevit bir kaç kez İsveç'i ziyaret etti. Oysa CHP'nin tüzüğü Sosyalist Enternasyonal'in ve Sosyal Demokrasinin prensiplerine aykırıdır.

Türkiye'de on milyon olmasına rağmen Kürtlerin varlığı ve hakları CHP tarafından tanınmamaktadır. Bu durumda CHP Sosyalist Enternasyonal ile nasıl üye olabilir?

OLOF PALME: Bizim için Bülent Ecevit ve partisi Türkiye'de demokratik prensipleri savunan parti idi. Fakat Kürtler söz konusu olduğunda Türkiye'de bu kimsenin eleştirisi dışı tutulacağı anlamına gelmez.

M.BAKSİ: Sadece Kürt oldukları için on milyonluk bir halkın var olduğunu kabul etmeyen bir partinin demokratik olduğu söylenebilir mi?

Atatürk tarafından kurulan CHP halen Atatürk tarafından formüle edilmiş ırkçı ideolojiye sahiptir.

OLOF PALME: Atatürk öleli çok oluyor. O günden bu yana parti gelişmiş olabilir.

M.BAKSİ: Bugün Irak ve İran'da Kürtlerin istemlerine vahşet ile cevap veriliyor. Bu gün Türk ordusunun 300.000 askeri Türkiye Kürdistan'ında bulunmaktadır.

OLOF PALME: Kürt halkının çok zor durumu ile son senelerde ilgilenmeye başladık. Ve bu soruna karşı ilgi artmaktadır. Barışçıl bir çözüm özerklikten geçmek zorundadır.

M.BAKSİ: Kürt sorunu BM yada Avrupa Konseyine götürmeyi düşünüyor musunuz?

OLOF PALME: Bu gün değil, fakat sorunla ilgileniyoruz.

M.BAKSİ: Uluslararası bir kamoyu ve Sosyalist Enternasyonal Kürt halkı için bir çağrı ile basıkı unsuru olabilir. Vietnam halkının ABD'ye karşı kazandığı zaferde uluslararası kamuoyunun çok önemli olduğunu öğrendik.

OLOF PALME: Evet, fakat Kürtler henüz o durumda değil.

M.BAKSİ: Sizce bu neye bağlıdır?

OLOF PALME: Bence Kürtlerin dört ülkede birer azınlık olması ve bu ülkelerin Kürt sorununu çözdüklerine bağlıdır.

M.BAKSİ: Fakat bu dört ülkenin şimdiye kadar Kürt sorununu çözüm şekilleri vahşet ve militarizm olmuştur.

Bu yöntemle Kürt sorunu çözümlenebilir mi?

OLOF PALME: Hayır. Ben de inanmıyorum. Çözüm barışçıl yoldan olmalıdır.

Kürdistan Sorunu Yine İsveç Parlamentosunda (1)

V P K (S O L K O M Ü N İ S T P A R T İ -
S İ) ' N İ N K Ü R D İ S T A N ' A İ L İ Ş K İ N
O L A R A K İ S V E Ç P A R L A M E N T O S U -
N A S U N D U Ğ U Ö N E R G E

Günümüzde, Ortadoğuda Kürtlerin sayısı yaklaşık olarak 20 milyonu bulmaktadır. Kürtlerin₂ nüfusu İskandinav ülkeleri kadar ve 500.000 km² alanda halkın çoğunluğunu oluşturuyor.

Ama, İsveçli, Norveçli, Finlandlı, Danimarkalıların ve İzlandalıların ülkeleri devletleri olmasına karşın Kürtlerin bir ülkesi yoktur. 1918'de itilaf ülkeleri Osmanlı imparatorluğunu yenerek, Ortadoğuyu aralarında paylaştılar. Bölgede yaşayan halkları gözönüne almadan yeni devletler kurdular. Mütegalip devletlerin iktidarlarını sürdürme istemelerinin en önde gelen önemli nedeni petroldü. Bunun için Kürdistan'ın çeşitli parçaları bu dört ülkeye düştü; Türkiye, İran, Irak, Suriye. Binlerce yıldan beri Kürtlerin yaşadığı bu bölgenin ortasından sınırlar çekildi.

Bu gün Kürtlerin on milyonu Türkiyede, üç milyonu Irak'ta, altı milyonu İran'da ve yaklaşık olarak 800.000 de Suriye'de yaşıyor. Elli yıldan beri, Kürtler yukarıda adı geçen ülkelerde zor politik, Askeri ve kültürel baskı altında yaşamaktadırlar.

1979 baharında Şahın devrilmesi Kürtlere büyük ümit verdi. Şahın ordusu dağıldığı zaman İran Kürdistan'ında Kürtler hem askeri hemde sivil iktidarı aldılar, demokratik bir İran içinde sekiz maddelik bir programla politik ve kültürel otonomi talebinde bulundular. Fakat Humeyni, İran nüfusunun yarısını oluşturan, Azerilere, Kürtlere, Belucilere, Araplara ve Türkmenlere herhangi bir biçimde ulusal hakların verilmesini kabul etmedi. İstemlerine şidetle karşılık verdi.

Aynı türden zorbalığı, Irak ordusu, Irak'ta yaşayan Kürt halkına karşı kullanmaktadır. Irak ordusu ve Kürt gerilla birlikleri arasında 1960'lardan beri savaş sürmektedir. Gün geçtikçe Şi'li'deki Pinoşet'e benzeyen Saddam Hüseyin'in Baas rejimine karşı, ülkenin büyük çoğunluğunu oluşturan muhalefet cephesinde Kürtler de yerini aldı.

1975 yılında bu yana, Türkiye-Irak sınırı boyunca 25.000 km²lik alan Kürtlerden arındırılmıştır. Köyler yıkılıp yıkılmış, su kaynakları betonla kapatılmıştır. Büyük prtol yataklarının bulunduğu bölgede, Baas rejiminin amacı, Kürt halkının büyük kesimini Araplaştırmaktır. (Asimile etmektir). Bu son üç yıl içinde 600.000 insan zorla iskan edilmiş, bin kürt de öldürülmüştür. Irak zindanları Saddam Hüseyin'e muhalefet edenlerle doldurulmuştur. Çocuklar ve kadınlarda zindana atılıyor. İran'da olduğu gibi Irak kürtleri de demokratik bir Irak içinde Kültürel ve Politik otonomi istiyorlar.

Bu son yılda İran'da meydana gelen olaylar Türk hükümetini korkutuyor. 26 Aralık 1978 tarihinde Türkiyenin üç büyük şehrinde; İstanbul, Ankara, Adana ve Kürdistan'ın onbir(11) ilinde

sıkıyönetim ilan edildi. 25 Mart 1979'da sıkıyönetim Kürdistanın dört ilini daha kapsayarak uzatıldı.

İran'daki olayların yaratacağı tehlikeye ilişkin Şahın devrilmesinden sonra, zamanın başbakanı olan Ecevit, Türkiye Kürdistan'ına daha fazla asker yığılmasını gerekli buluyordu. Şu anda Türk ordusunun 650.000 askerinden 400.000 Kürdistan'da bulunmaktadır.

Atatürkün Kürt halkına ihanet ederek 1924 en bu yana Kürt dilini yasaklamasından sonra, bütün Türk hükümetleri Kürt halkını zorla asimilasyona tabii tutmuşlardır. Ne içsavaşlar ne mecburi iskanlar, ne zindanlar ne de çeşitli yasaklamalara rağmen Türk devletinin çeşitli yetki organları Kürt halkını Türkiye'de yok etmeyi başaramadılar. Gün geçtikçe zindana atılan yazarların Gazetecilerin ve Politikaktif olanların sayısı çoğalmaktadır.

Haziran 1974'te 120.000 Kıbrıslı Türkü Makarios'tan "kurtarmak" ve Akdenizde ABD'ye bir denizüsü yaratmak için Kıbrıs'ın %40 ını işgal eden zamanın başbakanı Ecevit, Türkiye'deki on milyon Kürdün varlığını ve onların insancıl, Kültürel ve politik haklarını hiç bir zaman tanımadı. Bunun tersine Ecevit, hükümet devresini Kürtlere karşı baskıyı daha çok yoğunlaştırmakta kullanmıştır.

Kasım 1979'da Ecevit'in yerine geçen Demirel, Türk halkının da zarar göreceği, fakat gerçek hedefleri Kürt halkına yönelik olan bazı yasa tasarılarını parlamentoya sundu.

1-Devlet Güvenlik mahkemelerinin yeniden kurulmasını. 2- Önerilen yeni örgütler yasasında Türk devletine zarar verecek, politik ve sendikal örgütlerin imkanlarını sınırlandırılmasını, yani Kürtlere, sosyalistlere ve komünistlere karşı dernek yasaları çıkarılmıştır. 3- Ülkede olağanüstü durumun yaratılmasıyla, orduyu güçlendirmek ve yeni yetkiler verme tasarısı.

Yukarıda belirttiğimiz gerçeklerden dolayı (aşağıdaki noktaları) öneriyoruz:

1- Parlamento Hükümetle beraber, diğer devletlerle- örneğin tarafsız ve İskandinav devletleriyle- işbirliği yapıp, öncülük ederek, Kürt sorununu Birleşmiş Milletlerin İnsan hakları Komisyonuna, ve Politik Kültürel ve İnsanların ulusal ve ırklarından dolayı ayrımcılığa karşı çalışan uluslararası organlara götürmesini.

2- Parlamentonun Hükümetle birlikte Türkiye Irak, İran ve Suriye'de Kürt halkına baskı yapıldığını, asimilasyon politikasının var olduğunu, ve Kürtlerin öldürülmesine karşı çıktığını belirtmesini istiyoruz.

STOCKHOLM. 25. OCAK 1980.

LARS WERNER (VPK)
EIVOR MARKLUND (VPK)
NİLS BERNOTSON (VPK)
OSWALD SÖDERQVİST (VPK)
HANS PETERSON (VPK)
C.H. HERMANSON (VPK)
JÖRN SVENSON (VPK)
EVA HJELMSTRÖM (VPK)
BERTİL MABRINK (VPK)

PARLAMENTO DIŞ İLİŞKİLER KOMİSYONUN GÖRÜŞÜ

KÜRTLERİN DURUMU.

ÖNERGE:

Lars WERNER ve diğer (VPK)'lilerin önergesi:
1- Parlamento, Hükümetle beraber, diğer devletlerle - örneğin tarafsız ve iskandinav devletleriyle- işbirliği yapıp, öncülük ederek, Kürt sorununu Birleşmiş Milletlerin insan hakları komisyonuna Politik ve Kültürel ayrımcılıkla uğraşan uluslararası organlara ve insanların ırk ve milliyetten dolayı ayrımlarına karşı koyan organlara götürmesini.

2- Parlamento, Hükümetle birlikte, Türkiye, Irak, İran ve Suriye'de Kürt halkına baskı yapıldığını, asimilasyon politikasının var olduğunu ve Kürtlerin öldürülmesine karşı çıkıp mahkum etmesini belirterek tavır takınmasını istiyoruz.

GEÇMİŞİN TEMELLERİ

Kürtler, köklerini Antik Medlerine kadar uzatan sınırlı etnik bir gurupturlar. Kürtler Farsçaya yakın olan Indo- Avrupalı bir dil konuşuyorlar. Kürtler 500.000 km² genişlikte bir bölgede yaşıyorlar. Bu bölgenin çekirdeğini oluşturan alana Coğrafik ve Tarihi olarak Kürdistan adı verilir. Fakat Coğrafik bir kavram olan bölgede bir millet hiç bir zaman oluşmamıştır. Kürdistan beş ülkeyi kapsar: Türkiye, İran, Irak, Suriye ve Sovyetler Birliği. İran'da idari bir bölgenin ismi Kürdistan'dır. Tahmini olarak 10 milyon Kürt vardır. -10 ile 16 milyon arasında değişen rakamlara rastlanır- Bunların yarısı Türkiye'de yaşıyor, üç milyon İran'da iki milyon Irak'ta, 500.000'ni Suriye'de belki 200.000 Sovyetlerde ve daha az bir Lübnan'da yaşamaktadır. Kürtlerin büyük çoğunluğu sunni-müslümanlardır.

Birinci dünya savaşında düşen Osmanlı imparatorluğunun himayesinde bulunan diğer halklar gibi Kürtler de bağımsızlık istiyordu. İttilaf devletleri ve padişah arasında 1920'de imzalanan Sevr antlaşması, Türkiye'nin Kürdistan bölgesinde bir Kürt devleti kurulacağını belirtiyordu. Bu antlaşma hiç bir zaman uygulanmadı. Ve yeni cumhuriyet antlaşmayı kabul etmeyerek, yerine Kürdistan'ın bağımsızlığını konu etmeyen 1923 teki Lozan antlaşmasını imzaladı. Türkiye'yi modernleştirmek ve laikleştirmek isteyen Kemal Atatürk, Kürtlerle çelişkiye düştü. Birinci ve ikinci dünya savaşının ara süresinde bir çok silahlı Kürt bağımsızlık hareketi, Türk hükümetleri tarafından vahşice bastırıldılar. İkinci dünya savaşından sonrada Kürtlerin ulusal ve Kültürel istekleri verilmemiştir. Zamanla işkenceler had safhaya varıldı. Türk yetkili kuruluşları Kürtlerin azınlık olduğunu inkar etmiş, onlara dağılı Türkler ismini vermiştir. 1925 teki konularına göre Kürt dilinin basımı ve okullarda kullanılması yasaklanmıştır.

Irak'taki Kürtlerin istemi olan otonomi anlayışla karşılaşmamaktadır. Sınır bölgesi olan Musul'da genellikle Kürtler yaşamaktaydı, burası 1925'te Irak'la birleştirildi, karar milletler topluluğundan gelmişti. Milletler topluluğu özel bir şart ileri sürerek Kürtlerin isteklerini gözönüne alınmasını ileri sürmüştü. 1931'de Milletler topluluğuna üye olan Irak'la birlikte ileri sürülen şart daha somutlaştırıldı bundan böyle Irak'taki Kürt sorunu sadece Irak'ın bir iç sorunu değil, uluslararası bir konu oldu.

Irak'taki Kürtler ise haklarının tanınmadığını ileri sürerek, bir başkadırı hareketi başlattılar. Bağdat hükümetine karşı, Kürtlerin mücadelesine önderlik eden Mustafa Barzani idi. 1945'te ezilen bir Kürt isyanından sonra Barzani mahkum oldu.

1958'de düşen Irak monarşisinden sonra, Kürtlere yeni hükümet otonomi vereceğini vaat etti. Fakat verilen haklar sadece kağıt üzerinde kaldı. Ve 1960'lardan sonra Kürtlerle Bağdat hükümeti arasında yoğun bir iç savaşa devam etti.

Mart 1970'te Kürtler ve Baas rejimi arasında bir antlaşma imzalandı, bu antlaşmada, Kürtlerin Arab halkıyla eşit bir halk gurubu olduğu kabul edilmişti. Dört sene sonra Irak hükümeti Kürtlere sınırlı bir otonomi hakkı tanıdı. Otonomi antlaşması Barzani tarafından kabul edilmedi. Fakat Kürtlerin çoğunluğu antlaşmayı kabul ettiler. Amaç gelecek senelerde, Kürtlerin yasal bir konsey seçmesiydi.

Hükümete karşı bir azınlık Kürt gurubu direndi fakat daha önceki direnmelerden daha az kapsamlı olarak mücadele devam ediyordu.

İran'daki Kürtlerin bağımsızlık istekleri yeni tarihlere tekabül ediyor. İttilaf ülkelerinin İran'ı işgal etmelerinden sonra Sovyet alanına düşen bölgede Kürtler Muğlak gelişmiş bir otonomi yaşadılar. Bu 1945'te Kürt Mahabad cumhuriyetine dönüştürülmüştü. Bu cumhuriyet sadece bir yıl yaşayabildi. Savaşın bitiminden sonra ordularını geri çeken ittilaf devletleriyle beraber, İran ordu güçleri Kürt cumhuriyetine girerek ezdiler. Bazı kültür özelliklerini serbest bırakmasına rağmen, İran Şahı her zaman Kürtlerin bağımsızlık istemlerine karşı durmuştur.

İran devrimi Kürtlerin durumunda önemli bir değişiklik yapmadı. Kürt halkının özgürlük hareketini basmayı başaramayan hükümet, Kürtlerle tartışmaları başlattı, fakat ondan sonra hükümetin davranışı yeniden sertleşmiştir.

Suriye'deki Kürt azınlığı Türkiyede Irak ve İran'da olduğu gibi bağımsız bir politik faktör değildir. Otonomi istekleri yukardaki adını saydığımız ülkelerde olduğu kadar yoğun değildir aldığımız bilgilere göre diğer vatandaşlar gibi eşit olarak toplumsal işlerde Kürtler de etkili olabiliyorlar.

Sovyetler'deki Kürt azınlığının yaşantı şartları hakkında fazla bilgi yoktur. Sovyetlerdeki Kürtler İran ve Türkiye'deki Kürtlere bağlı olarak yaşamıyorlar. Ve diğer Kürtlerle çok az ilişkileri vardır. Sovyet toplumdanda Kürt Kültürü bir kesim olarak tanınmakta, Kürt okulları ve Radyo programları görülmektedir.

Hatta Lübnan'da Kürtlerin kimliğine saygı duyulmakta, politik çalışmalarını yetkili makamlar tarafından engellenmemektedir.

KOMİSYON

Kürtlerin geleneksel ülkesi beş ülke arasında paylaşılmıştır. Hiç bir zaman ne bütün ülkeyi kapsayan ne de ülkenin bir kısmında bir Kürt devleti kurulmamıştır, Fakat Kürtlerin ulusal bağımsızlık istemleri 19-yüzyılın (20'inci asır) çeşitli şekilde kendi kendini göstermiştir. Hiç bir fırsatta bağımsızlık hareketi bütün Kürt

halkını toplayamamıştır. Bunun yerine Kürtlerin özgürlük hareketi daha çok Kürtlerin azınlık olduğu bölgelerde olmuştur. (parça hareketleri ç.n) Kürtlerin mücadelesi genellikle şovenist olan rejimlere yönelik olmuş bu rejimler Kürtlere karşı zorla sindirme metodlarını kullanmaktan kaçınmamışlardır. Sadece Irak'ta Kürtlerin istemleri belirli bir dereceye kadar otonomi ile sonuçlanmıştır.

Önergenin ilk isteminde hükümetin başka devletlerle işbirliği yapıp, öncülük ederek, Kürt sorunu Birleşmiş Milletlerin İnsan Hakları komisyonuna ve başka uluslararası organlara politik ve kültürel ayrımcılığa, aynı zamanda ırk ve uluslarından dolayı haksız muamele görenlere karşı çalışan organlara götürmesi istenmektedir.

İsveç'in insan haklarının savunulması konusundaki tutumu çok açıktır. Politik ve dini inançlarından, ırk ve ulusal kökenleri nedeniyle insana yapılan tüm baskı çeşitlerine, nerede olursa olsun, mahkûmediyoruz. Sık sık belirttiğimiz bu açıklama pek tabiidir ki mazlum Kürt halkını da kapsamaktadır.

Önerge ile aynı muhtevada olan açık bir soruya 18 Ocak 1980'de dışişleri bakanı Ola Ullsten mecliste cevap vermişti. Dışişleri bakanının cevabına göre, bölgedeki kritik durum, Kürt sorununu destekleyen geniş uluslar arası bir kamuoyu yaratma çabalarını zorlaştıracağı ve Kürt sorununu Birleşmiş Milletler bağlamında tartışılmasını çok az olanağı olduğu söylenmişti.

Komisyon da şimdilik Kürdistan'ın durumunu Birleşmiş Milletlerde ve İnsan Hakları Komisyonunda ele alınmasının çok az olanağı olduğu kanısındadır.

Birleşmiş Milletlerin vatandaş ve politik haklar konseyinin bu konuyu ele alma olanağı, Türkiye konseye üye olmadığı için sınırlıdır. Diğer ülkeler ise konseyin genel bölümünü kabul etmiş fakat özel paragrafları veya bölüm protokol eklerini kabul etmişlerdir, ki bunlar bize konseye karşı suç işleyenleri mahkûm etme hakını vermektedir. (tani konseyin özel paragraflarını ve bölüm protokollerini kabul etmeyenler hakkında özel muamele yapılamaz demek istenilmektedir.çn)

Bunun için komisyon, önerinin ilk bölümünde olan isteklerin kabul edilemeyeceğini önermektedir.

Önergenin ikinci isteminde, yukarıda adı geçen ülkelerde, Kürt halkına baskı yapıldığını, ve bu baskının Kürtlerin öldürülmesine karşı çıkılmasını hükümetin bu ülkeleri protesto etmesini istemektedir. Öyle bir öneri yukarıdaki açık soruda da ileri sürülmüştü.

Giriş bölümünde de belirtildiği gibi Kürt halkının yaşadığı ülkelerde baskıya maruz tutulduğunu, bu ilkeler tarafından iskence gördüğü belirtilmiştir. Şimdiki zamanda da Kürtlere karşı ayrımcılık ve baskı yapıldığını görebiliriz. Komisyonun görüşüne göre bunları söylemek gereklidir. Komisyona göre Kürtlerin hakkında genel bir durum değerlendirilmesi yapmak imkansızdır. Kürt hareketleri birlik değildir, çeşitli ülkelerde ayrı ayrı istemleri vardır. Ve çeşitli ülke hükümetleri tarafından farklı uygulamalar görmüşlerdir.

Komisyon, yukarıda ileri sürülenleri gözönüne alarak önerinin kabul edilmemesini önermektedir.

Komisyonun önerisi, parlamentonun öneriyi kabul etmemesi yönündedir.

Stockholm
18 Kasım 1980
Dışilişkiler komisyonu adına
GERTRUD SIGURDSEN

Konu ele alındığında toplantıya katılanlar; Gertrud Sigurdson (S), Torsten Bengtson (C), Sture POLM (S), George Aberg (FP), Olle Göranson (S), Ingrid Sundberg (M), Mats Hellstrom (S), Gunnel Jonsng (C), Per-Olof Strindberg (M) Jan Bergqvist (S), Sture Korpas (C) Carl Lidbom (S) Björn Molin (FP), Maj-Lis Lööv (S) ve Sten Sture Paterson (M)

Not: İsimlerden sonra gelen harfler Partilerin kısaltılmış isimleridir. (S) Sosyal Demokratlar (C) Merkez Partisi, (FP) Halk Partisi (M) Muhafazakarlar Partisi. ■

N O T L A R :

(6) Bu konuda Bkz. İsmail Beşikçi "Kürtlerin Mecburi İskanı" ve "Türk tarih tezi ve Kürt Sorunu", Komal yay. 1977-1978.

(7) TEP ile ilgili yürütülen davadan anayasa mahkemesinde oybirliği ile partiler kanununun 89. maddesinin anayasaya aykırı olmadığını bir bir kere daha karar altına aldı. (Milliyet, 50.1 1980)

(8) Bu seçim döneminde yalnızca bir delege radyo ve Televizyon konuşmasında, Kürt halkında ve anti-sömürgeci mücadeleye değiniyor. Elbette ki egemen sınıfların araçlarından fırsat buldukça yararlanmak doğrudur. BU SEÇİMDE DE TEK DOĞRU TAVIRLARI BU OLDU. Ama pazarlıkta oturduğunuz bir siyasete karşı fırsatçı davranmaktan ziyade, ilkeleri ona benimseterek taviz vermemek asıl doğru devrimci tavidir. Yani TV'deki tek konuşma TSİP'e verilen tavizi aklamaz.

(9) Aldığımız habere göre, DD'lar iki hareketle birlikte UDG adında bir güç birliğine gitmişler. BU yazımızı bitirirken henüz deklarasyonları elimezi geçmediği için değerlendirmemiz dışında tutuyoruz. Yalnız UDG (Ulusal Demokratik Güçbirliği)'nin Kürdistan'daki işbirlikçileri hedef değil "engel" olarak getirenler yıllar önce bunun özeleştirisini yaptılar. Ayrıca DD'lar bu gurubu eleştirirken, "siz hedef-engel ile ağalara, beylere karşı mücadeleyi yumuşatınız. Kararlı mücadele bu teori ile ağalara ve beylere karşı verilmez." diyorlardı. Ki bu eleştiri doğrudur. Ama "köklü dönüşümleri" tasarlayan DD'lar beş yıl sonra geriye giderek, sömürgecilerin işbirlikçilerine karşı nasıl bir mücadeleyi önerdikleri, mücadele boyutlandıkça reformistlerin nereye gideceğinin ipuçları değilmi?

DD'lardan beklenen "köklü dönüşüm" bu kadar olur. (Bkz. UDG Deklarasyon, Jina'nın yayınları) ■

ÇELENG

Xort û çeleng
xurt û zirek
reng e 19 sali bû
dibe, ku 20
ne zêde.

★

Ia

Dı taritiya tarixê da
bı tirêjên ro
dınıvısand ronahiyê
eyniya xwe da

Ib

Kuncıkek, kuncıkek wırde
dı taritiya tarixê da,
dınıvısand xurtiyê
û zirekiyê
û çelengi
û çelengi
dı wi kuncıka tarixê da.

Ic

Dû ra, kuncıka wırde
bû kulmek ağır
wek dilê wi.

★

IIa

Dı taritiya tarixê da
dineqşand dilê xwe
bı tipên zêrin

I Ib

Pencerek, pencerek piçûk
vedıkır
dı dilê insaneti da,
dıherıkand xurtiyê
û zirekiyê
û çelengi
û çelengi
pencera piçûk ra
jı dilê xwe

I Ic

Dû ra, pencera piçûk
bû du kulilkên zêrin
wek çavên wi.

★

jı Kemal UZUN ra
(1980, lı Sıwereg'ê bı destên kevne-
perestan -axan- hat şehid kırım)

IIIa

Dı taritiya tarixê da
dıçerısand çavên xwe
bı kulmek ken

IIIb

hêlinek, hêlinek hûr
vedıda
ser riya felat da,
yadigar dıda xurtiyê
û zirekiyê
û çelengi
û çelengi
bı kenê çavan
bo rêwiyên felat.

IIIc

Dû ra hêlina hûr
bû destek gul
wek devê wi.

★

IVa

Dı taritiya tarixê da
dıpeyıviya
bı zmanên cur be cûr.

IVb

Brûskek, brûskek zırav
dadıda
dı zerava dijın da,
dıpeyıviya zmanê xurtiyê
û zmanê zirekiyê
û çelengi
û çelengi
bo tirêja yekım
dı taritiya tarixê da

IVc

Dû ra brûska zırav
bû çelengeki
wek wi...

18-8-1980

M.F.BARAN